

310325

వత్రిక నము వత్రిక టిం వత్రిక బడు ను.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922వ సం॥ ఆగస్టు నెల 3-వ తేది గురువారము

No. 106

వత్రికము ౯

దుండు భి నా మ ధం వత్రిక ము, శ్రా వణ మా న శుద్ధ వత్రికాదశి ౧౧.

సంచిక ౧౦౬

వనాపధిసరస్వరిల్లా

కృషీ-నరమ రక్తమయోక్త పుష్కలతమ పోగొట్టు
యందు శేషమై గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిల్కావంతు ఎచ్చిటికైనను తపాలాఖర్చు
పులియగా పంపబడును. (3273)

విలాసము పి. డి. సావంత్
సం 144 ఫనవవాడి, బొంబాయి

శ్రవణ పద్మ.

కాపి బిల్లులు

శ్రవణ పద్మ.

పాలు చక్కెర కాఫీపాడితో అవసరము లేదు.
ఒక కట్ వేడి నీళ్లలో ఒక బిల్లు కరిగించి కుభ్రమై
కాఫీ త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును. ఆఫీసర్లకు, ట్రానిలింగు
తిరుగువారి కిది చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒక సారి
పరీక్షించిన త తలుగును. ఎవరికైనా కావలెను.
24 బిల్లులు ప్యాకెట్ రూ 1-4-0. పోస్టేజి వేరు
(207) సత్యాగ్రహ స్టోర్సు, నెల్లూరు.

వెలసులభము.

ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

వ్యూహా!

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు వెద్దెబజారులోని మ్యూనిసిపలు
30 148 రు కలిగియున్నట్లు చెంది తిన్నలు గలిగి
గామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగును, ఫలము సహా లాటరీ
వాలముగా ఏకైకముచేయువాడు, 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్ర
వరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి
యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు చూపెత్తు పూర్తియైన వెంటనే
లాటరీ కలిపే తేది పత్రికలో ప్రచురించు యేలూరుపట్టణ
ములో ఘరానా వనమయ్యల యెదుట లాటరీ వేయబడును.
నుక ప్రతివారును వారి వారి కున్నవస్తువుల నిర్ణయించుకొనుట
కిది వలచినదియును. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన
తరువాతి పక్షాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి
రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమును బిస్మిల్లును, విను
ములును కోరువారు మా యేలూరుపట్టణము నెలగా నాకు
వాసిగాని లిలుకుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వనూలు అయ్యె
సాము కృష్ణాజిల్లా యేలూరు నెట్టలో కో అవకాశపు వ్యాం
1లో నుంచబడును.

2 ప్రతి గామమునందును నుంచి యేలబట్టు కావల
యును. మంచి కమావను ఇచ్చాముమను. వివరములు కోరువారు
య్యాకింకి సంతకముచేసివారికి (వాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి
గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

"చీట్లు కావలసినవారు, తన అడ్డమును స్వప్రముగ
(నాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లు చొ॥ పూర్వ వ డీ ఆర్డరు చేసిన
యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును."

ఏలూరు

మోటూరి సర్వేశం,

కృష్ణాజిల్లా.

1-7-1922.

మేడ వత్రిక వారుడు.

మొదటిరకం సవరం బంగారుచే

తయారు కాబడిన

సహజరక్త కలరకముల చేతి

గొలుగులు, రాజావతి, పాస్వి, వైల్, దమయంతి, కట్టెల పన్నెరు, సజంతల,

కొత్తమోహనా, వదల బాంబు, ఇంకా

యితరమోహి గాజులు, కానులబండ్లు

ఉంగరములు, కంకీలు, నాగకట్టెలు,

గడియారగొలుగులు తయారయి వీ

యముకు కిద్దముగా నున్నవి. తయ

రున లేనవాటిని ఆర్డర్లమీద సకాలమున

పొందివచ్చును. నగలు త్రిప్పికరముగా

లేనంతట వాసు తినుకొని వేరే

తయారుచేసి యిగ్గరము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి

(1842)

అందు కంపెని, నగల వర్తకులు,

649

వైవాజురుకోడు, మద్రాసు.

బొగ్గు పులుసు వాయువు (Carbonic acid Gas)

అన్నివిధము లయిన ఏకేటెడ్ వాటర్లు తయారు చేయుటకు ఉపయోగించునది.

చెన్న పురి గవర్నమెంటు కెమికల్ ఎక్సామినర్ వల్ల గ్యాసు శుద్ధమైన దని యోగ్యతాపత్రము
పొందబడినది. స్టాండావార్డ్ మిషనులు

ప్యారి అందు కంపెనివారికి సబ్ కంట్రాక్టరులు లేరు గాన వలయువారు క్రింద కనపరచిన
విలాసమునకు నేరుగా వ్రాసుకొన్నయెడల అర్హుల సప్లయచేయబడును.

ప్యారి అండ్ కంపెని, మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్,

ఈస్ట్ ఇండియా డిస్ట్రిబ్యూషన్ అండ్ షగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) నెల్లికుప్పం.

(దక్షిణ ఆంధ్రాడు జిల్లా)

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

వత్రియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపధముల నేటి కొనలేదు ?

1. బోకామయవారి కస్తూరిమూత్రంబు గుణములు శాశ్వతము నున్న కొనుటకు అతిశ్రద్ధతో నున్నది
2. విత్వాన్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవర్తిద్యశాల, 9-41 శాన్తేబజారుపేధి రంగూను, బళ్లారి.
బోకామయవారి కస్తూరిమూత్రము జనులకు గలగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా వాచుటయును.
1800-2000 మూత్రముగల సిసా 1-కి ధర 0.4-0 1 మొదలు 6 సిసాలవరకు రూ 1.4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదీని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు బోవధము.

మొదటి దుర్బలము, మరపు, తలవేడిమి, నులబడినము, అకలితనండుట, కాంతిహీనత, కుల్మము, మూలరోగము,
కృష్ణస్థలము, కిక్కురులము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుభ్రరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును
ఇది మానవకోటి గొప్ప వర్తనాదము. 20 దినముల బోవధముగల బుడ్డి 1 కి యు 1-0-0

బోకామయవారి కస్తూరిమూత్రము సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, సం 881 తంజువేటిపేధిలో మా (బొంబాయి
తె) బయ్యచ్చుము. తప్పక ఎల్లరు (పోతానా మొనగ) కొరెడును. వి. పి. అర్జున మద్రాసు (బొంబాయి) సంవత్సరపు
(801-594) శాశ్వపు వెంకటాచల చండితులు శ్రీశీరామారావువ వైద్యశాల మైసూరు

సిద్ధమకరధ్వజ (వైవజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదవధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రగము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చ
కర్పూరము మొదలగు విలువల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగ
తయారుచేయబడియున్నది.

కో! స్వేచ్ఛాపరచినకో! నకదావిధ్యపద్యతే! మేధాయుః కాంతిజననః కామోద్దీపనకృత్యహా||
బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినయ్యును. హేమ్యుగ ధాతుపుష్టితేసి కామోద్దీపనము
గలిగించును. అతిమూత్రము, తీయ, కుఖిరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హేమ్యుగ నుప
యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. మే 25 మూత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మాసీ (లిమిటెడ్) వనూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి పి. యే., ఎమ్. బి, సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హరిన్కోడు హంటుకోడు, మద్రాసు.

నిర్దుష్టముగ తయారుచేయబడిన కాశ్మీరబోవధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాబులగు ఉచితముగా పంపబడును.

ధూమ పానము

(పోవుచి సూర్యనారాయణశర్మగారు)

నల్లమందు సారాయి బ్రాండుమొదలగు మద్యద్రవ్యములెట్టివో పొగాకు నట్టివోనికర పదార్థమేయని నమ్మకము పొగపీల్చు దుర్మార్గమునకు లోకము యశకులు పాడగుచున్నది. కొందరు మితిముగా మూడుపూటలను మూడు చుట్టలను మాత్రమే కాల్చుచుంటిని చెప్పవచ్చును. కాని మద్యద్రవ్యనేరనములో మితి యెన్నడును నిలువదు. మెదడు నొకబుల్లలను గాల్చుటకు ప్రాంతిభింతి యిప్పుడు దిండునకు కందచుట్టలైనను కాల్చుచో వాడలేనివారి నెందరినీ నమ్ము చూచుటలేదు? వైగా చుట్ట గాల్చుచో నన్ను జీర్ణము కదనెదరు. సిగరెట్టులుంటే లాల్చివేయక కాచి చుట్ట నలవాటు చేసికొని దానిని కదిలితి వని యాలోచనాస్థానములకుగా వర్తియచున్నట్లు వచింతు. వత్తియను దీనిని మానవ శరీరమునకు నెంచి తన ముద్దుబిడ్డకు మాటులు రాకము చేర చేడ్డమునకు ననే యలవాటు చేయుచుండుట మహామూలముగా నున్నది. నవనాగరమునకు బలియై పొగ వీచి నాశ్యకాండీవారు రూలరు సిగరెట్టు, త్రీకాసిల్లు సిగరెట్టు వీవో వి తనింతరముల సిగరెట్టు కాల్చుచు కేదో భుజకర్మము చేయుచున్నట్లు భావించుకొందు. చుట్టలను వదలి సిగరెట్టును చేపట్టుట నూత్న నాగరకాంక్ష గుణములేమియులలో నొకటి. వీరు లకు వెచ్చించు ధనముతో నెన్ని సలాక్షముల నొకప్పుడు ముచ్చనో సంపాదించుటలేదు. ధనస్యము నుకటయే కాక నీరుభ్యాసము తన శరీరముల కెట్టికీటికీ దెచ్చుచున్నవో కానంత గమనించుటలేదు. సిగరెట్టుపొగ లోనికి ప్రవేశించి నపుడు ఊపిరితిత్తులయం దంతటను వ్యాపించి కాని ఉపరిభాగమునంత నొక్కసారి చెడగొట్టునని ముందు తెలియజేయుచేతనే వారిలో చాలమంది యాహ్వానముపా లగుచున్నారు.

పొగాకుపొగలో గలంతటి గాఢమపదార్థములు మరెవ్వియు లేవని వైద్యశాస్త్ర వేత్తలచాళిపాము. అందరినికోల్పోక ఆను విషపదార్థమునుగూర్చి యనేక ప్రంథములు వ్రాయబడియున్నవి. అతి శరీరములో నన్ను పుడు గుండెకును మొదటికిని చురుకు పుట్టించుచు, రక్తనాళములను వికల్పింపజేయుచు వడిగా ప్రవహింపజేయును. కాని వెంటనే పొగాకు గుణము తగ్గిపోగానే అన్నియును చుండగిట్టిపోక బడెను. దానిని తిరిగి ఉపయోగింపవలసిన యవసరము లేటప్పకును. ఆసమయమున దానిని వాడిననేగాని మున్ను కాంముగా నుండదు. దార్ద్రముగా నన్నట్లు తోచదు. కాననే వెంటనే ఆది లభింపనప్పుడు పిచ్చియై తిసిగొట్టుకొనెదరు. క్రమక్రమముగా శరీర తత్త్వము మాత్రం రక్తము ప్రవహించు మార్గమునంతయు జెడను. కార్మమును, మూత్రపుత్తియును పొగాకులోని విషపదార్థములు రక్తములో లేకుండుటకు శ్రమపడి పని చేసిచేసి శీర్షికాలము ననే పాడగును. రక్తనాళములలోని చర్మము గట్టిడియై రక్తమును ముందుకు త్రోసివేయు పనిని మానివేయును. ఇందు వలన గుండెలు చురింత పని చేయవలసివచ్చును. ఈకారణమున గుండె లొక్కొకపుడు కాకసిక్కుముగా నాపొయి మృత్యువు వాత బడవేయును. గొప్పగొప్ప నాజీతి జేర్చిలను, లక్షాధికారులను మాత్రముగా వ్రాణములను విడిచెను. ఎడగాను, చుండులను ఎక్కువగా పాటుపడుటవలన, మొదలగునవి పని మితిమీరుటవలన ఆవి యనునొకదగు కాని యిట్టి చెడ్డ యలవాటులే తమకు సంధికి బాహ్యురణమును కల్పించుచున్నవి.

“పొగచుట్టల, బీడిను సిగరెట్టులు వ్రాణభోజు చేడి పోవును నీ సోమోహముగొగము” అను పద్యమును బాలురచే జదివించి యర్థమును బోధించుటయి యెంతమోరీ పాతకాలోపాధ్యాయుడైన ను దుర్మార్గమునకుం బూర్తిగా లోనయి తన చొక్కాయజేబుల పొంతులకులతో బాటు సిగరెట్టులు వ్రాత బల్లయలో నీచున్నపుడు జీవితో బాటు ధూమచ్ఛదపు లికింపను భద్రమోహమునలసివచ్చుట మిగిల సంభావకమగు విషయము. కట్టవాడెడలైన నానిని గనిపెట్టి “మీ రేల గాల్చెద”ననిన ను జేమి జనాబు నీశగలలో ఒక వేళ తనకు నల యధికాముచే గనిమియె, నాలుగుబెట్టుల కొట్టియో వానికొట్టి మూయునో యనకొందరు. తక్కిన బాలర కీహాస్యము వెల్లడికాదా? ఆచరణకూన్య యగు బోధనమున కేమినిలవ యుండునో గురుని కెదుగాడతేక యప్పుటి హారకొన్ను తనచాత గురువు చేయు పాలో నెంత సౌఖ్యమున్నదో యని యదినక కలవాటులేని బాలునికొండ రుచి చూడవలయునను గట్టి తలంపు జనించును. ఈ తలంపునకు ఈ విద్యలో సంతకమున్న పండితుడై స్నేహితునిప్రోత్సాహము తోడుగా గొలిచికాలములోనే సిగరెట్టుల వ్రాణముల సుఖం దగును. అనుభవము హెచ్చినకొలది “మాప్తుగారే కాల్చెదరు. నన కేమిభయమురా?” యని బహిరంగముగా నే గునియెడుటనే తన పనిని నెరవేర్చుచుండును. గురువుగారియొద్ద నేర్చిన యే విద్యయు నిలువకపోయినను ఈవిశ్వమాత్రము జీవితాంతము వజ్రము నుసీరముగా నెలకొని యు పయోగించుచుండును. నేను మాడు పిల్లలలోని బూర్తికెనెద ననియు, నేను చెటితోడ నేక కాజేనెద ననియు బాలురు తమలో దాము పండులను

చేసికొనెదరు. ఇటులనే సహవాసదోషముచే బాలురందరిలో నీయలవాటు త్వగ్గో పట్టువడుట కవకాశము కలుగుచుండును. పాతకాలలలోనుండి బాలురు చెప్పకుండ పారిపోవుచుండుటయు, అశ్రద్ధతో వర్తియచుండుటయు, పాతముల జరుపుట యం దనిష్టముతో నుండుటయు, అడిగినమాటకు సరియగు సమాధానము చెప్పక చిగారుపడుచుండుటయు నీ యలవాటు నకు ఫలితములేయని యనుభవకాలం లనెదరు. ఇందుక కనిపెట్టి చూచిన నయ్యది నిజమే యని యూహింపవలయు. అలవాటు పడిపిచ్చుట విడచాడుట కష్టము. ముందుగానే జాగ్రత్తపడుట మంచిది. తల్లిదండ్రులు తనకీడ్డలను బాల్యముననే యిట్టి దుర్మార్గములకు దూరముచేయవలయును. పాడిత్యమునే కాక భ్రష్టమనుకుడ బాగుగ గమనించి కాని యెవ్వరికి నుపాధ్యాయుడని నీనుదగదు. గురుని గణములే కిష్టమేక నలండుట సహజము. అందును చెడుగుణములైన జెప్ప నక్కరయేలేదు. సద్విద్యకునక సుభాగ్యములే యని తెలిసికొనునది. సద్భాగ్య యంతయు కాని విద్యగా గదివి పనేకాడను. అట్లు చదివిన విద్య యాచరణములను వృద్ధిచేయుటకే పనికివచ్చును చెడుస్నేహితులవలెను. చెడుపుస్తకములకు డ్రాఫ్టు పున ర్జన్మమును. కొన్నిచోట్ల బడిపిల్ల కేదెన తప్పచేసిన సిగరెట్టులు లంచముగా స్వీకరించి తమ చి విడుచు గురువులను గలరు భావదేశాభివృద్ధి విద్యార్థులమీదనే యాధారపడి యుండుటచేతను, చాల మంది విద్యార్థులను కాలంకడే యిట్టి దుర్మార్గములకు బాల్చడియని చెప్పుటచేతను, నైన వికంపపడినట్టి గురువులను మనము నిత్యమును కనుచు వినుచు నుండుటచేతను ఇతివట్టునకు వ్రాయవలసివచ్చింది. బాలుర సద్విద్యార్థులుపాటుగా నీశకుండ జీక్ష్మబాటుల చేసి సుమచితముగ శిక్షించి సద్విద్యగలపు డని యాధారపాదము లగు సుపాధ్యాయసోదరులను, గాఢబుమున వినునక వారు బాలురను దండించుటకు వారికి సుపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొసకల గు నని బాలుర లిట్టి దండ్రులను నవినయముగ వేసికొనుచున్నాడను.

ఒక పండితుడు తనసోదరు డొక పాతి చుట్టగాల్చుచున్న వానికడ గూర్చుని మాట్లాడినందులకు కఠినముగా దండించెను. అదేమని యక్కడ నున్నవారు ప్రశ్నింపగా “పొగాకువాసన యెంతమాత్రముగ గిట్టినవాడు, యాదినమున నెట్లో చుట్టగాల్చుచోట గూర్చున్నయడల కొంతనేపటికి యభ్యాసమై యావాసనను సహించుటగును. అనగా కొంత ప్రాతమైనమీదట యది యొక బాధగా గనబడదు వైగా యావాసన నాపూజించు వాంఛపట్టి రేపటిదినమున కక్కడకే యేరును శాలెదినములకే చుట్ట గాల్చుకలెనేడి యుద్దేశము పొడయును. అంతట నీకడ్డ యలవాటు పట్టునకును. దుర్మార్గముల పాల్పాకుండ దండింపవలదా?” అని సమాధాన మిచ్చెను.

ఏదోబుచ్చుగాని ఉమ్మివేయు చుంటున్న సంభవింపదనియు అట్లాక నమియుచున్న వారికి రోగములు కచ్చునియు కచేరిలగాన, సినిమాలోన, ఉపన్యాసమందిరములలో ను ఉమ్మియు చున్నందులన నితరుల కనేకులకు రోగములు కచ్చుచున్న వనియు సహేతుకము లగునగుతులను వ్రాయించి ప్రచురింపజేసిన కరకృతములను పంచివెట్టు చున్నాడు. అట్లు తరుచుగా నమియుచుండు దుర్మార్గము చుట్టగాల్చువారి నుండే గనబడుచుండును. అట్టివా రివోటు నావోటు నక నెంతమాత్రమును సంధింపక నెక్కడన్న నక్కడనే యమియు చుండురు. రోగముమాట యెట్లున్న ముందుకుల పంజీయు బాసచేయుచు నెడుటివారికి గడుపేయముగ వర్తియచుండురు. అనేకు లిట్టిచులవాటునకు లోనగుటచే నీని తప్పక భావించి యెవరకు చందలింుట లేదు. ప్రభుత్వము వారైన తనకట్టుబాటుల జేసకుండుట యనుచితము. గయలు బండి శ్రీలో నిండియున్న మోటుతనముగ త్రోసికొని వచ్చుచేగాక శ్రీలు వాసన పడకల:ని మోటువెట్టుచుండ తమపని మానక పట్టుదలతో సాగి చుచు బడిగానే నామానుల మీదనే యమియుచుండు చతుప్రాచులకు దలచుట కసహ్యమగుచున్నది. కర్మకాలలో వందలను చుట్టగాల్చు వారేయయ నేలయంతయు నమ్మి నీటియయను చేయుచుండురు. ఈదుర్మార్గమును ప్రజలలో హద్దుమీరి పోవుటచే ప్రచురింపజేసిన చతుప్రాచులను నెలవేరుటలేదు. దీనిని చెడ్డయలవాటుగా నిందింపరు. పనికిదా ఆలోచ్యకరమని వాదించువారు టాడ వెరిగి పోవుచున్నాడు.

మద్యపాన దురాచారమును నిర్మూలించెదమను నిరాకరణవాదులు నీవిషయమున సందర్భోబాధే యగుచున్నాడు. అనగా నీయభ్యాసము జేకేమంతట సంతగా వ్యాపించినదన్నమాట. అలవాటుయినదేదవ విడుచు టెంతయో నిగ్రహకీర్తియున్న వారికి గాని సాధ్యమగునా? ఒకయనసోహవాది మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడినప్పటినుండియు నన్నమునుమాని కాయలను గింజలను దిని జీవించుచున్నాడు. గడ్డయను నెంచుచున్నాడు. కాని పొగచుట్ట నింకన విడువకాలకున్నాడు. బుద్ధిపూర్వకముగ నాయలవాటును విడచాడలేమంటి నని చెప్పకొనుచున్నాడు. కారాగృహవాసము మూలమున దేశీయుల ననేకుల నిట్టి దుర్మార్గములనుండి విముక్తులజేయుచున్నందులకు ప్రభుత్వమువారి నభినందింపవచ్చును.

మద్యపానమేదోద్రవ్యమున బనిసేయువా రీ సమయమున నీదుర్మార్గమును ఎవరిమట్టునకు వారైనను వదలివేయక బ్రతుక్కించుట సమంజసము. మద్యపానమున కన్నది తక్కువ వ్యసనము కాదని భావింపవలయును. దానికన్న నిదియెక్కువగా నూడ వ్యాపించిపోయినది. నెద్దపిన్నలభేదమును పొటింపనీయుట లేదు. భోజనమునకన్న నశశ్యకార్యముగా బరిగణింపబడుచున్నది. ఎంతమందియో నుకుమారులు, నురూపులు నగు బాలకులు, నత్యులములు శిష్కించిపోయిన వారై, దుర్బలులై మందచతులై చెడిపోవుచున్నారు. ఒకవంకనుండి జాతని బాగుచేయుటకు ప్రబలయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టినితిలో నీదుర్మార్గమునుగూర్చి తెలియనివారికి జక్కగా బోధింపుచున్నవో కొంతవరకయిన ప్రయోజనముకలుగ జోదు. ముందు వారయినను జాగ్రత్తపడుట కవకాశ ముండును. జనల నీగుర్వ్యసనము పాల్పానీ నుకుండుట ప్రభుత్వమునకువలెనే సంఘజ్ఞయముకు పాటుబడువా రందరికిని విధియని విన్నవించి ఇంజనీరో విరమించుచున్నాను.

తెనుగు కాలికొ బైందు

సివిల్ ప్రాశీడరు కోడ్	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రాశీడరు కోడ్	6	0	0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	3	0	0
శతకరత్నావళి (గ్లేజు)	2	0	0
సుమతీ, నరసింహ, వేమన, విడిగా	0	2	0
శృంగార రత్నశతకము	0	3	0
వేణుగోపాలశతకము	0	3	0
కాళహస్తి లింగశతకము	0	3	0
రామలింగేశ శతకము	0	3	0

విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు - మదరాసు.

వేదం కంపెని, మద్రాసు.

మహాత్మ గాంధీ గ్రంథములు

గా. హరినర్సోత్తమరాయ కృతులు.

మూర్ఖ రాజు:- (టాల్సుటాయికథ నీతికనవృత్తన తావలము) 0-4-0

నీతిధర్మము:- (మహాత్ముని జీవితరమాన్య మిందుగలదు) 0-4-0

ప్రభుత్వము:- (తేట తెలుగులో రాచరికపు వర్ణన) 0-8-0

శ్రీరామచరిత్ర:- (పోతన రామాయణ మునకు హృద్యమగు వ్యాఖ్య) 0-8-0

అబలాసచ్చరిత్ర:- (సుప్రసిద్ధము అచ్చమాంబ ప్రణీతము 11 భాగము) 1-4-0

Neglected Emperor Poet 0-8-0

వేదం కంపెని, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు (2942)
తెలుగుతాపత్రములు
(1) నేను రీ సంవత్సరములనుండి విడువని తుయవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళల ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశిపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిచ్చిన స్పెషల్ ఆస్ట్రాక్యూర్ అను దివ్యవధమును నేవించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదకు వ్యాధితోక సోఖ్యముగా నున్నాను. తెగుకురు 4-8-20 ఆర్. ఎన్. చ్చెట్టి

నవలలు కథలు

శృకానవాటిక - గొప్పనవల	1	0	0
వీరపూజ - గొప్పచరిత్ర	1	0	0
విజయనగరరాజుల కథలు	0	3	0
చిత్రామరాజుల కథలు	0	4	0
డిల్లీచక్రవర్తుల కథలు	0	4	0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు	0	2	0
0-8-0 ఆచార పుస్తకములకు తక్కువ పంపము.			
కలాభివర్ధనీ పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరజిల్లా)			

శ్రీయుత అంబాయిదాసు దేశాయి గారు

ఘూర్జర రాష్ట్రమునందొక సంస్థానాధీపతి

అసహాయోద్యమము నవలంబించుట -

ప్రభుత్వమువారు సంస్థానమును వశపఱచుకొనుట ప్రభుత్వోద్యమ నిర్వహణను హిందూదేశమున దన్ని రాష్ట్రములలోను నిరంకుశ చర్యలవలన తీవ్రముగా నుండి యుండుట జేయుటలనెఱచిన విషయమే యైనను శ్రీయుత గోపాలాను అంబాయిదాసు దేశాయిగారి జమీందారి ప్రభుత్వమువారు వశపఱచుకొనుట వారి నిరంకుశచర్యల కన్నిటికి మునుపటికన్న యలరాదున్నది. శాస్త్రము వాసులుగానుండి తమ సార్వభౌమములను మహాభాగముల ననుభవించు సంస్థానాధీపతులను మించియుండిన పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, జే.కె.బి.ఎం.వి.టి.రంజనదాసు, గాంధీజీ మహాదేవ్యవంతులు పూవున సర్వభాగముల పరిత్యజించి భారతీయుల జన్మహక్కుల కొరకు కారాగృహములందు గూడఁ జేరిరి. ఇప్పుడు దేశీయులను నిర్లక్ష్యముగ జేరికొని విచారణ ప్రకాశనముల గావించి కఠినశిక్షలను పొల్పుచుచుండుట అత్యంత తలచి ఘూర్జరరాష్ట్రముందు కఠివారులో నీ సంస్థానాధీపతి, యీ దయామయుడు, సంస్థాన ప్రజలనందర యభ్యర్థముగ కన్నబిడ్డలవలె చూచుకొనుచుండు నీ కృపాసాధి, నిజాధికారి ప్రతిష్ఠా సంరక్షణ దురభిమాన జేతన్మునుగాక - మహాదేవ్యవంతులతో ముఖ్యకృత్యము డనుకూలములవలనను గాక - సామ్య విషయవర్తన ప్రజలతో కలసి మెలసి వాకీప్రభువులతో కలసియుండుట భావించిన యీ ప్రభుత్వ శ్రీయుత గోపాలాను అంబాయిదాసుదేశాయిగారు స్వదేశీయుల దుష్కర్మచింతనలన్నిటి బొబాయి గవర్నరు రాజకీయ భోజనపు డాటర్ జార్జి లామడుగారికి స్వాగత మొసంగుటకు బద్ధులై యిటువలెదనయు అసహాయోద్యమమును పరిత్యజింపవలెనని ప్రభుత్వము వారి సంకల్పమును గ్రహించి యీ దయామయుని విశేషముతోనిరి. తన సంస్థానమునైన గోల్కొట్టట కంగీకరించు గాని యీ స్వాగతాన్ని- యీ దేశాధికారి కీర్తికాదు అసహాయోద్యమమును విడనాడుట కంగీకరింపలేదు. ప్రత్యక్ష విషయమును గూడ మహాత్మాగారు పరిగణించు జేయుట యావిరణశిలు దొనరించిన మహాత్మాగారును గురించియైన త్యాగమహిమను గుర్తించెదరు గాక. ఖడ్గబిడ్డలు కట్టుకొనుట మహాత్మాగారు? మద్యపాన పరిత్యాగము మహాత్మాగారు? స్వదేశీయులు- స్వస్థిధులు తోడ్పడు వారు- నిత్యజనకులచే నృప్తిపలికిన మానసోదనము- పంచములని నిత్యజనకులచే అనంగ భారతపుత్రుల ట్టి నిన్ను బతుల నాదరింపట మహాత్మాగారు? ఇట్టి అపవిత్రత్యాగముల నొనరించుటకే ఎన్నియో ధర్మపన్నుల నేరపు వెట్టు జేయి సోదరులు దేశాయిగారినిరైన మహాత్మాగారును సరిగ గుర్తించి త్యాగ మహిమను గ్రహించి దాని నాంరించెదరు గాక.

ఘూర్జర రాష్ట్రముందు దేశాయిగారు అత్యంత తలచుకొనబడు, విశ్వసితా మహాప్రతిభా మహాదులచే ననుభవించి ధర్మపన్నులను సంస్థానాధీపత్యమును వహించిన యీ శ్రీయుతదాసు. దేశాయిగారికి రాయకాంక్షలలో సినిలు క్రిమిలు విచారణాధికారమును ధాసాలో రివిన్యూ అధికారము నుండిన. బోర్డా సంస్థానమునందలి వాసోలోగూడ వీరికి కొన్ని భూములు కలవు. గవర్నరు రాజకీయ వచ్చినపుడు గవర్నరు సందర్శింప దేశాయిగారు రాజకీయ వచ్చినపుడు 1922 జనవరిలో రాయకాంక్షలలో సినిలు అధికారమును ప్రభుత్వమువారు తొలగించిరి. అట్లుచేసిననుగూడ దేశాయిగారు రసహాయోద్యమమును పరిత్యజించు కంగీకరింపలేదని ప్రభుత్వమువారు తలచుకొని రాయకాంక్షల దేశాయిగారికి గల రివిన్యూ అధికారమును గూడ తీసివేసి అతలాకాలను ప్రత్యేకపరిపాలనము క్రింద నుంచిరి.

దేశాయిగారు క్రిందటి ఘూర్జరరాష్ట్ర రాజకీయసభకు సభ్యుల సంఘాధ్యక్షుడుగా నుండిన. అనంతరాలాకా కాంగ్రెసు సంఘమునకు దేశాయిగారి ప్రతిభకు గురైనా నున్నారు. అఖిలభారతమును ప్రారంభించుటకు ఘూర్జర రాష్ట్రమున సన్నద్ధులని మహాత్మునిచే నిర్ణయంప జడిన రెండు తాలూకాలలో (బాల్దోలి-అనంద) అనంద తాలూకా

యొక్క టియేమున్నది. దేశాయిగారికి పాశ్చాత్య విజ్ఞానపరిచయము లేదు. గాంధీమహాత్మునియందును మహాత్ముని సిద్ధాంతములందును దేశాయిగారికి గాఢభిమానము కలదు. వీరు నవజీవన పత్రికను క్రేడగా చదువుచుండును. సత్యాగ్రహము నధికముగ కోరుచుండును. ప్రస్తుతము బోర్డా సంస్థానమునందు సంస్థాన సహాయ గ్రంథ భాండా గారాధికారిగా నున్న మోతా భాయి అమీను గారి సహవాసము దేశాయిగారికి తొలవలెనని లభించినది. ఘూర్జరసహాకవిసార్వభౌమ డాక్టర్ నవాబులు దల్మతాముగారితో నావల దేశాయిగారికి పరిచయము కలిగినది. వీరికి ప్రతి సహవాసము వలన సత్పరిపాలనమును గూర్చిన ఉదారభావములు దేశాయిగారి కలవడెను.

ధాసాలో జనసంఖ్య 1500 మాత్రమే యైనను అచట వీరైదు పాఠశాలలు వేసరచిరి. 400 మంది ప్రజలు మాత్రమే గల కాంక్షలలో రెండు పాఠశాలలను 150 మంది గలరాయల యొక్క పాఠశాలయు గలవు. వీరు చక్కని మందిరములలో సహగ్రములగు గ్రంథాగారములను పెక్కింటిని నెల కొల్పియున్నారు. ఆ గ్రామములందు నిరసించు పావులు వైకి మీగ్రంథ పఠనమును నుకూనాకేరతులై వెయ్యుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని కర్మంధి మహాత్మ్యమును ప్రజలు జరుపుచుండును. సంస్థానాధీపతిగూడ నాయున్నముగ పాల్గొనుచుండును. ఈ సంస్థానము రాసోస్థికులకు విఖ్యాతికడసినది. ఆయుర్వేదములలోగూడ సంస్థానమువారు ప్రజలకు తోడ్పడుచుండును. అహమదాబాదు అనందల్లో మహాసభలు జరిగినపుడు రాసోస్థికులు జరుపబడెను.

సినిలు క్రిమిలు కేసుల విచారణలో సంస్థానాధీపతి స్వయము నిరుత్తుములవారికి హితబోధ చేసి వారి కెట్టి అవసర వ్యయమును కలిగించకుండ వ్యవహారముల పరిష్కరించు చుండును గాన నా సంస్థానమునందభియోగములే అరుదు. ప్రజల సుఖముఖములతో ప్రభుత్వ స్వయము పాల్గొనుచున్న ట్టి యొక ప్రత్యేక సెలక్షనుటకుం దబ్బర మేమున్నది.

కరువు ఆవాస్తవి మున్నగు బాధలు కలిగినపుడు పన్నులను గూర్చిన విషయమేలేదు. ప్రజల యిష్టానుసారము ప్రజలియ్యదలచిన సంస్థానాధీపతి యాజ్ఞాపించును. అందువలన నతడూహించిన దానికంటె హెచ్చుగనే అదాయము లభించుచుండును. అంతేనా వారముని స్వప్రతాపకధనమొనరించుకొను ప్రభుత్వములవారు వైత మీ చిన్న సంస్థానాధీపతివలన నీ విషయము నేర్చుకొనకలెయే యున్నది. సంస్థానమునందలి ప్రజలలో గల దుష్కర్మములను, పాపములను సిగరెట్టు బీడిలు గంజాయి మున్నగు వాని వీలెట్టు, నల్లమందుతనక, మద్యపానము మున్నగువానిని తొలగించుటకు దేశాయిగారు స్థానిన సులభ సాధనమును గ్రహించితిరా. అది నిరకనప్రతిమే. నిరాహారము. భోజనము పరిత్యజించి ఉపసించుట. గాంధీ మహాత్ముని కవ్యత్యమును సాగక పోయటకు దేశాయిగారి కర్మంధి నవలంబించి సులభముగ ప్రజల దురాచారములను దురభ్యాసములను తొలగించుచుండును.

ఈ ప్రభుత్వ సత్పరిపాలనా విశేషమును దేశాయిగారి కేయమును ఉత్తర హిందూస్థానమునందలియు నిరంతరము కీర్తింపబడుచుండును. ఇట్టి విషయవర్తనలు అసహాయోద్యమ మవలంబించినందులకు ప్రభుత్వమువారి రీతిగా వీరిని క్షిప్రచిరి. దేశాధిమానముచే భోజనములను త్యజించిన లక్ష్మీపుత్రులు దేశీయులలో పలువురు గలరు గాని యంతవరకు దేశసేవకొరకు సంస్థానాధీపత్యములను త్యజించిన వారు దేశాయిగారు తప్ప మరెవ్వరు లేరు.

ప్రభుత్వమువారు దేశాయిగారి సంస్థానమును వశపఱచుకొనిన గలిగిరి గాని వారి దేశారాధనవీక్షితుల తొలగింపగలరా? ఈ పరిపాలనాభారము తొలగించుట దేశాయిగారు స్వచ్ఛగా నాయకత్వమును వహించి స్వరాజ్యసంపాదనావీక్షితులై దేశసేవ నొనరింప నవకాశము కలిగినదని బోంబే శాసనసభ ప్రతిపాదించినది.

మదరాస్ గవర్నరుగారు ఉదక మండలమునందలి మొన్న సాయంకాలము 4-30 గంటలకు బహులదేరి మెట్టుపాలెం ద్వారా మద్రాస్, చెట్టివాడ, సింహళములకు పయనమైరి.

రంగూనులో రైలుప్రమాదము సందర్భమున చనిపోయిన కుటుంబమువారికి బర్మా గవర్నరు సానుభూతిని జూపిరి.

బొంబయి శాసనసభ మరల సెప్టెంబరు 21 తేదీని పూనాలో జరుగును. గవర్నరుగారు రథ ప్రస్తావించెదరు.

ఇండియాగవర్నరు మెంటు ముఖములము 29 జూలైకి రూప్యములు 29,78,41,600 వారికినవి.

నిఖిలభారత సాహితీ సంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొక విషయము అదయానుండి వి.ఎస్. శర్మ, వి.ఎ.వి.టి. గారు మాట్లాడుతూ చెబుచున్నారు.

కలకత్తా నగరమునందలి నిఖిలభారత సాహిత్య సంఘము వారు, ఆంధ్రసాహిత్య, శాస్త్రవిషయములలో ప్రతి సంవత్సరమును పరీక్షలు చేయించుచు ఆంధ్రమునజనుకు తగిన బిరుదులనిచ్చి సత్కరింతు మని ప్రకటించుచున్న విషయము ఆంధ్ర పాఠకులకు బాగుగ దెలిసి విషయమే? దా! ఈ ఉద్దేశ్యము తోడనే సంఘమువారు రెండుమూడు సంవత్సరములను మనదేశమున పరీక్షలను జరిపించి కొంతమందికి బిరుదులను నిచ్చి యున్నారు.

1920-21 సంవత్సరమున, సంఘమువారి యందే శ్రమలను ఇంకనుబాగుగా కొనసాగించి దేశీయులందరు సదరు సంఘపత్రికను తగిన సానుభూతిని జూపుటకు ఎట్టి ప్రయత్నములు చేసిన కథలీక్షకు లగుదుమో తెలుజులకు సుఖకార్య ద్వలకు జ్ఞానోదయమార కావ్యార్థన గాగు వారు వ్రాసిరి. నేనును అచయమున వారికిరిక లింగిరించి సంఘాధిపతికి గాను కొన్ని చూచినను నూచి చి యుంటిని. సంఘమున కను బంధముగ, ఆంధ్రరాష్ట్రాభివృద్ధి ప్రత్యేకముగ నెలకొల్పుట ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి పండితులు శాస్త్రకారులు, పత్రికా సంపాదకులు మొదలగు పరిపాలనము కొందరు నావ్యవహారి ఆంధ్రరాష్ట్రాభివృద్ధి పాలన చురతము వాకినా పూర్వముగా వదిలి వెట్టుట మొదలైనవి అందు ముఖ్యములు. నానూనల ప్రకారము ఆంధ్రరాష్ట్రము స్థాపించుటకు కావ్యార్థన గాగు తీర్మానించి, కాభా విస్తరణము, దేశ సూచించిన పెద్ద పనులను అగీకారము జడసి, శాస్త్రముక్తముగ పాలనాంభుయును విస్తరించునంత వరకు తాత్కాలికముగ నన్ను కావ్యార్థన గాగునిగా నియమించిరి.

కాని తరువాత ఆంధ్రరాష్ట్రాభివృద్ధి విషయమున నా కను కావ్యార్థన గారిని కొన్ని భేదాభిప్రాయములు జనించి నవి. ఆంధ్రరాష్ట్రాభివృద్ధిని నిఖిలభారత సంఘమువారి హస్త క్రింద యుండవలయు ననియు పరీక్షల సంఖ్యను కనూలగు రునును నైతము ఆంధ్ర ప్రధానసంఘముకు వెళ్లకలసినదే యనియు ఆయన పట్టుబట్టిరి. ఇందుకు నే నంగీకరింపక, నా ఆంధ్రరాష్ట్రాభివృద్ధిని నాకే నామ ఇచ్చితిని.

తరువాత ఆంధ్రరాష్ట్రాభివృద్ధిని కావ్యార్థన గారే చూచుకొనును ఆంధ్రదేశమునందలి నలువురు పెద్దపనులను యెద్దనుండి, పరీక్షలుచేసి బిరుదుల నిచ్చెదనని, నైకము వనూలుచేసియు పరీక్షల విషయము ఆభిప్రాయ కావ్యార్థన గారికి ఎన్నియో త్రమలు వ్రాసినను తంతవార్తల నిచ్చినను జవాబు ఇచ్చినవారు కావనియు నాకు ఎంతకు దియో యు త్రమలు వ్రాయుచున్నారు. ఈ విషయమున తామే యభిప్రాయ మిత్తుకో తెలుపకోరుదు కావ్యార్థన గారికి ఉత్తములు వ్రాసితిని. కాని నాకింతవరకు వారుగాని నా స్థానము ప్రస్తుతమున్న క్రొత్త కావ్యార్థన గారు గాని సంవత్సరముగ బహు విచ్చిన వారుకారు. ఇది యెంతయు చి తింతయు.

కలకత్తానగరమునందలి మిత్రులకు కొందరికి వ్రాసి సంఘము విషయమును గురించి తెలిసికొనుచున్నాను. ఇతర మిత్రులు నైతము ఈ విషయమును గురించి తగిన ప్రయత్నములు నలుపుదురని తలంచెను.

అంతవరకు ఈ సంఘమువారి ప్రకటనలను చూచి భ్రమ పడి తమ ధనమును అవసరముగా గృహము చేసే గొనకుండెదరు గాకయని నా దేశీయుల నందరిని జేచుచున్నాను.

స్టాంపులు 1921-22.

గవర్నరు మెంటు స్టాంపులను రాబడి 1-21-22-న సంవత్సరమునందు అంతమునందలి సంవత్సరముకన్న నూటికి 6.9 వంతులు అనగా రూ 12,40,226 లయ్యెను. ఈ యధికరాబడి ముఖ్యముగ జ్యూడిషిల్ స్టాంపులవలన కలిగెను.

జ్యూడిషిల్ స్టాంపులవలన నూటికి 945 వంతుల లేక రూ 10,86,814 లు జూడి యయ్యెను. కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, మలబారులలో మాత్రము రాబడి హెచ్చలేదు. మదరాసు, కంజాపూరు, మధుర, రామనాథ, తిరునల్వేలి, కోయంబూరు, దక్షిణకన్నడ జిల్లాలయందు రాబడి ముఖ్యముగ హెచ్చెను. ఈ జిల్లాలలో కేసుల సంఖ్యయు హెచ్చయ్యెను. మదరాసులో రెండు కేసుల సంఖ్యయు రూ 65,000 లకు కొద్దిగా స్టాంపులు ఖర్చు అయ్యెను. నెల్లూరులో రూ 88,000 ల విక్రయము తగ్గెను. ఈ గ్రామల ముఖ్యవిషయమునకు కలక్టరు తలంచెను.

నాన్ జ్యూడిషిల్ స్టాంపులు: ఈ స్టాంపులవలన గత సంవత్సరమున, నిజాది సంవత్సరమున నూటికి 81వంతుల అనగా రూ 2,28,882 లు జూడి యయ్యెను. ఈ హెచ్చుదల ముఖ్యముగ కృష్ణ, గుంటూరు, నేలము, తంజావూరు జిల్లాలందు చూచెను. మదరాసులో మలబారులలో చాలతగ్గెను.

స్టాంపుల నూపరెంటెండెంటు పంపిన వివరముల పట్టికను స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి బంపుచున్నారు.

దేశీయ వార్తలు

శ్రీమాన్ గోపాల్లాను అంబాయి దాసు దేశాయిగారు

ఘూర్జర రాష్ట్రమున కథివారులో నొక తాలూకాదారు
 రాయి శంకర్లీ ధాసా సంస్థానాధిపతి
 గవర్నరు సందర్శనమున కేగలేదు. అసహాయోద్యమమును వదల నంగీకరింపలేదు
 బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు తాలూకా గ్రామములను స్వాధీన పరుచుకొనుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గుంటూరులో నిర్బంధ నిరంకుశత్వ విజృంభణము

దేశీయమహానాయకులు మహాసభలో మెసంగిన ఉపన్యాసములు

పటేలు, రాజగోపాలాచారి, షెర్వాని, మజిదుగార్లు

అరెస్టు చేయబడినవారికి కొద్ది శిక్షల విధించుట

బెజవాడలో నాయకులకు స్వాగతపు ఏర్పాటులు

బెజవాడ పాతమ్మనిసిపాలిటీవారు గూడ సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు తీర్మానించుట

లోకమాన్యని నిర్యాణదిన ద్వితీయవార్షికోత్సవము

ఏలూరు - నాగపురము - అహమదాబాద్. ఈ రోజులు - సభలు - ప్రార్థనలు - ఉపన్యాసములు

గుంటూరులో నిర్బంధ విజృంభణము

నిన్నటి తరువాయి

గుంటూరులో 1 వ తేదీ సాయంత్రము జరిగిన సభలో
 పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, దాక్టరు అన్నాసా, కిన్నెరంగ
 య్యంగార్ల సంగిన యుపన్యాసములు నిన్నటి పత్రికలో ప్రక
 టింపబడెను.

వి. జే. పటేలుగారు.

పటేలుగారికి కొంచ మస్వల్పంగా సుదీనము సభవారి
 ప్రార్థనాబలమున పటేలుగారు గూడ సుపర్యసించిరి. ఆస్పత్రి
 తప్పేనేను దీర్ఘవ్యాధి మొరం జాలనందులకు మీరు నన్ను
 తమింపవలెను. ముగిసిపలు సంఘమువారి తీర్మానమును కల
 క్తరు రద్దుపరచుట అక్రమము గాన ఆవుత్తరువును రద్దుపరచుట
 కంగీకరించిన వారిచేతులెత్తువని పండితమహాశయుడు కొంత
 మీరందరును గూడ చేతులెత్తి నందులకు
 నేను చాల సంతోషించితిని. మీరు మమ్మింత
 ప్రేమతో సత్కరించినందులకు మహాపూర్వకముగ వందన
 మొనరించుచున్నాను. నేడు మీరు మీ దృఢసంకల్పము నిలుల
 వెల్లడించుటకు తగిన అవకాశమును కలిగించినందులకు విల్లింగ్డును
 ప్రభువుకును గుంటూరు కలక్టరుకునుగూడ పరింత హెచ్చుగా
 వందనము లర్పించుచున్నాను. (వినుడు-వినుడు-హర్షధ్వనులు)
 విల్లింగ్డునుప్రభువు గుంటూరుకువచ్చి మిమ్ము లోబడుచుకొను
 టకు ప్రయత్నించుచుండెనని ముగిసిపలువారు తీర్మానమును
 కలక్టరు రద్దుపరచియుండెనని కలెక్టరు శీతస్మయమున పాల్గొన
 రాదని 144 (కింద నుత్తర వీరుకుండెనని నేడు విడివిడుచు
 చున్న మహాత్మాజీయమును మారుభౌగ్యము మారులభించియుం
 డెను. (హర్షధ్వనులు) ఇప్పుడైన కలక్టరును గవర్నరును గవర్నరు
 జనరలును కనులుదాచి నిజస్థితి గ్రహించుటకు గాక
 యను నాశన పండిత మహాశయుడు వెల్లడించెను.

ఈ యుద్ధోగములకు భగవంతుడు చూచుటకు కండ్లనిచ్చి
 నను సరిగా చూచుటకు వారంగీకరించినయే మన ఆనుభవము
 వలన విడితడుగుచున్నది. వాటినిగూర్చి ఏమని తలంపవలెనో ఏ
 మని చెప్పవలెనో ఆవిషయములను నేను వచించుట వసనసరము.
 (హర్షము.) మీరింకొకవిషయమును గూడ చేతుల నెత్తవలెను.
 గవర్నరుకు సన్మానపత్రము నొసంగిన గుంటూరు ముగిసిపాలిటీ
 వారు నేడు జరల పండిత మహాశయులకు సన్మానపత్రము
 నొసంగ నెలుల స సిద్ధులతో నేనుహింప జాలకున్నాను.
 గవర్నరుకు ముగిసిపలు సంఘమువారు నొసంగిన సన్మానపత్ర
 మును మీరంద రామోదించితిరా? (లేదు లేదను కేళలు) ఆ
 సన్మానపత్రమును తిరస్కరించువా రందరును మిన్నకు చేతు
 లెత్తుడు. (అందరును చేతులెత్తిరి) ఇంకొక్క ప్రశ్నగలదు.
 ఈ మహాసభలో నిన్ను జాతి పురుషులును
 స్త్రీలును ఎంతయిది కలసి తెలియజేసెదను. గాన నిజమును
 నిన్ను జాతి సోదరీ సోదరులు చేతులెత్త గోరెదను. సభ్యులలో
 చదుకొద్దియందొకమ్రమే చేతులెత్తిరి. వేదికపై నిన్ను జాతి
 సోదరుడొక్కడండెను. ఓం ఆంధ్రజేత సారీనరులారా! మీరు
 మీరాష్ట్రమునం దస్పృశ్యతను పూర్తిగా తొలగించుటకును
 ముఖ్య భారభరించునం దందరును మీరు కలిగియున్న మహా

విభాగికి మిమ్ములు కా జాలరు. (వినుడు వినుడు)
 ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు తక్కిన అన్ని విషయములలోను సర్వసిద్ధ
 ముగానున్న రాష్ట్రము (ఆంధ్రరాష్ట్రము) అస్పృశ్యత విషయ
 మున చాల వెనుకబడియున్నదని యీ ప్రస్తావన వచ్చినపు డెల్ల
 మహాత్ముడు చాల చింతతో నుడువుచుండెను. ఏనాడు అస్పృ
 శ్యతనుతొలగించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రమువారు దృఢసంకల్పమున
 ర్చిదరొ ఆనాడే స్వరాజ్యము వచ్చితినని నిస్సంశయముగ నేను
 చెప్పగలను అని పటేలుగారు నడివీరి.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

రాజగోపాలాచారిగారు తనగానే ఆకస్మాదీకముగ హర్ష
 ధ్వనులు వెలగెను. ఇతడునున్న ప్రతిసోదరుని హృదయమునం
 మును మిక్కిలుముగనున్న కోరిక ఏవియో నే నెలుగుదును,
 పండిత మహాశయుని రైలుబండి కిటికీలోనుండి చూచుటవలన
 మీ రాకోరికను తీర్చుకొనజూచితిరి. మీరట్లు చూచినను మీ
 కోరిక తీరలేదు. మీ రొకడొకరు తొలగించి యుండుట వచ్చి
 పండితమహాశయుని చేరువను నిలచిన మీకోరిక తీరనని తల
 చితిరి. అందువలనను తీరలేదు. పండితమహాశయుని పాదముల
 స్పృశించుటవలన మీకోరిక తీరనని మీరు తలంచితిరి. (హర్షము)
 అట్లుచేసినను మీకోరిక తీరలేదు. మీకోరిక తీరట కొక్కసా
 ధనమాత్రమే గలదు. ఎట్టి త్యాగములను పండితమహాశయు
 డొనరించెనో అట్టిత్యాగములనే మీరందరును
 గూడ నొనర్చిన నే గాని మీ కోరిక
 తీరదు. కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన త్యాగసిద్ధాంతము తేక
 యులు విశ్వసించిరా? కాంగ్రెసు విధానము నెగునా? అని
 కొందరు ప్రశ్నించిరి. దేశీయులు కాంగ్రెసుపట్ల విధేయులను
 ట తేమహాసభయే నిదర్శనము. మీరందరును మహాపూర్వకముగ
 కాంగ్రెసుపట్ల భక్తి కలిగియుండును. గాన నటులే మీరంద
 రును త్యాగమొనరించినయో అదియే నిర్ధారణమగు నిదర్శనము
 నిర్ధారణమగు విషయము.

షెర్వానిగారు

చెప్పవలసిన విషయముల నన్నిటిని నాయకు లిడినంత
 చెప్పియున్నారు. ఈనుండలోద్ధోగము భయవిద్యులులై యు
 న్నారని వినుటకు నావ జాల సంతసము కలిగిడి. తాము
 దేనిని రక్షించుటకు చాల ఆతురతతో నుండిమని యాయుద్ధో
 గులు చెక్కుచుందుకో అట్టి వ్యాయక్రమములను తమ చర్యల
 వలన వారే నిర్మూలించుచున్నారు. (హర్షము) మన విజయ
 మున కదియే దృఢమగుచుచున్న నిరంకుశోద్ధోగములకు వితరక్షత
 తొలగిపోయినది (హర్షము) ఏమి చేయవలెనో వారికి తెలియక
 వారిట్టి అకార్యములను చేయుచుండురు. ఈదేశమునందు వారు
 చేయుపనులనుబట్టి మాడ వారి యుచితభూర్తిగ ఆంధ్రులంద
 రనియే తోచుచుండును. వారికి తోచని తనమేల కలిగెనో
 మీ తెలుగుదురా? దౌర్జన్యవిరహితమగు అసహాయోద్యమము
 వలననే కలిగినది. పశుబలము నెట్లెరింపవలెనో వారికి తాగుగా
 తెలిసియున్నది. (హర్షము) అత్యంత నెట్లెరింపవలెనో వారికి
 తెలియదు. (హర్షము).

మాలానా ఆబ్దులు మజిదుగార్లు
 ఏరు ఉరుడుభావలో సుపర్యసించిరి. గాంధీ బోపిలను
 భరించుటగూడ నేరమే యని యుద్ధోగము నిర్ణయించునెడల
 దేశీయులందరును గాంధీబోపిలనే భరింపవలెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర
 మున భిలాభతు సంఘముల నేర్పరచి భిలాభతు స్వరాజ్యముల
 కొరకు విరామము తేవంద పరిచేయవలెను. అని మజిదుగారు
 నడివీరి.

నెల్లూరు కాంగ్రెసు కార్యదర్శి అరెస్టు
 2 వ తేదీ ఉత్తయమున గుంటూరులో నెల్లూరు కాం
 గ్రెసు కార్యదర్శి గాడేపల్లి పశ్యునాథయ్యగారిని అరెస్టుచేసిరి.
 * * *

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము

బెజవాడలో స్వాగతము

బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీవారు సన్మానపత్రము మెసంగ తీర్మానించుట

బెజవాడలో స్వాగతోత్సవపు ఏర్పాటులు చురుకుగా
 జరుగుచున్నవి. కలెక్టరులు విస్తామముగా వచ్చుచున్నారు.
 నాయకులకు సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు బెజవాడ
 మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు (క్రొత్తిగా నియోజింపబడినవారిం
 కను పని ప్రారంభింపలేదు గాన ప్రాత వారే
 అన్నమాట) గూడ 1 వ తేదీ రాత్రి జరిగిన సభలో
 తీర్మానించిరి. పశ్చిమ కృష్ణానందల జాతీయ పాఠశా
 లోపాధ్యాయుల సంఘము, మండల కాంగ్రెసు భిలాభతు
 సంఘములు, వశిష్టసంఘములవారు సన్మాన పత్రములను సమర్పిం
 చెదరు. వీధులలోను సభాశాలయందును అలంకారము పూర్తి
 యైనది. పట్టణమునం దన్ని జాతుల వర్ణముల కతులవారు సభి
 కోత్సాహముతో నున్నారని కాంగ్రెసు కార్యదర్శి నిన్న (2 వ
 తేదీ) తిలకివార్త నంపెను.
 * * *

గుంటూరు అరెస్టులు-శిక్షలు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

గుంటూరునకు వెళ్లిన కాంగ్రెసుసభ్యులలో 1-8-22
 తేదీన అరెస్టు అయినవారి వివరములు.
 2-8-22 న శిక్షలు, జాబ్బాబాలు వేయుట (విచారణ
 అయినంతవరకు).

ఏలూరు తాలూకా

1. శ్రీయుత దండు నారాయణరాజుగారు (పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి).
2. యోరెమ్మి మంగయ్యగారు (పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సహాయ కార్యదర్శి).
3. వైదిపాటి వెంకటనారాయణగారు (ఏలూరు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి).
4. చివర రాజు శ్రీరంగరాయగారు పెండ్యాల శేషగిరి రావు గారు (ఏలూరు జాతీయపాఠశాల ఉపాధ్యాయులు).
5. మగ్గిరాల వెంకటసుబ్బారావుగారు 7. పటాక్షరాధాకృష్ణయ్యగారు 8. కాకుమంచి రామమూర్తిగారు 9. జవ్వాజీ అప్పారావు గుప్తగారు 10. మద్దుల కేశవరావుగారు 11. కాపకరపు సత్య నారాయణగారు 12. ఆత్మహరి రామరావుగారు 13. సబలా పులి బలభద్రుడుగారు 14. కాపకరపు సత్యనారాయణగారు తమకు తాలూకా.

1. తేలి సీతారామయ్యగారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు 2. పవల కృష్ణమూర్తిగారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు 3. సత్తిరాజు సీతారామమూర్తిగారు (4) యర్రవల్లి సూర్యనారాయణగారు (5) యామని శీతయ్య గారు (6) కళాశీ అచ్యుత రామకౌశులగారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు (7) వేటుకూరి గంగారాజుగారు (8) యిళుట్ల వీరబసవరాజుగారు (ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు) (9) యిళుట్ల వల్లికాదరరావుగారు (10) యిళుట్ల సోమ సుందరంగారు (11) పెనుమర్తి విశ్వనాథరాజుగారు (12) నూలు ముకుందంగారు (రెలంగిగ్రామ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి) (13) కలిదిండి బలరామరాజుగారు (14) పడాల నుల్లిరెడ్డిగారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు. (15) నిడదవోలు వెంకట్రావు గారు (జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు. (16) చెరుజిమ్మి శ్రీమన్నారాయణగారు. (17) వంద్రాధిల్ల మూర్తినారాయణ గారు.

భీమవరం తాలూకా

- (1) ముకుటల్ల నుబ్బారాయణగారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు. (2) వంద్యాల వెంకట్రాజుగారు

- (3) సాగినుబ్బరాజుగారు జిల్లా కార్యకర్తల సంఘసభ్యులు,
- (4) సాగి అప్పలరాజుగారు, (5) భూపతిరాజు బంగారాజుగారు.
- 6. కమ్మలి వెంకటసోమరాజుగారు 7. గుంటూరి వెంకటరాజుగారు 8. నిడమర్తి వెంకట ఉమామహేశ్వరరాజుగారు

కొత్తూరు తాలూకా

1 వ్రాణరాజు భాస్కరరావుగారు

నర్సాపురం తాలూకా

- 1. పేరేడ్ల చింతకటరాజుగారు 2. దిగువర్తి వరసింహమూర్తిగారు 3. కిత్తిండి శివారాజుగారు 4. దెందులూరి సుబ్బరాజుగారు 5. వెనుకల్లి సోమ రాజుగారు.

2-8-22వ తేదీనాటికి క్రియత ముఖ్యుడు నుబ్బరాజుగారు కొత్తూరు తేదేవరత్త క్షేత్రమును రు 100 లు జూరూబాయన (2) యాదని క్షేత్రముగారికి కొత్తూరు తేదేవరత్త క్షేత్రమును రు 15 లు జూరూబాయన (3) కళాతి అయ్యకరాజుగారికి కొత్తూరు తేదేవరత్త క్షేత్రమును రు 10 లు జూరూబాయన (4) నిడమర్తి ఉమామహేశ్వరరావుగారు (5) పశాలనుబ్బారెడ్డిగార్లకు కొత్తూరుతేదేవరత్త క్షేత్రమును విధించిరి. జూరూబాయన యివ్వనిమొదల వేరే విధిమై క్షేత్రమును నిమిత్తము లేకుండ ప్రభుత్వమువారి సామ్యు రాజ్యముగొనటకు తగు ఏర్పాటులు జేసికొందును అని జవాబు యిచ్చిరి. మిగతాక్షేత్రములను తేదేవరత్తమున విచారణ చేయదురు. వారికి యిటులనే జరుగు నని తెలియుచున్నది (ఒక విశేషము).

లోకమాన్యుని ఆర్థికోత్సవము

ఏలూరు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము ఏలూరు

1 వ తేదీని ఏలూరులో లోకమాన్యుని జయపుటకు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు గొప్ప యేర్పాటులను చేసిరి. జవాబు బాధిత పాతకాల నూయబడెను. ఆపాతకాల ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులను యితర దేశభక్తులను ఈ కేంద్ర స్థాగించిరి. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునండి ఉదయము 7 గంటలకు ఈ కేంద్ర స్థు బయలుదేరి భజనకేయము చేవాలయముల కేగి ప్రార్థనల నర్చనల గావించిరి. ఇతర భజనకూటులవారుగూడ వాటిలో చేరిరి. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఏనుగును అలంకరించి బహువిధ మంజుళవాద్యములతో భజనలతో ఈ కేంద్ర స్థు ప్రారంభించిరి. లోకమాన్యు మహాత్ముల పటములను ఒక పాలకిలో నుంచి జాతీయ పతాకములతో పాలకి నలంకరించి దానినున్న వ ముతో నూరేగించిరి. ఇట్లు పురమండలమునకేగి అవట బాధిత పాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు సార్వభౌమగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభను జరిపిరి. హితకారిణి ప్రతికాధిపతి మున్నంగి లక్ష్మీ నరసింహ శర్మ, వేంకట నుబ్బారావు, వి. కృష్ణమూర్తి, మహమ్మదు యిబ్రహీం, బులుసు నరసింహం, సార్వభౌమగార్లు లోకమాన్యుని దేశసేవకుగూర్చి హృదయంగమముగ సుభస్మరించి దేశసేవకు ప్రజలను పోషించిరి. వర్షము వలన నెట్టి నిరీధముకలూలేదు. సభ చక్కగ సాంతుముగ జరిగింది. సకలమనము ప్రపంచమువలె వానజలములనుబోవుచుండెను

నాగపూరు

1 వ తేదీని లోకమాన్యు స్మరణ దినోత్సవము నాగపూరు మున జరిగినది. లోకమాన్యుని పటము నూరేగించిరి. దాక్తరు మూలకగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగింది. విశ్వవాద రావు కెల్లూరు (స్వామివాది పక్షరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యకర్తల-అంగ్రహు) గారును మూలకగారు నుభస్మరించిరి. లోకమాన్యుడు ఫలసిద్ధిచే ప్రధానముగా కైకొనెనుగాని విధానముగూర్చి మార్పురాని నిర్ణయము నెన్నడును చేయలేదు. ఆయన దౌర్జన్యమును బోధింపలేదు గాని యిప్పటికలె నకూర్చి కలు దౌర్జన్య రాహిత్యమును గూర్చి ప్రజలకు బోధించలేదు. మానవుడు ౫ ల ఆత్మరక్షణ స్యాతంత్ర్యమును మనదేశములు వదలు కొనవలెనని బోధించలేదని మూలకగారు నుడిపిరి. లోకమాన్యుడు దేశభక్తులలో సక్రమము తుడు. దేశీయులకు బాధితభావము నుపదేశించిన ప్రభువుగదా దేశదే అని కెల్లూరుగారు నుడిపిరి.

అహమదాబాదు

లోకమాన్యుని నిర్యాణదినోత్సవ సందర్భమున నవజీవన ప్రత్యేకాంధిక ప్రకటించబడెను. కాంగ్రెసుసంఘమున పౌరులను సభ్యులనుగా చేర్చిరి. రాత్రి బహిరంగసభ జరిగినది. వర్షము తురియించుచుటలక హెచ్చుచుండి రాతేదు. వర్ష భయ పటలుగా రుభస్మరించిరి. 25000 మంది జనసాలలో

నున్నారు స్వరాజ్యము కొరకర్త ప్రాణముల నప్పింపనె. దగ్గరి గండిధులగుచున్నారది మొదటివాని జరిపెతియి. మరల తల పడుటకు యందు కేరల నమగ్న కొనకలెను. అందులకు పర్యాయముల వినుటలక ప్రయోజనము లేదు. భారతదేశమును పీడ మాతలును యోధులనులను భద్రులను భరింపకలెను. ఇప్పుడు క్రొత్తగా చెప్పకలెనది దేమియును లేదు. చెప్పకలెనది కాని నంత ను గాంగి మహా గుర్తు దివ్య కేరల నెచ్చెను. ఇప్పటికిని ఎరవాద చె జన సాలలో నుండి చెప్పయినే యున్నాడు. నోటితో చెప్పటలేదు. కేరల సాలలోగూడ తాను స్వయముగా నూలువడికి జనకు పంపుచుండుటవలననే మన మందరముగూడ కలు పుచ్చెయ్యకలెనని బోధించుచున్నా దని పటలుగారు నుడిపిరి.

ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ ఈ సభ కలకత్తాలో ఆగష్టు నెల 14 వ తేదీని జరుగదు.

పంజాబు ప్రత్యేక కేసులు పంజాబు ప్రాజెక్టులో భరణమును గూర్చి జమీందారు ని ఆర్జుప్రతికలు చేసిన ఆపీలు కొట్టివేయబడెను. ప్రకాశ ప్రతీక అపీలులో యింకను తీర్పు చెప్పబడలేదు.

నీతిమూలిన ప్రకటన (అడ్వర్టైజ్మెంటు లు) జమీందారు ప్రత్యేకలో నీతివాద్యమును ప్రకటనక చేసినందుకు సంపాదక ముద్రాపక ప్రకాశకులకు చెరి 80 గా పాయలు జూరూబా చేయబడెను.

చెన్నపురిభిలాఫతు మహమ్మదీయుల వివాదము చెన్నపురిలో భిలాఫతునివయమున మహమ్మదీయులలో కత్తెల్లడి అబ్దులరహిమానుగారు మున్నగువారిచే కేసు చేయబడినందున వి. చక్రవర్త్యుని వి. ఎల్. కాత్రి అబ్దులు రహిమాను, అబ్దులహాలు భానుగార్లును మరొకందరును కెల్లె రెండుపక్షములవారిని రాజీపరచిరి. 2 వ తేదీని కేసు విచారణ జరిగినది. రాజీసంగతి తెలియగానే కేసు రద్దుచేయబడెను.

సిక్ఖా అల్లయన్యుబ్యాంకు నకు క్రొత్త నియమంబడిన యభ్యుత్పాదకర్త చేవిడె యులూగారు తమకీకొత్తపదవి కష్టముగ లేదనియు ఇంతకంటె కనమైన పనిలో నుండినని తెలియజేసిరి. ఈబ్యాంకును గూర్చి ఎండకో ఏమేమో చెప్పుచున్నాడు అట్టి భయమున కనకరయ లేకు. కొంతసామ్యు బోయిన మాటనిజమే గాని బాకీలు చావు బాకీలుగావు. రిజర్వుసామ్యులోనుండి ఈ అప్పలను సమర్థించుట వలెనులేదు. ఈబోందరతాత్కాలికముగనుండునగాని సర్వదా ఇట్లుండ వనిరి. గొప్పలాభములను బ్యాంకువారు బొందుటకు మంచి ఆచరణములు గల వనిరి. కలకత్తా జనుపవార యంగ్రెజుల యముల పెట్టుబడినోత ఈబ్యాంకు పెట్టుబడిగూడ ముక్తిక మైనదే. ప్రధానకార్యాలయమును కలకత్తాకు మార్చుటకు వాటాదారులు ఇచ్చగించిరేని పరిస్థితు లెంతయు సమకూలముగ నుండును. అధికారులు గూడ శాయం దెంతయు దయతో నున్నారనిరి.

హిందూదేశపు గనులసంఘమువారు ఇకముందు ఇండియా రైల్వే మ్యానేజిమెంటును గూర్చి వంగరాష్ట్ర విభాగ డివిజన్ ప్రభుత్వములవారికి రైల్వేబోర్డువారికిని ఇండియానులసంఘమునా లోకలేఖ నంపిరి. ఇంతకీ ముఖ్యవిషయము చాలవరకు ఇండియా రైల్వేస్టేషనును ప్రముఖము కంపెనీమ్యానేజిమెంటులో ప్రభుత్వమువారు ఉంచెదరా తేగా యనునదే. మ్యానేజింగుకంపెనీలకు ప్రభుత్వమువారు ఆదనపు లాముల యాపకము గ

ప్రస్తుతము సాటికి ఒకకొటి రూప్యముల నియమిస్తారు. తినిచేతనే ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనములో నుండే రైల్వేలను ప్రత్యేకముగ ప్రయోజనము కంపెనీలకు మ్యానేజిమెంటు కీయ వలయునని గొంతుపెన్నారము. కంపెనీమ్యానేజిమెంటుకు అనుకూలవాదములను మాత్రమే జూపిరి. మిగిలిన వాదములు ప్రతి కూలముగ నూపకనే జెప్పవగు. మానేజింగు కంపెనీ కను కూలముగ నున్న యది రైల్వే పరిపాలనమును, పోర్టు కమిషనరులు, పురపాలకసంఘమువారు పాలించు విషయ, ఇట్టి సంఘములు పోలిక న సంఘముల పరము జేయుట ఉత్తమము ఈ విధానము వ్యాపకమైనది. చక్కగ జరుగునది. రైల్వేబోర్డు పాలకవర్గమున క్యవకల్తానమున్నవారిని నియమింపవలెను. ఈ సంఘమువారు సాధ్యమైనంతవరకు ఎన్నిక సంఘముగ నుండవలెను. ఈ సంఘసభ్యులు ఎన్నుకొనబడవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు నూటికి 20 మందినే నియమింపవలె ననిరి. (నామినేటు) ప్రజలకుగూడ ప్రాతినిధ్యముండవలెను. అధిమము సుఖమునందైన భారతీయుల లాభములకు పాటుబడు ప్రజానిర్వహిత ప్రతినిధిగ నుండవలెను.

సానికవార్తలు

మైలాపూరు సంగీతసభ:— ప్రా. శె. ౯ ఆంధ్రుల కీ. భా. కా. గారి సాంకచ్చేరి 6 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు గోపాలనాయగర్ వి. యల్. పాతకాల హాలులో జరుగును.

పల్నెయిష్టక కాలలో ఆంగ్లభాషను పఠింపగల సానికటాకి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు ఇంగ్లీషు ప్రెజీడెంట్ జోన్సు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి విరళాలాపనము బోర్డువారి కంఠము బాధించును నుండగలదు.

మదరాసు రాజధాని భోజ్నుమనల విశ్వీయ కాన్ఫరెన్స్:— ఈ సభ కాన్ఫరెన్స్ డి. గంగావారి గారు వి. పి. వి. యల్. యం యల్. పి. అధ్యక్షతక్రింద గోవిందప్పనాయక వీధిలో నుండు సాంకచ్చ వహాలులో 9, 6 తేదీలను సాయంత్రము 4 గంటలకు ప్రారంభించి జరుగును.

శాసనసభ:— మదరాసు స్టాంపుల సంఘము పక్షమున మదరాసు కానకభాగ సభ్యుడుగ నుండిన జే. పి. రిచ్చెన్సు సుగారు రాజీనామా నొసగించిన ఆధిమమునకు తగినవారిని కెప్టెంబరు 15వ తేదీలోపుగ నెన్నుకొనకలెనని ప్రభుత్వమువారు విల్లయించిరి. నామినేషనులను దక్షిణ యిండియా యూనైటెడు స్టాంపుల సంఘపు క్రికెటరీకి ఆగష్టు 11వ తేదీ ఉదయము 11 గంటలు సాయంకాలము 4 గంటలలోపుగ బంపుకొనవలెను. వోట్లు: కెప్టెంబరు 12 వ తేదీ లెక్కింపబడును

సంగీతసభ-పాటకచ్చేరి:— ఈ ఆగష్టు నెల 4 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు చెన్నపురి బార్నిటవును ఆర్గినిజనువీధి వై. ఎం. పి. నాగేశ్వరయ్యగారి గొప్ప సాటి కచ్చేరి జరుగును.

చందివైద్యనాథభాగవతామగారు (పాలపూటు) గాత్ర సాటి, గోవిందస్వామిస్వామిగారు (తిరుచినాపల్లి) ఫిడేలు, అశిమ నంబిస్వామిగారు (మంధకోణం) వ్యవసాయ, దక్షిణామూర్తిస్వామిగారు (పుడుక్కోట) కంటేరా నుండరం అయ్యగారు (ఉమామహేశం) ఘటం.

సాంఘమార్పు మిలిటరీకళాశాల:— జులై 1-1922 ఆనంతరము సాంధు మార్పురాజులో మిలిటరీ కళాశాలలో ప్రవేశించెడి భారతయభ్యర్థుల కీ క్రిందివిధముగ సహాయము చేయబడును.

మిలిటరీ ఉద్యోగములో లేనివారి కుమారులకు రెండు సంవత్సరములకాలము సంవత్సరమునకు రూ 200 ల పానులు ఒకగబడును.

రెట్టి నెంటు కర్నూలుహోదాకు తక్కువగనున్న మిలిటరీ యుద్యోగముల కుమారులకు సంవత్సరమునకు పా 50 లాసంగబడును.

ప్రభుత్వపాతకాలలు-మతబోధ

ప్రభుత్వపాతకాలలు ఇతరపట్టికు పాతకాలలయందు వలె విషయ బోధ జరుపు విషయమై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు స్థానిక సంఘముల అభిప్రాయమును కైకొనిరి. 7 మునిసిపలు సంఘములు 1 జిల్లా విద్యాసంఘము తప్ప మిగిలి: వారందరు ప్రభుత్వమువారి సలహాలను అంగీకరించిరి. అందువై ప్రభుత్వమువారు యీక్రింద ఉత్తరువులను ప్రకటించుచున్నారు.

(1) ఏదో యొక మతమును ఆధిభృద్ధిపరచుటకు పట్టికు పాతకాలలను ఉపయోగించ కూడదు. మతవిషయములందు శత్రుత్వలై యుండవలయు నను స్థితిధాతమును పాతకాలాధికారులు గమనించవలెను.

(2) మతబోధకొరకు పట్టికు ఘండునండి భనమును త్యయవరపకూడదు.

3. ఈవై నిబంధనలకు భంగము కలుగనివిధమున స్థానిక సంఘమునందలి సభ్యులలో ఆధికసంఖ్యాకుల ఆనమతికై అప్రతిపాతకాలలయందు మతవిషయక బోధనపుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవచ్చును.

4. బాలుకు బాలికలకు మతవిషయక బోధకొప్ప కచ్చును.

5. పాతకాల భనమునందు మతవిషయక ఉపన్యాసములు ప్రార్థనలు జరుపుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవచ్చును.

6. గార్డియనుల ఆనమతిసాంతి విద్యార్థులు యీవై నను రావచ్చును.

వైదిబంధనల నన్నిటిని గమనించి స్థానిక సంఘములవారు తమ ఇచ్చగచ్చిన విధమున ఏర్పాటులు చేయవచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922 సం॥రం ఆగస్టునెల 3-వ తేది

గురువారము.

గుంటూరు విజయము

మొన్నను గుంటూరుపేరులు చూపిన మహా త్యాగమును జూచిన యధికారులకును ప్రజలకును పాఠని బాధించుచున్న సంశయములు వీక్షింపగలవు. అసహాయోద్యమమును చంపినానని వర్షనుగారు సంతోషపడుచు, చంపుచున్నానని రూఢుధర్మగారు నమ్మవచ్చును, చచ్చినదని యధికారవర్గము ప్రభుపడివచ్చును, కాని యసహాయోద్యమము చావలేదనియును పూర్ణమైనబలముతో వర్ధిలుచున్నదనియును స్వరాజ్యము కాకను చావదనియును నాయకులకు ప్రజలొసంగిన స్వాగతమును శాసనోల్లంఘనమును జేయుటయందు ప్రజలు చూపిన పరమోత్సాహమును బుద్ధిగలవారికి విశేషముచేసినది. అధికారుల నిర్బంధము లశాంతిని నిరసనమును పెంచినవిగాని శాంతిని ప్రతిఘటన పెంచలేదని విశేషముచేసినది. గుంటూరు నందలి యధికారులు నిర్బంధాయుధమును ప్రయోగించి ప్రజావిజయమును సువ్యక్తముచేసిరి. కృష్ణా మండలమునందు శాంతస్వభావమును జూపిన రూఢుధర్మగారు గుంటూరునందు చిత్తస్వాస్థ్యము నేలవడకునుచున్నారో తెలియకున్నది. పాపము పోలీసుఇన్స్పెక్టరుల మాటలను నమ్మి వారలకు చిత్తోపశాంతి గలుగుట యెటులు? వర్షనుగారి గడ్డె నెక్కిన వారికి వారి సంస్కారమే పట్టువడును గాని శాంతస్వభావ మెటులు గలుగును. సబ్డివిజనలు అధికారికి భయమువలనను గాని స్వప్రయోజనములకు గాని చిత్తచాంచల్యముగలిగియుండును. లేనిచో వారి యుత్తరువునకును కార్యవిధానమునకును భేదముగలిగియుండదు. ఆయన జూరీచేసిన యుత్తరువునం దితిరప్రాంతములనుండి వచ్చిన ఖలాఫతువంటివలు శాంతిని సేకులు నాయకుల యూరేగింపులందను నితిరోత్సవములందును పాలును గైకొనగూడదని తెలుపబడినది. ఆ యుత్తరువునకు గుంటూరు శాంతిని సేకులను 50 మందిని బట్టుకొనుట న్యాయసమ్మతమా? గుంటూరు సోదరులను బట్టుకొనినపుడు ప్రజల యుత్సాహము మితిమీరినది. వెంటవెంటనే గుంపులు గుంపులుగ శాంతిని సేకులు బయలుదేరి, పోలీసువారు గుంపుగుంపులను బట్టుకొన నారంభించిరి. అరగంట సేపటికి 210 శాంతిని సేకులు బట్టుకొనబడిరి. ఇంకొకగంట యిటులు నడిచిన 1000 మంది చెఱసాలకేగియుండురు. పోలీసువారికి జేయగల దేనియును తోచలేదు. ఎందరి నిటులు పట్టుకొనగలమని విసుకుగలిగినది. ఇంతలో నాయకులున్న రైలువచ్చినది. ప్రజల దృష్టియును అధికారుల దృష్టియును నాయకుల వైపునకు మరలినది. పట్టుకొనుట నిలిచినది. వందలమంది ఖైదునకుబోవుటకు సిద్ధమై వెళ్లజాల నందులకు విచారమును బొందిరి. ప్రజావిజయము అధికారపరాజయము వ్యక్తమైనది. పట్టువడినవారి యందు శ్రీయత ఉన్నవలక్షీనారాయణగారు మాడభూషి సరసింహ చార్యులుగారు దండు నారాయణరాజుగారు పేరిచర్ల సుబ్బరాజుగారు

యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు అంచె శివయ్యగారు మొదలగు దేశభక్తులు గలరు. పట్టుకొనిన వారందరును శాంతిని సేకులు గారు. ముందు వెనుకల నెఱుగని యువకులు గారు. శాంతిని సేకులనుటకు నిదర్శనములు లేవు. అధికారు లిష్టము వచ్చినవారి నెల్లరను బట్టుకొనిరి. పట్టుకొనిన కొలది ప్రజలు పట్టువడుటకు ముందంజ వేయుచువచ్చిరి. పదుగురు పోలీసుభటు లెందరిని బంధించ గలరు. పోలీసువారు దేశసేవకులను పట్టుకొనుటయే కాకను కర్రలతో గొందరిని గొట్టుచుండిరి. అయినను ప్రజలు పరమశాంతియును జూపి విజయమును బడసిరి. రూఢుధర్మగారి పుడైనను న్యాయాన్యాయములను గనుగొనను యత్నించెదరా? గుంటూరుస్వవహారము లసహాయోద్యమమునకు గలిగిన ధర్మవిజయమును సహస్రముఖములను జెలుపుచున్నను అధికారదృష్టియంతయును నిర్బంధములనే నమ్ముచున్నది.

ధర్మవిజయము

గుంటూరునందు అధికారవర్గము గలుగజేసిన నిర్బంధభయ మంతయును గాంధీపేరు చెప్పినవెంటనే మాయమైపోయినది. నాయకులకు స్వాగతంబు మెసంగుటకు 40,000 మంది వచ్చియుండిరి. ఈ ప్రజాసమూహమును గుంటూరు స్టేషనుకు రప్పించిన మహాలక్ష్మీ మధికారులకు తెలియకున్నదా? ఆ లక్ష్మీము స్వరాజ్యలక్ష్మీము, స్వరాజ్యలక్ష్మీము నకు గాంధీ అన్నారి అబ్బలుఖాను నెహ్రూ నిమిత్త మాత్రులు. దేశభక్త వెంటకప్పుయ్య త్యాగమును సోదరపాదులు మరవ గలరా? గాంధీమహాత్ముని మహాత్మ్యభ్రమ ప్రజల నాకర్షించినదని సాకుచు గల్పించుట యధికారుల కాచారమైనది. వింటుంటును ప్రభువు మహాత్మ్య బుద్బుదము పగిలినదని యానందించెను. అబ్బలుఖాను నెహ్రూ పటలు గార్లకు మహాత్మ్యము గలదని యెవరును నమ్ముట లేదు. అయినను గుంటూరునకు వేలకొలది స్వరాజ్యయాత్రికుల నాకర్షించిన విషయమును పోలీసు బుట్రోతు మొదలు వింటుంటును ప్రభువునరకును గల యధికారవర్గము గనుగొననైనను యత్నింపవలదా? గుడ్లగూబలవలె వెలుతురును జూడకుండుట ప్రయోజనకరమా? వివేకమా? భార్యదని ప్రతాపము మనము చూడకపోయిన తగ్గిపోవునా? ప్రజాహృదయము నాకర్షించిన మహావిషయము వారి హృదయమునందు మూర్తీభవించిన స్వాతంత్ర్యారాధనమని విశేషమగుచున్నది. నెహ్రూగారి త్యాగము స్వాతంత్ర్యము ప్రజాహృదయము నాకర్షించినవిధమున నధికారప్రతిఘటనలనుగాని దండనములుగాని యాకర్షింపజాలవని తెలియుచున్నను అధికార హృదయముమాత్రము మారకున్నది. గవర్నరుగారి స్వాగతమును నాయక స్వాగతమును ప్రజాహృదయమును మూఢునకైనను బాగుగ తెలుపుచున్నది.

నాయకులకు స్వాగతము

కొలదివారములక్రితము గవర్నరుగారు గుంటూరువెళ్లినపు డధికారులు విశ్వప్రయత్నములను జేసినను ప్రజలు స్వాగతము నొసంగుట కుత్సాహమును జూపకుండిరి. అధికారులు వారిపలుకుబడిని ద్రవ్యమును వినియోగించిరి. ఫలమేమియును గలుగలేదు. ప్రజ లిండ్ల నలంకరించ లేదు. ఉత్సాహమును జూపలేదు. నాయకులు మొన్నను వచ్చినపుడు వేనవేల వరి పిలుపులేకను జేరిరి. పురమునంతను పండ్లితో నలంకరించిరి. ఇండ్లకునున్నమును

గొట్టిరి. అన్నదానమును జేయుట కేర్పాట్లను జేసిరి. ఈయేర్పాట్లన్నియును నాయకుల స్వాగతమువలన సప్రయత్నముగ జరిగినవి. గవర్నరు స్వాగతమునకు ప్రయత్నముచేసినను జరుగ లేదు. అధికారులు సర్వవ్యాపకమైన 144 శాసనాస్త్రమును వినియోగించి వారిని జమును విశేషము చేసిరి. ప్రజలు తమ జన్మస్వత్వ సురక్షణమునకు నందలకొలది కారాగృహములకు బోయిరి. గుంటూరు పుర పాలకసంఘమువ్వింప నిర్ణయించిన స్వాగత పత్రము నర్పింపవలదని కత్తె రుత్తరువు చేసెను. వందరి నూడదీయించెను. పేలకొలది ప్రజలు గూడిన మహాసభయందు కత్తెరు ప్రతిషేధ ముక్రమ మని ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. గవర్నరునకు స్వాగతము ప్రజామోదమును బడిసినదియును నాయకుల స్వాగతము ప్రజామోదమును బడిసినదియును ఎవరి స్వాగతము కుతంత్రమైనదియును నిరంకుశాధికారాభిమాని యైన కత్తెరునకు కనుపడకపోయినను ప్రభుంచమునకు తెలియకపోదు. కత్తెరు గుంటూరు పురమునందవలంబించిన కార్యవిధాన మంతయును నిరంకుశమే కాకను ఆయన కొలిచెడి న్యాయమునకే విరుద్ధముగ నున్నది. న్యాయవాదమునను జేయబడిన యన్యాయవ్యవస్థలందు ధర్మపరిజ్ఞానము గల ప్రజాహృదయమునందు నిరంకుశవర్తముకట్ల నాశ్యకారము గల యే మానవునకును గౌరవముగలుగజాలదు. అధికారప్రతిఘటింపుటకు గౌరవము వారి యధర్మప్రవృత్తిగాని ప్రజల తిరస్కారప్రవృత్తిగాదు. ధర్మసంరక్షణమున కేర్పడిన జన్మ స్వాతంత్ర్యసంరక్షణము మానవులకు సహజముగ గల మూలస్వత్వము. ఆ హక్కులను సంరక్షించుకొనుటకు గుంటూరుపేరులు చూపిన పరమోత్సాహము అసహాయోద్యమ ప్రతాపమును విశేషము చేయుచున్నది. పరాజయమును బొందిన యధికారవర్గము క్రోధావేశముచుబూని నిర్బంధబాధలను వ్యాపింపజేయుట సహజము. దండనపు కన్నును వెంటనే వసూలుచేయుటయును వెంచుటయును సంభవము. అన్యాయపు పనులఫలము నన్యాయమును జేసినవారలకే సౌకర్యమింతును. అధికారుల నిర్బంధములు పెరిగిన కొలదియును ప్రజలప్రతిఘటనయును పెరుగుచుండును గాని తరుగుచుండదు. ప్రజాధికార సంరంభమునందు ప్రజలు తాత్కాలికనిర్బంధములనునుభవించినను విషయమెప్పుడును ప్రజలకే గలుగుచుండెడి విధమును మానవచరిత్ర యేకమఖమునను బోధించుచున్నది. ఆ సత్యమునే గుంటూరు పురవిజయమును విశేషము చేసినది. అధికారుల నిర్బంధము లసహాయోద్యమమును పెంచి పోషించుచున్నవనియును కృశింపజేయుట లేదనియును గుంటూరువిజయము సంకయాత్ములకు కన్నులను విప్పినది. శాసనోల్లంఘన విచారణసాధుమునకును గుంటూరు నిర్బంధములు ప్రజలయుత్సాహమును ప్రత్యక్షముగ వారికర్తవ్యమును నిర్ణయించుట కుపయోగపడగలవు. రాజకీయరంగమునందు విజయమును గడించుట కాత్మప్రత్యయవికాసముతో నధికారప్రతిఘటనమును మేలగించుట పరమసాధనమని విశేషమగుచున్నది. ప్రజాధికారులకు వారి నిశ్చలప్రవర్తనమువలనను గుణపాతమును నేర్పిన గుంటూరుపేరులను ఆంధ్రసోదరులను నభినందించుచు రూఢుధర్మగారి సహాయోద్యమము చచ్చినదో బ్రతికియున్నదో గ్రహించి యసహసరమైన సంతోషమునకు బూనకుండురుగాత యని నమ్ముచున్నాము.

గ్రీను తురుష్క-దేశములు :

గ్రీనుదేశములు తమకు మిత్రమండలివారై అభ్యంతరమును గలిగింపరను ధైర్యముతో తురుష్కలపై దాడివేడలిరి. వారి దాడిని నివారించ వలెనని మిత్రమండలివారు నానాదేశసంఘము వారును మనసారతలంచినవారు నివారించగలరనుట కెట్టి సంతకములేదు గాని వా రే కారణముననో ఊదులకు గడంగలేదు. ఇట్లు మిత్రమండలివారు మానముద్రవహించుటచే గ్రీనులు మరింత విచ్చల విడిగ దుష్కృత్యములకు గడంగిరి. మానముద్రాంగీ కారమను లోకోక్తి ననుసరించి మిత్రమండలివారు కేవలము స్వయముగ బహిరంగముగ గ్రీనువారికి తోడ్పడుకున్న అప్రత్యక్షముగ తోడ్పడుచున్నారని మా మహమ్మదీయసోదరు లభిప్రాయపడుటకు దీనివలన నవకాళము కలుగకపోలేదు. చివరకు గ్రీనులు త్రేసులో ముప్పదివేల సేనల చేర్చి కనిష్టాంటనోపిలు నాక్రమింప ననుమతి నొసంగ వలెనని మిత్రమండలివారికి వ్రాసిరి. అట్లాక్రమించినచో చాల నుకద్రవము తలస్థించును గాన మీ రా యుద్ధమమును విమించవలెనని ఏనాడు గ్రీను నుచుతిగారుచు వ్రాసిన లేఖ తమకు చేరెనో ఆనాడే తమ అనుమతితో ఏభయ్యవరమునకున్న బ్రిటిషురాముబారి గ్రీనుదొలవకునకు తెలిపె ననియు మిత్రమండలి అనుమతిని బడయకుండ గ్రీను తన్నుటికి తలస్థ పదేశము నాక్రమింపరని నమ్మకము బోవ గ్రీను విదేశమంత్ర ప్రత్యుత్తరమిచ్చె ననియు లండనునగరమునకు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ప్రధానమంత్రి లాయడుబార్ని గారే తెలిపిరని 31 వ తేదీ తొలివార్తవలన స్పష్టమగుచున్నది. గ్రీనులు కనిష్టాంటనోపిలు నాక్రమింపగూడదని బాల్కాని యాలోగూడ బ్రిటీషు, పరాసు, ఇటలీ ప్రభుత్వముల ప్రతిభ లచటి గ్రీనువిదేశమంత్ర ప్రత్యుత్తరముల నందచేసిరి. గ్రీను లతిసాహసమున మిత్రమండలి సలహాలను వెడచెని నిడి కనిష్టాంటనోపిలులో నడుగిడుదు లేని వారి నెదిరించుట కచటిమిత్రమండలి సర్వసేనాని కు త్తరు వొంగబడెననిగూడ వారు స్పష్టపరిచిరి. టర్కీ విదేశమంత్రగూడ మిత్రమండలివారి కీషయమున వ్రాయుగా గ్రీనులు కనిష్టాంటనోపిలుకు రాకుండ నిరోధించెదమని మిత్రమండలి ప్రతినిధులెరిగించినట్లు టర్కీదేశీయమంత్ర గూడ తెలిపెను. బ్రిటీషు సేనలు రెండు త్వరలో కనిష్టాంటనోపిలు కేను చున్నవనియు అచటనున్న సేనలలో రెండుహిందూ దేశమునకును ఒకటి ఉత్తర చీనాదేశమునకును పోనున్నవనియు మరియొక తంతివార్తవలన తెలియుచున్నది. మిత్రమండలి ప్రకటనమునకు కేవలము విరుద్ధముగ గ్రీనులు స్మిర్నా అయోనియను దీవుల స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించిరి. గ్రీనులు స్మిర్నాను వదలి పోవలెనని మిత్రమండలివారు తీర్మానించినచుగూడ తాము స్మిర్నాను వదలమని దీనివలన గ్రీనుమంత్రులు స్పష్టముగ ప్రకటించిరి నిర్ధారణచేసు నవకాళముకలను. ఆక్రమిత రాష్ట్రములందు పరిపాలనమును గ్రీనుసేనలే మార్చు నొందించెను. ఇట్లున్నను గూడ సన్నహితప్రాచ్య సమస్య శీఘ్రముగ పరిష్కరింపబడుటకే గ్రీనువారిట్లొనర్చిరని పార్లమెంటుసభలో లాయడు బార్ని గారు తెలుపుట చాలమితగానున్నది. ముస్తఫా కెములు పాపాగారికిని ఎన్వరుపాపాగారికిని ఉరమా సరోవరప్రాంతమునకున్న క్యూనుసోజులకుందరహ స్యము గా సంధి జరిగెననియు విష్వమహమ్మదీయోద్యమమును బలపరుచుటకు వారిరువురును కలసిపనిచేయుట కంగీక

రించిరనియు ఈసంధి స్థిరపడనిచో ముస్తఫాకెములు పాపాగారు రమ్యాసోవియటు వారితో చేసుకొనిన సంధిప్రకారము నడుచుకొనుటకును ఎన్వరు పాపాగారు బోల్షివిక్కులతో సంగ్రామ మొనరించుటకును వారికి గల స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి భంగమును కలుగదనియు నీ సంధిప్రత్యము అంగోరా సమర్పించుటకు స్థిరపరుపబడుననియు బెర్లిన్ విలేఖరి ట్రెముప్పత్రికకు వేరొకతంతివార్తనంపెను. ఈవార్త సత్యమై కెములు ఎన్వరు పాపాలకు మైత్రి చేకూరిన తురుష్కలకు మరింత స్త్రోవ మేర్పడగలదనుట నిశ్చయము. ఇప్పుడైన లాయడుబార్ని గారు మిత్రమండలివారును నానాదేశ సంఘమువారును బాగుగా నాలోచించి తురుష్కల కనుకూలముగ రీతిని చుహమ్మదీయుల కందరికిని సంతృప్తికలుగు రీతిని సంధి యొనరించుకొనుట సముచితము.

గ్రామోద్యోగులు

గ్రామోద్యోగులకు పనియున్నను లేకున్నను ఏదియోనొక పని గల్పించి తాలూకాఫీసుమట్టుకు ద్రిప్పట గుమాస్తాల కాచార మైనది. ఇందువలన సమను తెచ్చిన బ్రాటోతున కాతిభ్యమొసంగు ఖర్చుగాక, తాలూకా హెడ్డుక్వార్టర్సుకు బోయి పూటకూళ్ల మృకు డబ్బు సమర్పించుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. వీరి కిచ్చు స్వల్పజీతమంతయు నీ ఖర్చులకే సరిపోవును. ఇట్టిస్థితిలో గ్రామోద్యోగులు ట్రావెలింగు అలవెన్సు యిప్పించుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరియుండిరి. వీరిని తమచు పీలీపించకుండుటకై అడ్డుగా నుండులాగున డూప్లికేటు సమయలను జారీచేయు పద్ధతి నవలంబించ వలయునని కోరిరి. దీనిని రివియూబోర్డువారు, గవర్నమెంటువారు అంగీకరింపరైరి. స్థానికోద్యోగుల వైతనిశీలులు! భీతిచే స్థానికోద్యోగుల కీసంగతి విన్నవింపకొనువారుండరు. వారు తరుచురాకుండ చూచునదీయు నున్నది. గ్రామోద్యోగులకు జరిమానా విధించుటకంటె బ్లాకుమార్కులనిచ్చు పద్ధతి బెట్టవలె నని రివియూబోర్డువారు సలహా నొసంగగా, ప్రభుత్వమువారు తాలూకా ఆఫీసులలో కాండక్టు రిజిష్టరు నుంచవలె ననియు 2 సంవత్సరముల పాటు చూచి ఈపద్ధతి ఎట్లు పనిచేసినదిరేపు చేయవలె ననియు నుత్తరువొసంగిరి. జరిమానా యన్న అంతటితోనే మరచిపోవునది ఈ బ్లాకు మార్కు పద్ధతి తరతరములవరకు నిలిచియుండు వాత. ఇదిగ్రామోద్యోగులకు కలిగించిన పౌకర్యము! ఏరీవియూబోర్డుకి కోపముపచ్చినను ఏరీ గవర్నమెంటుదేసర్వీట్రునింగుకు వెళ్లవలెను. సర్వీట్రునింగు అయినవారు ప్యాసముకట్టు సర్టిఫికేట్లు నియ్యకట్రునింగు అయినట్లుమాత్రము సర్టిఫికేట్లు నిత్తురు. ఒకసారి పరీక్షయంగు జయమందినవారు ఆ పరీక్షకే మరలమరల బోవుట యన నర్థము గాన్పించును. జయమో అపజయమో నిర్ణయించుచు సర్టిఫికేట్లు నిచ్చినచో జయ మందినవారు టిరిగి టిరిగి పరీక్షకు బోవు వపస్థ తప్పును. ఈ విషయమును పష్కంచుటకు రివియూ బోర్డువారి రిపోర్టు రావలయునట! అంతవరకు ప్రభుత్వమువారేమియు నిర్ధారణ గావించలేరట! ప్రయాణపు బత్తాలను ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితి ననుసరించి యొసంగలేరట గాని ప్రత్యేకపు ప్రయాణ బత్తాల లేటు ఎట్లుండవలెనో దెలుపుటకు రివియూ బోర్డువారిని కోరిరట! కాలము గడచుచున్నది గాని కడుపు నిండుట లేదు. స్వరాజ్యము లభించువరకు ఆర్థిక పరిస్థితి లిట్టి యుండునను సంగతి గ్రామోద్యోగులకు సూతనవిషయము గాదు.

ఉభయ భ్రష్టత్వము

స్థిరచిత్తము లేనివారి కుభయభ్రష్టత్వము గలుగుచున్న విధమును గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ చైరుమను చరిత్రము తెలుపుచున్నది. మున్సిపాలిటీ చైరుమను ప్రజాప్రతినిధిగాని అధికారుల కీలుబొమ్మ గాడు. అసహాయోద్యమనాయకు నభినందించినందులకు రజా అలీగారు కలెక్టరు బెదరింపులకు భయపడి దానిని రద్దుచేయించెను. అసహాయోద్యమమునకు సానుభూతి చూపినందులకు పీఠను పోయినది. గవర్నరుగారికి స్వాగతప్రత్యము నర్పించినపుడు వారి ఫిరంగును తిరిగి ఇప్పించుటకు వేడిరి. శాసనోల్లంఘమునకు స్వాగతవిషయమును నిర్ణయించునపుడు సభనుండి మొము తప్పించిన ప్రముఖుడు కలెక్టరుదగ్గరకు బోయి స్వాగతప్రత్యమును ప్రతిపేధిపించెను. అత్యకారవము లేని సాహెబుగారిని ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును శౌరవింపజాలరు. నవ్వుపూణమునకు రూ 1500 ల నిచ్చుకొనవలయు నని యధికారులు నిర్ణయించిరి. స్వమతాభిమానమును స్వదేశాభిమానమును లేక పోయినను ఆత్యకారవమైన నుండవలయును. అన్నియును విడిచిన సాహెబుగారి కుభయభ్రష్టత్వమును గలిగినది. అధికారులును ప్రజలును నిరసిం చిన సాహెబుగారాత్యకారవమును గాపాడుకొనుట కేదోపక్షమును నమ్మి పనిజేయుట యిహపరముల కనుకూలము.

గుంటూరువిచారణలు

రూఢిర్బర్డుగారు నిర్బంధించిన శాంతిపైనికులను కిలాఫతు వాలెంటియరులను నిన్నను విచారణచేసిరి. నేరారోపితులకు రూ 10 మొదలు రూ 100 వరకు జరిమానను కోర్టు కూర్చున్నంత కాలము ఖైదును విధించినట్లు తెలియుచున్నది. శిక్షల వివరము వేరొకచోటను ముద్రింపడెనది శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారికి రూ 50 ల జరిమానాను విధించెను. జరిమానానిచ్చుట కందరును నిరాకరించిరి. తరువాతను మేము వసూలు చేసికొనగల మని చెప్పి నిరాకరించిన వారిందరను పంపివేసిరి. ఈ యవ్వక్తనాటక ప్రదర్శనమువలనను అధికారిశౌరవమునకు గాని ప్రతిభకుగాని కలిగిన ప్రయోజనము నధికారులు తెలుపగలరా? అధికారులు చార్జ్ష్యమును రిక్తపాతమును నాపినట్లు సంతసింపవచ్చును. చేమనిపయలను చేసినట్లు నమ్మి యానందించుట యధికారధర్మము గదా! అధికారులు నిర్బంధములను ప్రయోగించి అసహాయోద్యమబలమును వ్యక్తము చేసినందుల కధికారుల అసహాయోద్యమమునకు చేసిన మేలునకు పంతెసింపవలయును గాని విచారమును పొంద నవసరము లేదు. తా నొకటి తలచిన దైన మొకటి తలచునను రహస్య మిప్పుడైనను నధికారులకు స్ఫురించునా?

ఐక్యత

హిందూమహమ్మదీయైక్యత జూపుటకోయన 4 ఆగస్టు తేదీని హిందూపండుగయగు వరలక్ష్మీ వ్రతమును, మహమ్మదీయపండుగయగు బకిరీదును రెండును ఒకనాడే తలస్థించినవి. ఈదినమున గోవధను చూచి హిందువులును మహమ్మదీయులును తమ ప్రాభాత్యత్వమును స్థిరముగానుంచు సాధనమగు ఖద్దరుధరించి తమ వ్రతముల నెఱవేర్చుకొందురు గాక యని కోరుచున్నాము.

దేశీయఖిలాఫతు సంఘసభ
దేశీయ ఖిలాఫతు సంఘసభ కలెక్టరాగరమున కెట్టెరు 15 వ తేదీని జరుగును.

సమీపపాద్య సమస్య

గ్రీకుల కోరిక

మిత్రమండలి నిరాకరించుట

విశేష ఆగ్రహము :— కాన్స్టాంటినోపొలుగుండు ప్రెస్టెయిములను పోనియ్యట కనుక తనీయవలసినదని గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలిని గోరిరి. ఆంగ్లపరామ ఇటలీ ప్రతినిధులందుకు నిరాకరించుచు బాల్కనియావద్ద గ్రీకు విదేశాంగమంత్రికి ప్రత్యుత్తరముంజరీసిరి. గ్రీకు ప్రెస్టెయిములను పంపింపబడినయెడల ఎదుర్కవలసిన కాన్స్టాంటినోపొలునందలి ప్రెస్టెయిములను గూడ సురక్షింపు జేయబడెనని చెప్పబడెను.

గ్రీకుల వాగ్దానము

లండను ఆగ్రహము :— గ్రీకు ప్రభుత్వమునందుగాని కాన్స్టాంటినోపొలునందుగాని పరిశీలనలందు మాన్యుట గలిగినట్లు చెలియుట కాదు. కాన్స్టాంటినోపొలు పీఠిక భంగకరముగ పరిగణింపబడునైనక సన్నాహములను మాన్పించెద మనియు, తటస్థ ప్రదేశములందు వెల్ట్రోలను రద్దుజేసెద మనియు గ్రీకు అధికారులు మిత్రమండలి కభయ మొసగినట్లు చెలియుచున్నది.

స్మిర్నా స్వాతంత్ర్యము

పారిసు ఆగ్రహము :— స్మిర్నాయందు గ్రీకులు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుట, పారిసు సంధిసూచకలకు ప్రతిరేకముగ నుండెను గాన నందుకు అనుమతిని చెల్లపవలెనని పరామ ప్రభుత్వమువారు ఇటలీ అంగ్లప్రభుత్వములకు చెలిపిరి.

రెవిన్యూమెంబరుగారి పర్యటనము

అనంతపురంజిల్లా గుత్తి గవీడివిజననందతి కాలమాన పరిశీలనలను స్వయముగ పరిశీలించి పాతల ఇబ్బందులను తొలగించుటకై తగు సేర్పాటులు చేయు విషయమై ఆలోచించుటకు ప్రభుత్వపు రెవిన్యూ మెంబరు ఆ గు గౌ. గవీ. మహమ్మదు హబిబుల్లాసాహెబుగారు అనంతపురంజిల్లా యందు పర్యటనము సల్పి తీర్మానించుకొనిరి. 6 వ తేదీని బొంబాయిమొయిలులో చెన్నైపురముండి బయలుదేరి 7 వ తేదీ ఉదయం గుత్తిచేరెదరు. మధ్యాహ్నము పండికివెల్లెదరు, 8 వ తేదీ ఉదయం కృష్ణపాడునకు వెల్లెదరు. 8 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 6 గంటలకు గుత్తిలో కలుపుకునాయకులసలహాపుచ్చుకొనెదరు. 9 వ తేదీన గుంటకల్లు ఆప్రాంతములందు పర్యటనమునడిపి వెనుకొండలో రెండుదినములుండి 12 వ తేదీ ఉదయం చెన్నైపురికి తిరుగుపయ్యెదరు.

ఇందికేపు ప్రభు సంపతులు :—వంబురు 5-వ తేదీకి ఢిల్లీకి వచ్చెదరు.

డాక్టరు విద్యాభామంత్రి మా పి. సి. మిత్రర్ సి. వి. ఇ. గారు మొన్న మధ్యాహ్నము వచ్చిరి.

నిన్ను బాతుల ప్రతినిధి :— గిరిధి మునిసిపలుసంఘమున (నంగరాష్ట్రము) నిన్ను బాతుల ప్రతినిధిగా ఏ. చామరగారిని నియమించిరి.

బెంగళూరువార్తలు

తిరుతనవాల్లి దీవిజనలలో సకాలములో ఇద్దరు అశ్వములు ఎన్నికలకు నిలబడిరి. అసలు నలుగురు వాయదా కావల నిలబడినందున ఎన్నికలకు అర్హులుగా రని ప్రోసిచేయబడిరి. ఈ దీవిజనకు ఎన్నికకారులు అనుకొన్న యభ్యర్థుల సంఖ్యను పూర్తిగ ఎన్నుకొనకపోవుటచే నూటికి 25 మంది ఓటరులు ఎన్నికలు జరుగవలయునని గోచియో కొత్త ఎన్నికలను జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించెదరు. దీని ననుసరించి తిరుతనవాల్లి ఎన్నిక సమస్యను పరిష్కారము జేయవలసిన తిరుతనవాల్లి దివ్యుత్తర కమిషనరునకు తీర్మానియబడెను.

గ్యాలియరు దర్బారులో :— ప్రధానరసాయనకాశ్రమముగనున్న పండిత పూర్ణింగుగారి యభ్యర్థితక్రింద 5, 6 తేదీలను రెయిసానాలో, న్యూడెల్లీ - కొత్తఢిల్లీ - 14 వ సిక్కు విద్యావిషయక సభ జరుగును.

మదరాస్ డిస్ట్రిక్ట్ కమేడింగు మేజరు జనరలు పుల్లకవి. పి. సి. సి. ఎం. బి. గారు బొంబాయికి ఇంగ్లాండునుండి 5 తేదీకి వచ్చెదనని అనుకొనుచున్నామ. ఆయన వెల్లింగ్టన్ 9 తేదీని వచ్చును. 19 తేదీని ఇటలీకు రానున్న సర్వసేనాధిపతి జనరల్ గారి నానానించెదరు.

కాలమానము

ఆగష్టు 1 వ తేదీ

నీటిస్థాయి

నీటిస్థాయి బాగుగనున్నది. వరి, రాగి, జొన్నలు, నవ్వులు పంటలు, చక్కెర అభివృద్ధిచెందుచున్నవి. అరు తాలూకా లలో తప్ప ఇతర ప్రదేశములందు పశువులకు ఆహారము చక్కెర దొరకుచున్నది పరిశీలుట చక్కెరనున్నది.

గంజాము

వర్ష మింకను కురియకలెను. తాలూకా తాలూకాలలో తప్ప మిగిలిన ప్రదేశములందు నీటి స్థాయి బాగుగ నున్నది. చితాణ్ టు తాలూకాలో వర్షములేక పంటలు ఎండిపోవుచున్నవి. నవ్వులపంటకు చీడతగిలినది. వరి రాగి రెండవంటవేయబడినది. రెండు తాలూకాలలోతప్ప మిగిలినవోట్ల పశువులకు మేత చక్కెర దొరకుచున్నది.

విశాఖపట్టణము

వర్షములు చాలవు. మూడుతాలూకాలలో తప్ప ఇతర వోట్ల నీటిస్థాయి బాగుగనున్నది. వరిపంట తిరుగనాటులు ప్రారంభమైనది. పంటలు బాగుగ అభివృద్ధి చెందుచున్నవి. పశువులకు మేత చక్కెర దొరకుచున్నది.

గోదావరి

వర్షములు చాలవు. గోదావరినది అనకట్టువైసఅందుకు అడుగులు ఎత్తున పోవుచున్నది. కంటలు అభివృద్ధియిచ్చుచున్నవి. ఒకతాలూకాలో తప్ప మిగిలినవోట్లపశువులకు మేత బాగుగ దొరకుచున్నది.

కృష్ణా

వర్షములుచాలవు. చెరువులక్రింద తప్ప మిగిలినవోట్ల నీటి స్థాయి బాగుగ నున్నది. రెండు తాలూకాలలో పశువులలో వ్యాధి వ్యాపించుచున్నది. పంటలు చక్కెర అభివృద్ధిచెందుచున్నవి.

గుంటూరు

నీటిస్థాయి బాగుగ నున్నది. జొన్నలు, నవ్వులు అముడములు ప్రతిపంటలు వేయబడుచున్నవి. పశువులకు మేత దొరకుచున్నది. నరసారావు కేట వంగోలు వినుకొండ కేంద్ర బాపట్ల తాలూకాలలో వర్షములు కురియకలెను.

కర్నూలు

వర్షములు చాలవు. వరి, జొన్నలు, కొట్టలు, వరిలు, వేరుశనలు పంటలు వేయబడుచున్నవి. పచ్చిగడ్డి దొరకుటలేదు. నాలుగు తాలూకాలలో తప్ప మిగిలిన ప్రదేశములందు పశువులు బాగుగనున్నవి. కర్నూలు, ధోని, పత్తి కొండలయందు తప్ప మిగిలిన ప్రదేశములందు కార్మికులకు పనులు దొరకుచున్నవి. 5 పెట్టుకుర్కూలు జరుగుచున్నవి.

బెల్లారి

పశ్చిమ తాలూకాలలో నీటిస్థాయి బాగుగలేదు. వరి, జొన్నలు, రాగులు, కొట్టలు, ప్రత్తి కొన్నివోట్ల పంటలు వేయబడుచున్నవి. వర్షములు కురియనందున కొన్ని ప్రదేశములందు విత్తనముల చల్లుటకు ప్రారంభించుటకు పిలువబడుచున్నది. పశువులకు మేత సమృద్ధిగ దొరుకుటలేదు. వర్షములు కురిసినగాని పరిశీలుట చక్కెరలేదు.

అనంతపురము

వర్షములు బావుగ చాలవు. నీటిస్థాయి బాగుగలేదు. విత్తనములు చల్లుటకు పిలువబడుచున్నది. పచ్చిగడ్డి దొరకుట యధముగనున్నది. కొన్ని ప్రదేశములందు పశువులలో వ్యాధులు వ్యాపించుచున్నవి. గుత్తి తాలూకాలో పరిశీలుట లెంతమాత్రము సత్కృషికరముగ లేవు వర్షములు కురియట ఆవసరము.

కడప

వర్షములు చాలవు. నీటిస్థాయి తక్కువగుచున్నది. వరి, జొన్నలు, రాగులు, వేరుశనలు పంటలు వేయబడుచున్నవి. మూడు తాలూకాలలోతప్ప ఇతరవోట్ల పశువులకు బాగుగ మేత దొరకుచున్నది.

నెల్లూరు

కనిగిరి రిజర్వాయరు, సంగం అనికట్టులలో నీటిస్థాయి బాగుగనున్నది. జొన్నలు, నవ్వులు, అముడములు, ప్రత్తిపంటలు వేయబడుచున్నవి. పశువులకు మేతదొరకుచున్నది.

మద్రాసు

కార్మికులకు పనులు దొరకుచున్నవి. ఆహారపదార్థముల స్థావర బాగుగనున్నది.

చిత్తూరు

వసులలో తాలుకలలో నీరు తక్కువగ నున్నది. కాలచాస్తిలో వర్షములు లేనందున పంటలు ఎండిపోవుచున్నవి. నాలుగు తాలూకాలలో పశువులకు చక్కెర మేత దొరకుటలేదు. వర్షములు కురిసినగాని పరిశీలుట చక్కెరలేదు.

తిరువనంతపురం శాసనసభ

మరల 1 వ తేదీని ఉదయము 11-30 గంటలకు సమావేశమైరి. టానుహంటురుగారు సభ నలంకరించిరి. లాకారేజి హోస్టలు ఉత్తరజాతి హిందువులకే నియమించబడుటలేదాని కిచ్చు సామ్యు నీ య రా ద ని తీ రా డ నముపపాదించబడెను. ఇతరజాతుల విద్యార్థులకు గూడ భోజన వసతిని కలుగజేసెనమని ప్రభుత్వమువారు తెలుపతీర్మానమును సంతరించుకొనబడెను. హైకోర్టు అడిషనలు బెంచి డిస్ట్రిక్టు మునశరుకోర్టులు, సర్కారు వ్యాయవాదులు అవసరమని సభుత్వమువారు తెలియజేయుటచే తీర్మానము నుపసాహించుకొనిరి. పెట్రోలుజెయిలునకు సామ్యును తగించవలెనను తీర్మానముగూడ ఉపసంహరించు కొనబడెను. కమిషనరు సంచారకర్మికిని మోటారుబండి భృతికిని 5.21 లక్షలరూప్యములకు 1700 రూప్యములు క్రింపబడినవి. పాయకాలము 5.15గంటలకు సభ వాలింపబడెను.

హవురా యభివృద్ధి

దీనిగూర్చి యోచించుటకు సర్ మరేంద్రనాథదేవర్ గారు నిన్నటిదినము కలకత్తా కాన్ఫరెన్సు, కలకత్తా ఇంపుమెంటు ట్రస్ట్ హవురా మునిసిపాలిటీ, హవురా జిల్లామేజస్ట్రేటు, ఈస్ట్ ఇండియా రైల్వేవిజంటులతో ప్రస్తావించిరి. ముఖ్యమంత్రి రెండువిషయములను చెలియగోరెను. యభివృద్ధికి కావలసిన పరిశీలనలు ఈపనికి వెల్లుబడిపెట్టు విధానము మొదటి విషయములో కలకత్తా ఇంపుమెంటు ట్రస్టువారి సహాయము నపేక్షించవలసినది తోడు హవురా ఫురపాలకసంఘ ప్రతినిధుల సాయమును బడయవలెను. హవురాకు, ప్రత్యేకముగ, నీయభివృద్ధికై కొంత మొత్తము నుంచినను వైఫల్య కభ్యంతరముండదు. దీనివలన చేసినవనినే చేయుట కవకాశముండదు. ప్రత్యేకముగ ఒక సంఘమేయున్న మరిత లాభమే.

ఆర్థికవిషయము

పూర్వపు చీపుఇంజనీరు హవురా యభివృద్ధికి కోటిరూప్యములు మంజువుజేసెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి ఈసామ్యు వాటిపోవును. సాలు 1-కి 4-5 లక్షల రూప్యముల ఆదాయమును ఏర్పరుపవలయును. ప్రత్యేకపుసంఘమును నెలకొల్పుటకు హవురా పురపాలకసంఘమువారి స్వీకృతిపడుచున్నారు. సభివారుగూడ చాలమంది ఇదే యభిప్రాయముతో నున్నారు. కలకత్తా ఇంపుమెంటు ట్రస్టుఅభ్యర్థకుడే అధికారికి తాత్వి ఈసంఘమున కభ్యర్థులుగ నుండవలెను. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు రాలొచించెదరని మంత్రిగారనిరి. సాలు 1కి 1 1/2 లక్షల రూప్యములను హవురా పురపాలక సంఘమువారి స్వీకృతి. ఈ మొత్తమును ఆస్తిని మార్పునపుడు బ్రాన్సుకు ఆఫ్ ప్రాప్తి-నూటికి రెండు రూప్యముల పన్నును విధించి సమకూర్చెదరు. జనపచార పన్నులు, హాసీలు పన్నులను గూడ హచ్చించెదరు. జనుపచారపరిశ్రమవారితో ఆలోచించి ఈపన్నును విధించవలసియుండును. రైల్వే పెర్మిట్ పన్నును విధించుట కష్టము. రాష్ట్రఆదాయములనండి ఏమైనగంటు నిచ్చుటకు నెలకొనో ఆలోచించెద మని బెనర్జీగారనిరి.

మొరారేరము

మోదరాబాదు సంస్థానములో బాల్కా జిల్లాలో ఒక మారుమూల గ్రామములో ఘోర నేరము జరిగెనని ఇచ్చడే తెలిసినది. రికరెండ్ బాబ్ సర్కార్ గారికి క్రైస్తవమతబోధకుడు- ఆరట్టిదేశమును బాకీయుండెను. సామ్యు ఇత్యవలయునని బాబ్ సర్కార్ గారు ఆరట్టిదేశమును కత్తితో పాడుచుటచే క్రైస్తవ మతబోధకుడును చాల గాయములు తగిలి చనిపోయెను. ఇంతవరకు సాంకతుడు పట్టుబడలేదు.

రెండుమహిళల విదుకేర్ల నల్లమందు రైస్సు లేనిదే. హాచ్. గ్రీగరీగారియొద్ద నుండుటచే ఒకసంవత్సరము కఠిన శిక్షయు 500 రూప్యములు జరిమానా విధింపబడెను. జరిమానా నీయకున్న ఇంకొక ఆరుమాసములు కఠినవరకము ననుభవించవలెను.

అలహాబాదులో మేజరుబ్లామగారి రింతవరకు ప్రవేశించలేదు. సాయంకాలము రావచ్చును. వాతావరణస్థితిలు స్థిరముగ లేకపోవుటచే ఆయన రాకపోకలు నిశ్చయముగ లేవు. మరల ఇంజను పాడైనదని అంబాలావార్తలు చెలుపుచున్నవి.

పంజాబు గవర్నరుగారు 1 తేదీని ఆమృతసరమును సందర్శించి స్వర్ణగోపురములనున్న చెలువునకు జేయబడు మరమ్మతులు, క్రొత్తపనులను జూచిరి. తమసోదరుని కళ్యాణ మహోత్సవ సందర్భమున గవర్నరుగారికి లాలా వజీద్ దాసు.

విదేశ వార్తలు

నవ్వుపరిహారసమస్య

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ లేఖ

పరాసు ఆసంతృప్తి

లండను, ఆగస్టు 1:—బొల్సారు గారి కార్యమిత్రులందరి కంపెనీ లేఖయందు బ్రిటిషువారి పరిశీలనల నన్నిటిని విశదపరచెను. అందీక్రిందివిషయములు గలవు. “మిత్రమండలియందు, నవ్వుపరిహారములనుండియు, బ్రిటిషువారికి రావలసిన బాకీల మొత్తములూ నాల్గవంతు మాత్రమే బ్రిటిషువారి రేమెరికా యందు క్రమరూపములైన నవ్వుపరిహారములను బాకీయివ్వవలెను. తమకు రావలసినదానిని వదలుకొనుటకులన సమస్య పరిష్కరింపబడునెడల స్వామాజ్యమునం దితిరక్తములవారి న్యాయమగు హక్కులకు భంగకరముగ నుండవలెననియు బ్రిటిషువారు రావలసిన వైశాదీటిని గూడ వదలుకొనుటకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరించెదరు. ఆంగ్ల ఆమెరికను ఋణములను వేరుగా, ఆంగ్ల ఆమెరికాలకు మాత్రము సంబంధించిన వ్యవహారముగ పరిగణింప వలెననియు, వారిని బ్రిటిషువారి రేమెరికా నుండి ఋణము పుచ్చుకొని ఇంకొకటి ఋణ మిచ్చి కి. బ్రిటిషువారు తన ఋణములను దీర్చుకొనవలెనని ఋణపాత నిర్బంధించిన యెడల, బ్రిటిషుగూడ తన ఋణముల చెల్లింపవలెనని తన ఋణ ప్రస్తుతము తొందరపెట్టకుండ నుండవలెను. ఈ వ్యవహారములందు సంబంధముగల రాష్ట్రములు చెల్లింపవలసిన బాకీలను గురించి కేంద్రీకృత సర్వాన్ని జేయవలెనని గోరుచుంటిమి.

ఈ వ్యాపారమునందు లాభమును పొందుట బ్రిటిషు ఆశించుటలేదు. తాను చెల్లింపవలసిన మొత్తముల కంటే సభిక్తముగ తన బాకీదారులను జడిచి కొరకు లేదు. న్యాయము కొరకును మరొక విషయముల కొరకును దృఢమితిమీరినవలెనని యెడల నిర్బంధించవలసిన బాధ్యతలనుండి దప్పింపవలెనని బ్రిటిషు గోరుతున్నది. తన పక్షమున మాత్రమే బ్రిటిషు దేలు పుచ్చును. ప్రస్తుత ఆర్థిక పరిస్థితులన ప్రపంచమునకు చాలనవ్వము లానవ్వబడవలెనని బ్రిటిషు నమ్ముచున్నది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుట కందరును, ఈ విధానములందలింప నీర్ధముగ నున్నయెడల బ్రిటిషు తనకు రావలసిన బాకీలను నవ్వుపరిహారములను వదలుకొన నంగీకరించుచున్నది.”

ఈ లేఖయొక్క ప్రతియొకటి ఆమెరికను రాజదూతకు కూడ నందజేయబడినది.

పరాసుల ఆసంతృప్తి

లండను, ఆగస్టు 1:—బొల్సారు ప్రభు లేఖను గాంచి ప్రాంసు కలరపరచుచున్నది. పరాసు ఆఫీసరులు ముఖ్యముగా నర్జింపుచు పోవుచున్నది. ప్రైముమిస్ట్రీ విశేషము దీటులదెలుపుచుండెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి నా బు వలన ఈ నవ్వుపరిహార సమస్య ఒక దుష్టచక్రమునబడి దిగుచున్నట్లు గాల్పించుచున్నది. ఆమెరికా బ్రిటిషున కిచ్చిన ఋణములను వదలుకొన బాలియెడల బ్రిటిషువారు పరాసుబాకీల వదలుకొనబాలరు. బ్రిటిషువారు పరాసుబాకీలను వదలుకొననిది పరాసులు జన్మనవ్వుపరిహారముల వదలుకొనబాలరు. ఈ విధముగ పోరాడవునువంటి మరియొక రాష్ట్రము, కేంద్రమునకు మించిన ఋణములకొరకు వెంటాడుచుండును. భవాగములు అన్ని క్రొత్తగా భవము వచ్చినగారి భవాగారమునండి భవము చెల్లించరాదని పరాసు ప్రభుత్వమువారి దివికరకే నశ్చయించిరి. ఈ విధానము ననుసరించి బ్రిటిషున కీయవలసినదాని విషయమున పరాసువారు చేచిపెట్టిన యెడల ఆంగ్లపరాసు సంబంధములు జడవచ్చును. ఇందువలన పరాసువారు జర్మనీని ప్రతిక్షేపించుచును. అప్పుడు మార్కులకు మరింత పడిపోయి బిజోపాయాత్మిక సమస్య మరింత కరువునగును.

జర్మనీ ప్రత్యేక వ్యక్తుల ఋణము

బర్లిను, ఆగస్టు 1:—ప్రత్యేక వ్యక్తులకు చెల్లింపవలసిన నవ్వుపరిహారములను దీర్చింపవలెనని గోరుచు జర్మనీ యంపినబాబు వకు బ్రిటిషువారి తంపిన ప్రభుత్వము పరాసులకు తీవ్రముగ లేదు. ఈ విషయము మిత్రమండలితోగలసి సంప్రదించి ప్రత్యుత్తరమిచ్చె నని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వతరమిచ్చిరి.

పరాసు ప్రభుత్వమునకు జర్మనీ తిరిగి ప్రభుత్వతరమిచ్చెను. నవ్వుపరిహారములతోపాటు ప్రత్యేక వ్యక్తుల నవ్వుపరిహారముల

ఆజ్ఞాల్లంఘన సంఘము

పార్లమెంటునందు ప్రశ్న

వింటర్నను ప్రభు ప్రత్యుత్తరము

లండను, ఆగస్టు 1:—కామన్సు సభయందు సర్ కాంట్ల యేటు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వింటర్నను ప్రభువు ఇట్లు నుడివెను. “వాన్ గార్డు ఆఫ్ ఇండియాను ఇండిపెండెన్సు” అను పత్రిక భారత జేతమునకు జేసిన దురాచారములను ప్రశ్నించు గావించుచున్నది. ఇట్టివిషయములకు వ్యాసములెవ్వరైనా దానినండి భారతీయులకు ప్రకటించినయెడల చట్టపత్రము ప్రాసక్యము చేయబడు ననుటకు నంది యున్నాము.

ఆజ్ఞాల్లంఘన కాంగ్రెసు సభవారి ఆజ్ఞాల్లంఘనవిచారణ సభ్యులు అరెస్టుజేయబడెనని వెలువడలేదు. ఈ సంఘములను యెట్టి అపరాధకరపరిశీలనను సంభవించవని భారత ప్రభుత్వ తంతువారు ప్రశ్నలను పీఠావధువు సురక్షితుల దాదెను.

ఇటలీనీ సీతులు

మంత్రవర్తన రివ్యూ

రోము, ఆగస్టు 1:—పార్లమెంటులో యతిమను మంత్రవర్తనము నేర్పాటు చేసిన పాసిస్టీలను పోషిస్తున్నందు ఇందు జేర్చుకొనలేదు. సాంజుగా వదిలివేయవలెనని మంగును. పార్లమెంటును మంత్రవర్తన నంగీకరించెను.

కార్మికుల సమ్మె

రోము, ఆగస్టు 1:—పాసిస్టీ ముఖ్యమంత్రి మంత్రవర్తనమున జేర్చుకొనలేనని వెలియుటవలన అందుల కనవృత్తి దెలుపుటకు గాను కార్మికుల సంఘము వారు పనివారందరను సమ్మెకు ట్టవలెననియు ప్రశ్నించెను. దీనిని తప్పించుటకు ప్రభుత్వము వారు ముందుగా చాల బాగ్ తలను పుచ్చుకొనిరి.

లెండను ముఖ్యమంత్రి సమ్మెను అంతిమమింపవలెననియు కానియెడల చర్చిదీసికొనెదమనియు పాస్టీలు బెడరించిరి. రోమునందు దప్ప ఇతర ప్రదేశములందు సమ్మె తీవ్రముగ లేదు. వైసిటులు, పాసిస్టీలును బ్రాము బండ్లను, గుర్రపు బండ్లను నడుపుచుండిరి. ఈ సమ్మెలన ప్రసలకు చాల ఇబ్బందులు గలిగెను. వార్తపత్రికలు గూడ ప్రమరింపబడలేదు.

క్రింద నెల 1కి అయిదుకోట్ల మార్కులను చెల్లించుట ఆనా య్యుని అందు దెలుపబడెను. పరాసుల బెడరింపునకు ఆనవృత్తి దెలుపబడెను. తన కేంద్రీకృతమైన బాధ్యతల నిర్వర్తించుటకు యత్నించెదమనియు, అన్ని రాష్ట్రములవాడును సహాయ మొనర్చిన గాని మార్కు వాడెను మామూలు స్థితికి రావాల దనియు వెలుపబడెను.

ప్రధానమంత్రిల సమావేశము

లండను ఆగస్టు 2:—ఆగస్టు 7 వ తేదీన అయిదువారి గారి కలిసికొనుటకు పాయింట్ గా రంగీకరించి, ఇటలీ, ఫ్రెన్చులు ప్రతిపక్షములూడ సహజయ్యెదరు.

లండను పౌరుల యల్లీ ప్రాయము

బొల్సారు గారి లేఖలన, ఈ తీర్ణమున నవ్వుపరిహార సమస్య పరిష్కరింపబడు నుదనలు దూరమయ్యెనని పౌరులెందుండిన “ప్రైము” పత్రిక ఈ విషయము ప్రాసెను. ఈ దినమున ఉదయమున నవరసనకు 2820 మార్కులైచ్చుచుండిరి. కాని ఈ వార్తలన మార్కులను తిరిగి యధావకారము పడిపోయెను. (దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు ప్రత్యేకతంతువార్త)

మిత్రమంటలి ఋణములు

లండను, ఆగస్టు 1:—మిత్ర మండలి వారు తమ కీయవలసిన బాకీలను చెల్లించవలెనని కోరుచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలికి లేఖనపెరి. బాకీలను చెల్లింపవలసినదని ఒత్తిడిచేయవలసి వచ్చినందుకు విచారించుచుండినందుకాని తాము ఆమెరికావారికి చెల్లింపవలసినంత మొత్తము మాత్రమే గోరుచుండినందుకాని ఆమెరికావారికి తాము తిరిగిపట్టవలసిన చెల్లింపవలసినదనియు డవుకు మిత్రమండలి రాష్ట్రములు 109.8 కోట్లను బాకీయివ్వవలసినందు వెలుపబడెను.

ప్రాంసు మోతిన్సునుండి లాల్సారుకు జనుచున్న తెంకు యాత్రకులై బుబండ్ల దీక్షానుటకు 50 మందికి గానుములు తగిలెను. 40 మంది మరణించిరి.

ఐరిషు నిష్టవము

టిక్సరీ పోరాటము

లండను, ఆగస్టు 1:—టిక్సరీ జేతమునుటకులన ప్రవాహాత్మక, వైస్యములు, క్లిష్ట ప్రదేశమునుండి బయటపడెను. దీక్షలకాగారి ప్రధానకార్యాలయమున్న వాన్సెల్లెన్జెకి జనుటకొప్పుడు సరాసరిమార్గ మేర్పడెను, ప్రవాహాత్మకమైనట్లు టిక్సరీలోని పాలిఫ్యాక్టరీ పరకురామప్రీతి నొసర్చుటకే 400 మంది పనిలేకయిండిరి. కిల్మర్నాకు నందు ముఖ్యములగు భవనములకు గూడ నీరగింపబడెను. ప్రభుత్వపటాలములకు, ప్రవాహాత్మకమైన పంక్తిసంకెట నొక్కమారుగా నెదుర్చునమ్మిన.

హారీరోలందుగారి మరణము

డివెలరాకు కుడిభుజమున నున్న టిక్సరీ, ఆమెరికా యందు గత రెండు వత్సరములందు నుండి నొఫ్ నోరానుబాధిగ నున్నట్లు హారీరోలందుగాయ, ఆతని యరెన్లు సందర్భమున దీనిన గాయములవలన మరణించెను.

బాటమ్లిగారిని కామన్సునుండి వెడలగొట్టుట

సభవా రామాదించుట

లండను ఆగస్టు 1:—కామన్సుసభనుండి బాటమ్లిగారిని జమీన్దార్లంపవలెనని తీర్మానమును చాంబర్లెనుగా రీక్షింమునకామన్సుసభయందు ప్రవేశపెట్టబడినప్పుడు సభయంతయు గంభీరతను చాల్చెను. తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుటకు పూర్వము సభాభ్యుత్సాహు బాటమ్లిగారినుండి వచ్చిన లేఖ నొకదానిని జరిపిరి. న్యాయాధిపతి జ్యూరికి దెలిపిన ముగింపు లుపన్యాసమును ఆటార్ని జేనరలు ప్రభులసభ కప్పిలు జేసికొన ననుదతిని నికా కరించుటకు బాటమ్లిగా రందు ఖండించిరి. తన లేఖలు సరిగ నుండకపోవచ్చును గాని తా నెప్పుడును తెలిసి సామ్యు సహారంపలేనని యందు చెలివెను. తనకు సంభవించిన యెచ్చివ్వము నందు, రాబోవు కామన్సుసభయందలి తీర్మానమే చాల బాధకరమైనదని తెలిపెను. సభవారికి వీడుకోలు నందనములను దెలిపెను. ఈ బాటమ్లిగా రిని హారీరోలందు ప్రాయములకు మాత్రము చాంబర్లెనుగాయ ప్రత్యుత్తర మిచ్చి ముగించిరి. కలకత్తా వాన్ తీర్మానమును బుబరిచెను. సభయంతయు నిశ్శబ్దముగ నుండి తీర్మానము నామోదించెను.

దక్షిణ రోజేసియూ

యూనియను ప్రభుత్వమున జేరుట

కేపు టౌను ఆగస్టు 1:—దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమును చేరుట కీయవలెనని నిర్ణయింపబడెను:— (1) రోజేసియూ యూనియను ప్రభుత్వమునం దయిదకరాష్ట్రములు నుండును. రోజేసియూయని పిలువబడును. (2) ఆంగ్లము వచ్చి అధికారభాషగా నెంచబడి సమానహక్కుల ననుభవించుచుండును. (3) ప్రస్తుతము కేంద్రకారణసభకు రోజేసియూ 10 మంది ప్రతినిధుల నంపవచ్చును. జనసభ్యుల హెచ్చికొలది ఈ సంఖ్య 17 వకు హెచ్చును. ప్రస్తుతము రోజేసియూ 5 నల్లకు ఎన్నుకొనబడిన సెంటరులు ఒకనియొకటి సెంటరునునుండును. క్రమక్రమముగా 3 ను రెన్నుకొనబడి సెంటరులు 2 నియోజకులును నుండును. (4) పరిశ్రమల యభివృద్ధికి, ప్రైవేట్ యభివృద్ధికి 10 శతకములవకు వత్సరమునకు రిలీటుల సవనలగ్నగాంబు ఒపంగబడును.

ఈజిప్టు విచారణ

సర్ ప్రాంకు నోట్లగారి సాక్ష్యము

సర్ ప్రాంకు నోట్లగారి సాక్ష్యమొసగి, కాల్కత్తాకులకు భారతకాసులభావ దెలిసియుండుట చాల ఆనందకరము. నాకలా పనిజేయువారికి భావాపరీక్షించుండిన బాగుండునని వారు కోరుతులేదు. విశిష్ట సమయములందు జేతము కళానులకు మంచి నాయకత్వముండుట ఆవు సరకుని ఆధికారు లేక కేవలించిరి. ఈ జిప్టు ముగిసియినప్పటినుండియు ఒకట్టెక్కికారు అధ్యోగమునుండి తొలగింపబడిరి. కళానలకవారు బాగుగ లేని విషయము నిజమే కాని సాక్షులు దెలిపినంతయు నవృత్తియైలేను. ఏమియు ఆక సాక్షులకు సంభవించుటకులనన కాకయందు చాలమంది యుండుటకులనను కళానులక్రమకక్ష విఫలమయ్యెను. ఈ విషయమున కంపెనీ వా కొక విచారణను జరుపలేదు. సంగ్రామము యమున కళానులు విలువలేనిసేన నొసర్చిరి. సెట్లకొను కోరాటములందు వారు ప్రకంసనీయునుగ ప్రవర్తించిరి.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల 31-వ గురువారము.

దినం	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ వర్షపాతము	గరిష్ఠ తేలికపాతము	గరిష్ఠ తేలికపాతము
అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	83.7	79.1	0.12	59.82	...
అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	85.4	77.5	0.01	57.02	0.85
గరిష్ఠ వర్షపాతము
గరిష్ఠ తేలికపాతము	85.4	74.0	1.48	48.48	6.90
గరిష్ఠ తేలికపాతము	84.2	78.9	...	52.88	4.68
గరిష్ఠ తేలికపాతము	90.0	79.1	...	12.72	1.04
గరిష్ఠ తేలికపాతము	76.7	67.8	1.40	34.50	7.77
గరిష్ఠ తేలికపాతము	92.8	81.1	...	4.96	1.99
గరిష్ఠ తేలికపాతము	90.6	80.0	0.03	10.06	1.09
గరిష్ఠ తేలికపాతము	95.8	80.1	...	8.87	2.79
గరిష్ఠ తేలికపాతము	94.5	81.8	...	10.18	0.64
గరిష్ఠ తేలికపాతము	97.8	81.4	...	2.71	0.69
గరిష్ఠ తేలికపాతము	98.2	78.4	0.19	1.56	0.65
గరిష్ఠ తేలికపాతము	98.7	74.8	...	4.27	0.58
గరిష్ఠ తేలికపాతము	97.1	78.2	...	8.17	0.20
గరిష్ఠ తేలికపాతము	90.4	78.4	...	0.08	0.46
గరిష్ఠ తేలికపాతము	94.7	77	...	2.27	...
గరిష్ఠ తేలికపాతము	85.6	78.2	...	12.70	0.68
గరిష్ఠ తేలికపాతము	84.0	75.2	...	30.50	9.48
గరిష్ఠ తేలికపాతము	76.0	73.5	0.23	8.54	5.09
గరిష్ఠ తేలికపాతము	84.2	75.8	...	58.75	16.23
గరిష్ఠ తేలికపాతము	86.5	75.9	0.08	47.4	10.19
గరిష్ఠ తేలికపాతము	67.2	61.0	0.82	74.71	2.04
గరిష్ఠ తేలికపాతము	82.8	77.5	0.09	38.80	2.10
గరిష్ఠ తేలికపాతము	81.9	76.2	0.16	81.87	...
గరిష్ఠ తేలికపాతము	78.1	77.4	...	13.02	12.99
గరిష్ఠ తేలికపాతము	88.2	72.9	...	6.78	4.76
గరిష్ఠ తేలికపాతము	89.6	75.1	...	5.29	3.94
గరిష్ఠ తేలికపాతము	28	75.1	...	1.59	2.34
గరిష్ఠ తేలికపాతము	88.5	74.7	...	0.61	8.22
గరిష్ఠ తేలికపాతము	70.5	72.5	0.23	5.27	4.77
గరిష్ఠ తేలికపాతము	79.1	80.0	0.11	4.51	2.19
గరిష్ఠ తేలికపాతము	72.7	65.6	0.18	5.16	4.17
గరిష్ఠ తేలికపాతము	68.8	64.6	...	6.42	2.18
గరిష్ఠ తేలికపాతము	68.0	52.2	...	7.17	2.58
గరిష్ఠ తేలికపాతము	68.0	52.1	...	5.85	7.48
గరిష్ఠ తేలికపాతము	85.3	71.8	...	3.15	0.78
గరిష్ఠ తేలికపాతము	95.6	77.6	...	10.05	2.41
గరిష్ఠ తేలికపాతము	91.5	72.1	...	8.60	1.30
గరిష్ఠ తేలికపాతము	99.4	78.8	...	0.81	2.24
గరిష్ఠ తేలికపాతము	98.0	80.1	...	2.56	1.99
గరిష్ఠ తేలికపాతము	97.1	77.3	...	2.24	0.71
గరిష్ఠ తేలికపాతము	0.25	0.81

సెంట్రల్ డివిజనులందు వర్షపాత తక్కువగా నుండెను. మైసూరు నగరం అధికముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు మితముగ నుండెను. హైదరాబాదు బొంబాయి పర్వత ప్రాంతములందు ఆర్ద్రత మామూలుగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో తక్కువగా నుండెను. పర్వత ప్రాంతములు బొంబాయి మైసూరు లందు వేడిమియును మార్పులు లేవు. హైదరాబాదున దు హెచ్చెను. మిగిలిన ప్రదేశము లందు తగ్గెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సిక్కిం, ఆగస్టు 2:—తెంగాలులో వర్షానికి వాయు భారము తగ్గెను. అందుచే వర్షమున్న టిబెట్‌ముగ గురిసెను. ఈ తగ్గుదల పశ్చిమముగా నడచెను. బొంబాయి వర్ష వాయువులు దక్షిణాన తర్ర భాగములందు చురుకుగ నుండెను. కలకత్తా యందు 8 అంగుళముల వర్షము గురిసెను.

వారాంత్య నివేదికము:—ఆగస్టు 2 వ తేదీతో సంవత్సర మయ్యే వారమున వర్ష వాయువులు చురుకుగా నున్నను ఉత్తర, మధ్య ఇండియానుండి కొన్ని ప్రదేశములలో వామనాయి కంటెనుండ వర్షము చాల తక్కువగా నుండెను. దక్షిణ బర్మా, గుజరాతు మొదలగు ప్రదేశములందు వర్ష మత్యధికముగ నుండెను గాని చెన్నరాజధాని మొదలగు ప్ర

పోర్టు నెంటుజార్జి గెజెటు

మంగళవారము ఆగస్టు 1, 1922

పోర్టు కలెక్టర్

మేజరు జే. ఎఫ్. డబ్ల్యు. బిల్స్లీ, కమాండెంటు సెలవు పుచ్చుకొనినందున జూలై 20 వ తేదీ మొదలు ఆగస్టు 31 వరకు తన బాధిగావ్యత అప్పగించుకొని కమాండెంటుకు నుండుటకు వచ్చురుగాను క్యాబ్జెక్ ఎ. ఈ. ఎఫ్. మెటెన్బర్గర్‌ని నియమించుకొనినది.

జ్యోటిష్

కడపజిల్లా రాజువోటి సర్కిలులోని నగల గుట్టపల్లి పోలీసుస్టేషను నాపుడలచేసి ఆదెసర్కిలులో చక్రయ మేటలో నుండుటల ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి.

లా

అనంతపురంజిల్లా గుంటకల్లులో ఎం. ఎ. బసప్పగారును ధర్మకమనందు ఉప్పు కృష్ణారావు చిన్నప్ప జ్ఞానానందం గార్లును పెమ్మల మేజిస్ట్రేటులుగ నియమించబడిరి.

అనంతపురం జిల్లాలో 1 వ తరగతి మేజిస్ట్రేటుగ నున్న పన్నంజి అప్పారావు పంతులుగారు కేసును న్యాయముగ విచారణచేయుట కధికార మొసంగబడినది.

ఏజన్సీ డివిజనులో 1 వ తరగతి మేజిస్ట్రేటుగ నున్న జే. డబ్ల్యు. ప్రెమెస్వార్ గారు రెండవ, మూడవ తరగతి మేజిస్ట్రేటులైన వచ్చు అప్పిళ్ళను విచారించుట కధికార మొసంగబడినది.

వివిధ

సి. హెచ్. మాస్టర్స్ వ. సి. ఎస్. గానిని మార్చి నందు వానిపాని నెల్లూరుజిల్లాలో డెప్యూటీ కలెక్టరుగ నుండు టుకు సి. పార్థసారథి నాయుడుగారు నియమింపబడిరి.

ఏజన్సీ డివిజనులో తహశీల్దారుగ నున్న ఖాన్ సాహెబ్ మున్సిఫేరుచూసేను సాహెబు బహదూరు రంపా ఏజన్సీలో డెప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక పరిపాలనము

కృష్ణాజిల్లాలో రెవెన్యూగ హెచ్. హెచ్. ఎఫ్. ఎం. కె. లుగారు ప్రభుత్వము వారిచే నియోజకులై.

గోదావరిజిల్లా రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డుకు ఆకుల శేషగిరిరావు నాయుడుగా రంపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

సి. ఆదినారాయణయ్యగారు పోలవరమునుండి పోలీస్ కలెక్టరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్య

ఎస్. రాధాకృష్ణమగారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ మున బనిచేయుచున్నందున, టి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారు రాజమండ్రి ప్రెయినింగు కళాశాలలో జూనియర్ ప్రొఫెసరుగ నుందురు.

రాజమండ్రి ప్రెయినింగు కళాశాలలో జూనియర్ ప్రొఫెసరుగ నున్న ఆర్. తాతాచార్యగారు చిత్తూరు, ఉత్తరా రాజమండ్రిలో ఇండియన్ ఎడ్యుకేషన్ సర్వీసులో స్కూల్ ఐన్ స్పెక్టరుగ నుందురు.

సి. డి. ఎం. జనీయరింగు కళాశాల మ్యాథమాటిక్స్ అసిస్టెంట్ టు ఇన్ స్పెక్టరుగ నున్న ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు రాజమండ్రి ప్రెయినింగు కళాశాలలో మ్యాథమాటిక్స్ లెక్చరరుగ నుండుదురు.

జిల్లా మనగలులు

మదరాసు హైకోర్టులో కేసుగ నున్న రామనాథ ముజర్ గారు చోడవరంజిల్లా మనగలుగ నియమింపబడిరి.

పి. డబ్ల్యు. డి

రెండవ గ్రేడు మాస్టర్స్ వజరుగ నున్న ఎ. ఎస్. రామ స్వామి అయ్యరుగారు నెల్లూరుజిల్లాలో స్కూలుచార్జికి నూతనై వజరుగ వేదలచున్నందున అసిస్టెంటు ఎంజనీయరు కే. శ్రీనివాస అయ్యరుగారు కృష్ణాపల్లెను డివిజను నియమింపబడిరి.

దేశములందు చాల తక్కువగా నుండెను. పశ్చిమమున రెండు పోట్ల వాయుభారము పడిపోవుటచే బొంబాయి వర్ష వాయువులు పశ్చిమాన తర్ర భాగములకు జనెను. బంగాళా ఖాతము వర్ష వాయువులు అఖాతమునకు తర్రమున 27 వ తేదీన వాయుభారము తగ్గుటచే ప్రకృతు మరలెను. అందుచే వర్షము సమముగా గురియలేదు.

వర్ష వాయువులు రీచురు బరిస్సాలలోనికి దిగును.

మదరాసు వర్తకకళాశాల.

(కమర్షియల్ కాలేజి).

1921 - 1922.

ఈ కళాశాల వర్తకవత్సరములందు వలె నే యిప్పు డిని లాకాలేజి భవనమునందుగలదు. ఇట్లుండఁజలన లాకాలేజి కొంత యసౌకర్యముగ నున్నది. కళాశాల యన దినపత్రిక చొదలుచు డగ కళ్యాణముగ నొభవమును కట్టించు విషయ మాలోచించుట తప్పని సరియగుచున్నది లాకాలేజి పోలీసు స్టేషనునంద నుండెడి ప్రదేశమును తీసికొను విషయమై ప్రభుత్వమువారు లాలోచించుచున్నాడు. కళాశాలకు ప్రెసిపాలు ఎం. కే. డండెకారుగారు బి. ఏ. ఎస్. ఎస్. ఏ. ఏ. వారు గాక ను ఆ యిదుగురు శోధకులు గలరు. ఆడిటింగు గాకన, ఈ కళాశాలయందు బుక్ - కీపింగు, కరెన్సీ డెన్సు బ్యాంకింగు, హార్టోఫోండు, భూగోళము, ప్రైవేట్ టింగు నేర్పుచును. కళాశాల భాండాగారమునందు నివేదిక సంవత్సరమునందు కమర్షియలు పుస్తకములు మిక్కిలి యుపయుక్తములైనవి 1010 యిం డెను. పరీక్షలయందు బాగుగ నుత్తరులైనవారికి పుస్తకములు బహుమతిగ నొసంగబడినది. మదరాసు వర్తక కళాశాలకు రెండు కళాశాలకు కొన్ని బహుమతుల నొసంగిరి. కళాశాలలోని రాబడి 12,547 రు.లగును. న్యాయము 21,657-8-4, ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ రు. 9,110-8-4 ను భరింపగలవలెనవును. కొందరు విద్యార్థులు సంపూర్ణముగ నేర్చుకొనకనే, ఉద్యోగముల వెదకుకొని నెక్కుమందుగని ప్రెసిపాలు తలంచుచున్నాడు. ఆడిటివయమై నిబంధనల కొన్నిటి నేర్పాటు చేయుట యుక్తమని ప్రెసిపాలు అభిప్రాయము.

31 జూలైనీ అంబాలాలో బ్లాక్స్ అయిన మిత్రులు అంబాలాకు వచ్చిరి తెలియుచున్నది. బుధవారము ఉదయము నకు వీరు డిల్లీకి బోయిరి.

రాజులుమిలిచి కాలేజి స్టాండ్స్, బాకీ యభ్యర్థుల నెన్నుకొనుటకు పంజాబు గవర్నరుగారు ముగ్గురు యభ్యర్థులతో ముచ్చటించిరి.

బరంపురం కాపురస్థలగు

నాళం భీమరాజుగారి (220)

ఆస్తుల విక్రయము.

క్రింద తెలియజేసిన ఆస్తులు ఖరీదుచేయుటకు ఇచ్చకలిగినవారు నాకు ఆఫర్సు(offer) పంపండి. అట్టి ఆఫర్సు 15-8-22 తేదీన గాని అంతకు పూర్వముగాని చేరేట్టు పంపవలెను. ఆఫరు మంజూరుచేసిన వారంకోజులలోగా అంత సొమ్ము నాదగ్గిరగాని బరంపురం ఇంపీరియల్ బ్యాంకివారి వద్దగాని డిపోజిట్టు చేయవలెను. ఖరీదు చేసినవాళే క్రయదస్తావేజుకు అయ్యే యావత్తు ఖర్చులు భరించవలెను. ఇంకేమయిన తెలియగోరువారు నాకు వ్రాయవచ్చును.

(1) బరంపురం మెయిన్ రోడ్డులో నున్న నాళం భీమరాజుగారి నివాస గృహము.

(2) బరంపురంలోనున్న పక్కా గోడౌనులు (Godown)

(3) కేరుగడ తాలూకాలో నున్న కమలా దేవిపురం ఆగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 173 లు.

(4) మిశ్రిపల్లి ఆగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 68 కే 15 లు.

(5) పోజ్జియా గవర్నమెంటు జిరాయిత్ భూములు షుమారు య 6 కే 80 లు.

(6) బురుకుద్ది డిటో య 6 కే 16 లు. షరా 1,2,3 లాట్లు బరంపురం ఇంపీరియల్ బ్యాంకివారికి తనఖాపున్నప్పటికి కొన్నవారికి తనఖా బాధ్యతలేదు.

మాటూరు సుబ్బారావు,

డిస్పాచ్, కటకు

జాతీయవిద్య

ప్రొఫెసర్ యం. వేంకటరంగయ్యగారు, ఎం. ఎ.

విద్య జాతీయమగు నుండవలయు ననెడి యుద్దేశముతో ఇటీవల మనదేశము దేశపు లక్షకములగు విద్యాలయముల స్థాపించి యున్నారు. అనేక సంవత్సరములకు పూర్వము పంజాబులోని నాయకులు కొందరు హరిద్వారమును గురుకుల మనెడు పేర నొకకలకాల నిర్మించి, అందుతాము గలవుమందు విద్య జాతీయవిద్య యని భావించి కడుపీక్షతో బనిజేయుచున్నారు. ఇట్లే దివ్యజ్ఞానసమాజమువారు కాశీపట్టణమును హిందూకళాశాలను నిర్మాణము గావించినపుడు దానియందు జాతీయవిద్యను నేర్పనుద్దేశించిరి. తర్వాత కొంతకాలమున కీసమాజము వారే జాతీయవిద్యవిద్యాలయ మను పేర చెన్న పట్టణమునందు అదయాలలో నొకవిద్యాలయమును స్థాపించిరి. ఇదేరీతిగ ఆంధ్రదేశాభిమానులు కొందరు మచిలీపట్టణమున జాతీయ కళాశాల నొకదానిని జయప్రదముగ కొనసాగించుచున్నారు. కడచిన రెండుసంవత్సరముల నుండి, సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రబలినదానిక, అనేకస్థలములందు జాతీయపాఠశాలలు బయలుదేరినవి. కాంగ్రెసు మహాసభవారుమాడ నీవిషయమై ఎక్కువశ్రద్ధతో పనిచేయుట ఆత్మతాత్పర్యక గని ఇటీవల తీర్మానించి, అందుకై ఉపసంఘము నొకదానిని నిర్మించి యట్లు తెలియుచున్నది. దీనిసంతన బట్టిచూడగా కొన్నిసంవత్సరములనుండి జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేయుటకై మనదేశముందు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనుట సుష్టము.

ఇట్టిప్రయత్నములు జరుగుటకు కారణము తెలిసి? జాతీయ విద్య అనగా నేమి? మామూలుగ నిట్టిపాఠశాలలలో మనవారు నేర్చుకొను విద్య జాతీయము కాదని భావించుటకు హేతువు తెలిసి? ఏయేమార్పుల గావించినయెడల మనవిద్య జాతీయము కాగలదు? అను విషయములు చర్చనీయములుగ నున్నవి. ఇప్పుటిజాతీయవిద్యాలయములను పరిశోధించి చూచినవారు కొందరు వీటికిని తక్కిన విద్యాలయములకును ఎట్టిభేదము లేదనియు, పేరునందు మాత్రమే భేదము కలదనియు, విద్యను జాతీయమనియు జాతీయము కాదనియు రెండురకములుగ విభజించుట అసంగతమనియు అభిప్రాయపడియున్నారు. కావున దీనివిషయమై మనము కొంచము శ్రద్ధతో అలోచింపవలెను.

ఆంగ్లేయప్రభుత్వము మనదేశమున స్థిరముగ నాటుకొనినప్పటి నుండియు పాశ్చాత్యులనాగరికత మననాగరికతకంటె నన్ని విధముల నుత్తమ మైనదనియు, పాశ్చాత్యుల నాగరికతాదృష్టములను మనము స్వీకరించిన గాని మన మున్నతదానికి రాకాలమనియు నొకవిధముగ పభిప్రాయము మనవారిలో కొందరికి కలిగినది. పాఠశాలల మూలమున నాంగ్లేయవిద్య దేశమందు వ్యాపింపను. వ్యాపింపను ఈయభిప్రాయము బలవత్తై అన్ని వైపులనుండి మనవారి నావరించి, ఎన్నియోనేలసంవత్సరములుగ నభేద్యమనియించుటచుండిన మనయాచార్యులహాసముల రూపు మాత్రంగానిపడగెను. అనేకులు మనమతమందు విముఖత్వము జూపసాగిరి. కొందరు మనమతమునందలి క్రైస్తవమతముకంటె నుత్తమ మైనదని తలచి దాని నవలంబించిరి. సంఘ సంస్కర్త లను పేరుతో కొందరుబయలుదేరి మనలోని వర్ణభేదములను వివాహ భర్తములనుఖండించిపాశ్చాత్యసాంఘికాచారములేదాచారములని వాదింప దొడగిరి. పాశ్చాత్యవిద్యాసంప్రకములే నత్యంత వ్యాపాహము గాంచిన మన విద్యాధికుల దెబ్బల సహింపలేక మన సాంప్రదాయము లన్నియు నణింపజేయవలెను. ఇట్లుండగా, “పాశ్చాత్యుల నాగరికత అంత యుత్తమమైనదా? దానియందు లోపములే లేవా? కొన్ని విషయములందు పాశ్చాత్యులు మనకంటె గొప్పవారైన కావుననుగాని, అన్నివిషయములందు వారు త్తము లనియు మన మధము లనియు చెప్పుట యుక్తమా? మన మతములో లేని గొప్పరహస్యము లేని వారి మతముందున్నది? మనకంటె వారెక్కువ నీతిగలవారా? జాతీయము, పౌరత్వము, స్వలాభపరాయణత్వము మొదలగు దుర్గుణములు వారి యందు మాత్రము గన్నడవా? కావున సమస్తవిషయము లందును మనము వారి ననుసరించి నెల్లవలయు ననుట గొప్పపాపము. వారి యాచారములు మనకుపయోగించునా యని యాలోచింపక వాటిని మనము స్వీకరింపబూనుట తప్పు. మనలో నీకాలమున లోపము లున్నవనిక, వీటికి మనమతము మనకాస్త్రములు మనసాంప్రదాయములు మున్నగునవి కారణముగ మన మొంచుకొడుము. వీటియొక్క నిజతత్వమును మనము ప్రహింప జాలకపోవుటయు, తెలిసికొన తగినదేనియు వీటియందు లేదని భ్రమపడుటయు పాశ్చాత్యకాస్త్రములే మనకు మోక్షదాయక

ములని భావించుటయు మన సీనత్యమునకు కారణములు. కావున మననాగరికతయొక్క నిజస్వరూపమును మనము తెలిసికొని దానినుసరించి మన యాచారవ్యవహారము మార్పు గావించుకొనవలయును గాని, ముందువెనుక లాలోచింపక పరుల భర్తములబట్టి నడచుకొనుట మంచిదికాదు.” అని కొందరు వాదించి, పాశ్చాత్యులు దేవాంశసంభూతు లనెడి దురభిప్రాయమును మార్చసాగిరి. మతవిషయములలో మనయాధిక్యతను స్పష్టపరిచినవారిలో వివేకానందస్వామిలువారి గ్రంథములు. వర్ణాశ్రమభర్తములలోని నర్తమును ప్రబోధించుటకై అనేకులు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. మనభూర్యులు నట్టిమాధులు కారనియు, వారు గావించిన యేర్పాటులు నిర్భక్తములు కావనియు, రాజకీయవిషయములందు పాశ్చాత్యులకరణమును బొందవలసినంతమాత్రమన లక్షింప సాంఘిక పాఠశాకి కాదివిషయములలోనూడ మనము పరతంత్రులై యుండుట యకస్యము కాదనియు, మనకి నాదిగ వస్తువుమందు భర్తముల విడనాడకూడదనియు ఇటీవల మనవారు తెలిసికొని తిదనుసారముగ నడుచుటకు బ్రయత్నించుచున్నారు. నలువది యేబదిసంవత్సరములకు పూర్వము మనవారికి పాశ్చాత్యనాగరికతయందు నున్నంతటి వ్యాపాహ మిప్పు డుండుటలేదు; ఇంకేగొక దానియందు దోకవిధమగు విముఖత్వమునూడ కన్నడుచున్నది.

జాతీయవిద్య కావల గునేగాని, ప్రస్తుత మాంగ్లేయ పాఠశాలలో నేర్పుచిద్య నిర్భక్తమైనదని వాదించుటకూడ, ఈ విముఖత్వముయొక్క ఫలమే. “మనది” అనునది యొకటియున్నదని భావించి లిప్సటికి గ్రహించితి. ఈ కారణముచేతనే జాతీయ విద్యాయుద్ద్యమమునూడ మనదేశమందు బయలుదేరుట సంభవించెను.

జాతీయవిద్యావిధానమును నిర్ణయించువారును, దానిని విమర్శించువారును, దానికి గల రెండుమాడు ముఖ్యలక్షణముల గమనింపవలెను: (1) విద్య, జాతీయసాంప్రదాయముల ననుసరించి యుండవలెను. ఆప్రకారే దానివలన తగినఫలము లభించును. మనభూర్యులు మనకై సంపాదించియుంచిన మహానీజేష మొక్కటియున్నది. ఏయేసద్గుణము లార్జింపదగినవని వారు భావించిరి, ఏయే మహాపురుషుల జీవితములవలన దేశము పాననత గాంచినదో, ఎట్టి యాదర్శములములమున దేశముయొక్క ఘనత వృద్ధిపొందినదో, వీటి యన్నిటియొక్క గమనాయమే ఆ నిజేషము. నిజమగు సాంప్రదాయము లన నివియే. ఇట్టినిజేష మొక్కటి యున్నదనియు, అది అమూల్యమైనదనియు, దానిని కాపాడుట మనకు విధి యనియు బోధించుట జాతీయవిద్యయొక్క ప్రధానోద్దేశము లలో నొక్కటిగ నుండవలెను. సత్యసంభత, పాత్రికత్యము, స్వాధ్యత్యాగము, దైవభక్తి, ఆహింస లోనగు సద్గుణములను మనవా రొసంగినంతటి గౌరవ మింతదేశము లనేకములలో నొసంగబడినది లేదు. “తీరాముడు, సావిత్రి, శిబి, ద్రక్షాదుడు లోనగు మహాపురుషుల సంతతియందు మనము జనించినవారము; వారి గౌరవమును కల్పవరహితముగ కాపాడుట మనకర్తవ్యము.” అను విషయము సర్వకాలము లందు స్మరణలో నుండుకొనునట్లు విద్యావిధాన చేయుటయే జాతీయవిద్యావిధానములో ముఖ్యమైన లక్షణము. (2) విద్యయెల్లప్పుడు ప్రస్తుత పరిస్థితుల కనుకూలించి యుండవలెను. ఎట్టి శిల్పము లభివృద్ధి గాంచినయెడల దేశము మంచిస్థితికి రాగలదో, ఎట్టి కరిశ్రమలు హానికరములలో గురైతేగి, విద్యాభద్రులందు మాన్పు కల్పించుకొనవలెను. ప్రస్తుతకాలపు విద్య లోగల లోపములలో నిదియే రెండవది. ఎంతవో విద్యాధికులు జీవోపాసము లేక, ఉద్యోగములకొరకై తిరుగుమండుట మనము దినదినము చూచుచున్నాము. కృషి, వాణిజ్యములలో నగు నాదాయకరములగు కర్మ లభివృద్ధి పొందుటకు వలయు విద్యను నేర్చుకొనువారిసంఖ్య బహుస్వల్పముగ నున్నది. మన మనభవించు పదార్థకర్మములలో నెన్నటికో విదేశములనుండి మనము తెప్పించుకొనుచున్నాము. వీటిని తయారుచేయుటకు కలయు నేర్పు మనకు లేకపోవుటయేగా దీనికి కారణము. జాతీయవిధానముం దిట్టి లోపము లుండకూడదు.

ఈరెండు లక్షణములు ననుసరించి మన విద్యాపద్ధతులం దెట్టి మార్పుల గలిగించుకొనవలసి యున్నదో నింకొక వ్యాసమున తెలుపబడును.

జాతీయ సాంప్రదాయముల ననుసరించినట్టియు, ప్రస్తుత జాతీయ పరిస్థితుల కనుకూలించినట్టియు విద్యజాతీయవిద్య యని నిర్మాపించితిని. జాతీయపాఠశాలలకును తదితరపాఠశాలలకును భేద మిప్పుడు లేకపోవుటయేగాక ఎట్టిభేద ముండుటకు వీలు లేదని వాదించువారల కిదియే ప్రత్యుత్తరము. బాలరకు బోధింపబడువిషయములందును బోధనపద్ధతులందును భేద మేమియు కనబడకపోవచ్చును; చదువుట ప్రాయము కాస్తార్థముల గ్రహించుట— లోనగునవి అన్ని పాఠశాలలకు నమానభర్తముగ నుండవచ్చును. కాని సంకల్పచుందు మాత్రము జాతీయ

పాఠశాలలకును ఇతరపాఠశాలలకును తప్పక భేద మున్నది. జ్ఞానసంపాదన మెన్నటికి స్వలాభముకొనుట కి దనియు దేశ సేవకై యుపయోగింపబడుజ్ఞానమే జ్ఞానమని యు జాతీయవిద్యా కర్త దృఢముగ నమ్మియుండును. ఇదియే వారి సంకల్పలక్షణము. ఇట్లుతే విద్యావిధానముం దిట్టి సుసంకల్ప మెట్టిదియు లేదు.

“విద్యలన సాధింప దగువునసార్థ మెప్పటికి నొక్కటి తీరుగ నుండునుగదా? సంకల్పగహితమగునట్టి యొకటియుండగలదా?” అని కొందరుడుగవచ్చును. కాని యొకదృష్టాంతముచే నీసందేహమును పోగొట్టునగును. ఆంగ్లేయవిద్యను నేర్పు పాఠశాలలలో ననేకములు క్రైస్తవమతబోధకుల వశమందున్నది. వీటికిని తక్కినపాఠశాలలకును బహిర్విషయములందు కొంచెము కూడ భేదమగుపడుటలేదు. విద్యాభివృద్ధియందు పరస్పరగ్రంథములు పరిష్కారవిధానములు— మున్నగునన్నియు అన్నిటికిని సమానముగ నే యున్నవి. కాని సంకల్పచుం దెంతయో భేదమున్నదనుమాట స్పష్టవిదితము. క్రైస్తవమత సాంప్రదాయముల సాధ్యమైసంతకరకు వ్యాపింప జేయుటయు ననుటయే ఈసంకల్పము. మతగ్రంథముల చదివించియు మతానుసారముగ ప్రవర్తించబడియు క్రైస్తవపాఠశాలాధికారు లామతముయొక్క యొత్పాద్యత్వము విద్యార్థులకు గ్రహణీయముగ చేయుచుండును. ఇట్టి విశేష మొకటి వీటియందు స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్లే జాతీయ పాఠశాలలని చెప్పబడువారిలో కూడ వైరువాహించిన సత్యంకల్ప మొక్కటి యున్నది.

ఈసంకల్పమునుబట్టియే బహిర్విషయములందుకూడ కొన్ని భేదము లగవడుచున్నవి. వీటిని సంతీ ప్రమునిచట వివరించుచున్నాను. మాతృభాషా వాఙ్మయము, మాతృదేశచరిత్ర— ఈ రెండును పరస్పరవిషయములలో నెల్ల సగ్రగణ్యత వహించి యుండును. (1) వాఙ్మయపరతము. వాఙ్మయపరతము విద్యాభ్యాసమందు ప్రధానమగు సంకముగ నెల్లరచే గంగకరింపబడుచున్నది. ప్రస్తుతకాలపు విద్యావిధానముం దాంగ్లేయవాఙ్మయ పారిణతను సంపాదించుటకు మనవా రెల్ల ప్రయత్నించుచున్నారు. పేస్సీయరు మిల్టను తెన్నినను మొదలగు కుద్రసిద్ధులగువారి కాకృత నాటకముల నే గాక జనసామాన్య మొకగని యనామధేయుల గ్రంథములసహితము మనవారు సవాభ్యాసముగ చదివి అనందింప దీక్షమహించుచున్నారా? కాని నన్నయ తిక్కన శ్రీనాధుడు పోతన పెద్దన—లోనగు సాంధ్రకవులతో పరచయము కొందరికినూడ నుండుటలేదన్న ఇంతకంటె శోచనీయమగు వంశము నేరొకటి లేదు. వాఙ్మయ మెల్లప్పుడు దేశములోని మహనీయులు మహాగతులను తెలుపు సాధనము. మనభూర్యుల యశాన్వత్యమును తెలుపు మూలాధారములలో నిది యొక్కటి. ఇదిగాక, కావ్యముల చదివి, వానిలోని రహస్యము గ్రహించి దానిమూలమన నెట్టి యానందమును సంపాదించి ప్రయత్నించుచున్నామో అట్టి యానందము మాతృభాషా వాఙ్మయములను లభించు నేగాని పరభాషాకావ్యపఠనమువలన రాకాలము. కావ్యములలోని కథ, దానిలోని వర్ణనలు అందులలోని పాత్రలు సుచరించు రంగస్థభావము దానిలోని తత్వము లోనగు వానిని గ్రహించుటకు భాషాపరిచయము మాత్రము ధ్యాయ. ప్రజల ఆచార్యకవరములు వారి సాంప్రదాయములు, వారిచరిత్ర, దేశముయొక్క వైజయ మున్నగు నవి తెలిసినగాని కవియొక్క హృదయము మనకు గోచరము కాకాలదు. కావున మన యాంగ్లేయవాఙ్మయము నెంతకష్టపడి చదివినను దాని సొగసుగాని సారముగాని ఆంగ్లేయులకు బోధపడినట్లు మనకు బోధపడజాలదు. వాఙ్మయమువలన నెట్టి యానందమును పొందగోరుచున్నారో అట్టివానికి మన విద్యావంతు లీ కారణముచే మారు లగుట సంభవించుచున్నది. పది పంకెండు సంవత్సరములకాలము రాత్రిబయలు కష్టపడి మన వారి వాఙ్మయమును చదవుచున్నారే గాని దానికి తగిన ఫలమునుమాత్రము వారు పొందవలెనున్నారే. ఇట్టి సందర్భమున విద్య సాధక మగుటకు మాతృభాషా వాఙ్మయపరిచయ మధికముగ నుండవలయు నని మేము చెప్పవలసిగలదేను. ఇంగ్లీషు (క్రైంచి జర్మన్ వాఙ్మయముల చదువరచ్చుచుగాని మన వాఙ్మయమును చదలుకొనుటతప్ప, కావున జాతీయపాఠశాలలో మాతృభాష ఆగ్రగణ్యతను వహించి యుండవలెను.

(2) జాతీయపాఠశాలలలో ముఖ్యముగ బోధింపవలసిన విషయములలో మాతృదేశచరిత్ర రెండవది. దేశాభిమానము సద్గుణములలో ప్రధానమైనదిగ నెల్లకాలములందు భావించబడుచున్నది. దానిని బలపరచుసాధనములలో దేశచరిత్ర జ్ఞానము మటి సాధనము నేరొకటిలేదు. మనభూర్యులు చేసిన ఘనకార్యము తెలిసి? వారిలో మన కనుసరదీయు లగు మహాపురుషు లెవరు? వారివలన మనదేశమునకు కలిగిన ఘనతయెట్టిది? దేశమనగా కొండలు నదులు లోనగు ప్రకృతిబలముతో నిండి యొకపదార్థమా? లేక చైతన్యసహితమై మన దోడ్పడు కలిగించు నొకవ్యక్తియా? భరితవర్ష మను మాట మనచెవిని పడినతోడనే మన హృదయములందు దండురిండు సద్భావము తెలిసి? భారతభూత గర్భమందు జనించిననా రెల్లప్పుడు మూర్ఖులుగను ప్రజాసేనలుగ నుండిరా లేక జ్ఞానవంతులై మానవోటి కనేకవిషయములందు

మార్గదర్శకులై యుండిరా? మనపూర్వుల యాన్నత్యము మనకు గోచరమైనప్పుడే మనకు దేశానుభాగము వృద్ధికాగలదు. దీని కంతకు చరిత్రమే మూలాధారమైయున్నది. "హిందూదేశమునకు చరిత్రయేలేదు, ఉన్నది దానియందు సేవకునితగిన విశేషము లేనియంతేపు. దానిని చదువుటకై శ్రమపడుట నిర్భక్తము" అని ఇటీవలివర కనేకులు వారించుచుండిరి. ఇప్పుడుగూడ నట్టివారనేకులు కలరు. మామూలుపాఠశాలలలో నిష్పటివర కీవిషయమై చూపబడుచుండు అనాదరణమున కిదియే కారణము. ఈ గొప్ప లోపమును బోగొట్టుట జాతీయ విద్యావిధానములోని రెండవ లక్షణము.

(3) పాఠశాలలలోని కార్యక్రమమందుకూడ నొక్కమా రున్న గావించవలెను. చిన్నవయస్సునుండి బాలరస పర్యంతం కార్యక్రమములందు ప్రవేశపెట్టుట ఆత్మంతావశ్యకము. అప్పుడుగాని దేశసేవ మనవారి కందరి కభ్యాసము కాబాలదు. మన దేశ మభివృద్ధి గాంచుటలో నెన్నియో అటుకము లీకాలమున నున్నవనియు వానిలో జాతి మతవైషమ్యములు ప్రధానము లైనవనియు మనకుందగ మెరిగివిషయమే. దీనిని బోగొట్టి వీనిస్థానమున సోదరభావము కలదుటకు వలయువుచుంది బాల్య మందే మనము వేనవలసియున్నది. విశాలవృద్ధియముతో మతమును నీతిని బాలరకు బోధించుటకున నట్టి ప్రయోజనము కొంతవరకు కలుగును. కాని పరోపకారముద్ధి యొనరికిని సాధనమాత్రముచేత వృద్ధికాబాలరు. ఉపకారము చేయుటచేతనే ఇట్టిది వృద్ధియగును. కావున మొనటినుండియు బాలరకు కార్య రూపమున నీరంభము సేవను సేర్వరలెను. ఎకరక్షిక్తికి లగినట్లు వారిచే ఇతరులకు సహాయము చేయుచుండవలెను. అధిక వయస్సు గల బాలరసహాయముచే రాత్రి పాఠశాలల సదుప వలెను. వీరులను తుభముగనుంచుట, ఆగ్ని మొదలగు వానిచే గ్రామమున కాకడ సంభవించినపుడు దానిని బోగొట్టుటకు ప్రయత్నముచేయుట మున్నగుపనులను వారిచే చేయించుచుండ వలెను. ఇట్టిరంభునకేయం దుద్యుక్తులగు బాలరు పెద్దవారై నపుడు సహాయము సమస్తవైషమ్యములనువారి జాతిమతవివేకత లేక ఎల్లరితో స్నేహభావమున ప్రవర్తించురు.

(4) మన ఆర్థికస్థితులకు దగినట్లుగ విద్యావిధాన ముండ వలెను. విద్యకులకు జీవనోపాయము లిప్పటికంటె నెక్కువగు టయు ఎక్కువ లాభకరము లగుటయు జరుగవలెను. దీనిమూల మున దేశవైశ్యవృద్ధి గాంచవలెను. విద్యలోని ఈధర్మ మునకే వృద్ధి విద్యయని కొందరు పేరుపెట్టుచున్నారు. కాని దీనిని విపులముగ చర్చించుటకు మరియొకపాఠాన ముండవలెను. కాన దాని నింతటితో వదులుచున్నాను. కార్యక్రమమందేయేమార్పులను మనము గావించుకొనిన యెడల నదిజాతీయమగునో ఇతరులకును ప్రముఖవివరించితిని. ఇట్టిది జరుగుటకు విద్యావిధానాధికారము పూర్తిగ మనశాసనముందేది యుండవలెననియు, విషయములన్నిటిని మాతృభాషయందే సేర్వ వలెననియు మేము తెప్పవక్కరలేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఇట్టి విద్య పెంతకరకు దేశమందు వ్యాపింపజేయ వీలున్నదో వేరొక మా రాలలోచింతము. (తీరింక)

రంగూన్ కార్పొరేషను

ప్రభుమహావేశము తొలలించునల ప్రకారము పార్సీ బ్యాంకుకు గిన్నాలాగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైనది. గ్యావిక స్కాటుగారు కమిషనరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

చార్లెస్ బ్రాడ్బంట్ గారు బాలబాలికా కళాశాలను జెనరల్ ఆఫీసర్లను సందర్శించిరి. 13 వ నభిలభారత ఆయుశ్యద మహాసభకు ఆధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిన ఆయుశ్యద పంచా నన కృష్ణకాశ్రీ, కావిడిగారు పూనాలో నిన్న బయలుదేరి 4-వ తేదికి రాజమహేంద్రవరమునకు చేరెదరు. వీరితో సహా రాష్ట్రపాఠశాలలగూడ చనువొందెదరు.

కాటి పోస్టు తెల్లగొంతు అక్కిను సబ్పోస్టుమాస్టరు 120 రూప్యములు అనుబాంబున ని సేరము మోపబడెను. తెల్లగొంతుల కిచ్చిన మొత్తమిది, తెల్లగొంతులకులకు తప్పగ (వాసిరి మామూరు గవర్నమెంట్) మద్దతుని కొంతాంతూరు సెవ.స్కూ లోర్డు విచారణకు బాపిరి.

మలబారు కేంద్ర సహాయకసంఘమువారు సెప్టెంబరు వరకు సహాయమునర్పిటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారియందు తమకు సుపూర్ణనిశ్వాసము గలదనిరి. ఒరులు వీరి పనినిగూర్చి చేయువిషయములను అనాదరణములనిరి. ఆజే భుజు అవకాశములేదనిరి. ప్రజలుగూడ తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి
బాంకి తెల్లగొంతు బ్రాన్సువరు 15 19/32 పెన్నీలు
బాంకి డిమాండు డ్రాఫ్టులు— 15 5/8 పెన్నీలు
లండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు } 15 25/32 పెన్నీలు
బాంకి కొనుగోలు రేటు }
మాడు నెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు 15 15/16 పెన్నీలు
ఆరు నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు 16 1/8 పెన్నీలు
కలకత్తా మార్కెటు

కలకత్తా ఆగస్టు 2 బుధవారము

పత్రిక—బెంగాలు నాగపూరు రూ 452/8

డబ్బాగు 878

కెసోరాం 12

జనపనార:—ఆంగ్లో ఇండియా 870

యస్. యల్. కైపు 85/6

నాపురా 44/6

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి, బాంకి తెల్లగొంతు బ్రాన్సువరు 15 5/8 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు—15 21/32 పెన్నీలు
బొంబాయి

మేరుమార్కెటు

బొంబాయి ఆగస్టు 2 బుధవారము

సాయంకాల మగుసరికి వాటాలధరలు యాగిందివిధమున నిలచియుండెను.
అహమదాబాదు అడ్వాన్సు రూ 2950
బొంబాయి కాటక్ 1120
బొంబాయి డ్రాయింగు 1420
నెంటలు ఇండియా 5005
నెంచరి 805
కొలాల లాండు 2290
కెనెంటు 530
కరింభాయి 2015
జెవిడు 1785
ఫజులుభాయి 1855
ఇండియాను బ్రిటింగు 205
ఇండియన్ మాల్యా 712
కొహినూరు 2850
నూగ్రేటు 887
వెరలు 1050
ఫోనిస్సు 915
సిం నెక్సు 925
నాపురి 840
స్వదేశీ 8040
స్వాను 1200

ఇతరవాటాలు

తాతాహౌస్—రూ 855
తాతా విరసు అండు స్టీలు (ఆర్డినరి) 57
" " (డిఫర్) —195
తాతా ఆయిలుమిల్లు—50
నెంటలుబాంకి—37
తాతాబాంకి—15/8

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి: బాంకి తెల్లగొంతు బ్రాన్సువరు 15 21/32 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు—15 11/16 పెన్నీలు

కలకత్తాలో ఉన్నటుల బొంబాయిలో గూడ ఒకటి రెండు తరకతులు గల బ్రాంబండ్లను నడిపించుటకు బొంబాయి కార్పొరేషనువారు తీర్మానించిరి.

కుక్క-కాటుకు చికిత్సార్థము మామూరుకేగిన నాల్గైపు (ఫ్రాంటియరు చిక్) కమిషనరు ఈవారములో సిమ్లా కేగెదరు.

అమృతవరను స్వర్ణగోళురపు సరిహద్దులలో ఒక అకాలి వృక్తి ఇంకొక అకాలిని కృపాణముతో తుతగాత్రుని జేసెందు లకు 307 బి. పి. సి. క్రింద 4 గేండ్లు తీరకేతు నిధించబడెను.

"ఈజిప్టు" విచారణ

భారతనావికులపై యూరోపియన్

లండను, జూలై 31:—"ఈజిప్టు" నాకా వాదమును గురించి ఈ దినమున తిరిగి విచారణ ప్రారంభింపబడెను.

హెడ్జువెయిటరగు మైల్సు అను నాశిడు భారతీయ నావికులకు క్రమశిక్ష. బాగుగలేదని చెలిపెను.

ఇదివర కొంగిన పాజూలమునందు, భారతీయనావికులు బోట్లంద గుంపులుగా జేరి నులువుగా బోటును దిండు కావ్య మునకు భంగము గలిగించిరనియు తెల్లనావికులనెను, ప్రయాణికులనెను క్రమశిక్షను వారుగూడ గన్వరించెదల బోట్లను త్వరలో దింపెడివార మనియు చెలిపితిని. దానికిని ఇప్పు డిచ్చ సాక్ష్యమునకును భేదము గలదని సాటిసిటరు జెనరలు బెయిపగా నది తన యుద్ధేశ్యమని మైల్సు నడిపెను. బోటుద్రోలు అనునది లేదనియు అందరును గుంపుగ గూడెద రనియు మైల్సు ఒప్పు కొనెను. తెల్లకళాగులు తమ కక్షికొలది బోట్లను దింపుటలో సహాయ మొనర్చిరి.

స్టర్లిన్ సాక్ష్య మొసంగుచు బోట్లనిండ భారత కళాగులు గూర్చిని వెల్లువొండగా జూచితినియు, వారు భయపడినట్లు గాన్పించుచుండి రనియు, రెండవయభికారి ఒక బోటునందు స్థలమునొనర్చి తన ను మ రి కొందరిని గూర్చుండ బెట్టెననియు ఒక భారతీయుడు తనను జట్టుకొనెననియు ఆతడు భయపడి బోయిట్లుండెననియు నుడిపెను. ఇంకొక స్టర్లిన్ సాక్ష్య మొసంగుచు, భారతకళాగులు భయనివ్వబులై బోయి డెక్లైమై నటించుట పరగైతువుండి రనియు తాను త్రాడుపట్టుకొని బోటులోనికి దిగితినియు అందు చాలమంది పురుషులే ననియు అందు భారతీయు లధికమనియు తానును తనసోదరియు చెరియొక తెడ్డును జట్టుకొని బోటు నడుపుటకు తోడ్పడితిమనియు, రివాల్యూర కబ్బముల వింటిమనియు నుడిపెను.

ఒక క్వార్టరుమాస్టరు తన సాక్ష్యమునందు, తానున్న బోటు నాకనుండి దూరముగ పోవుచుండెననియు, నాకవద్దకు దెచ్చుట కెత్తింపగా భారతకళాగులు సమృథింపక వెనుకకు త్రొక్కినని పోయిరనియు నుడిపెను.

ఇంకొక క్వార్టరుమాస్టరు, తానున్న బోటును దండరును భారతకళాగు లేననియు వారిని దిగిపోవలసినదిగా నుత్తరువు గావించితినియు కాని వారుభయమువలన కదలబాలక పోయిర నియు తానింకొకబోటులోనికి జనితినియు సాక్ష్య మిచ్చెను.

మూడవక్వార్టరు మాస్టరు తనసాక్ష్యమున తాను జీవిం చియున్న వారిని రక్షించుటకు బోటుతో వచ్చినపుడు ప్రయాణి కులతోడను దేశీయకళాగులతోడను నిండి మునిగిపోవుటకు సిద్ధముగనన్న బోటును జూచితినియు భారతకళాగులు వారిని రక్షించుటకు తమబోటును వేగముగ పోనిచ్చి కొందరు స్త్రీల ను రక్షింపగల రనియు నుడిపెను.

నాల్గవ క్వార్టరుమాస్టరు తాను మాడునాల్గు రివాల్యూర కబ్బముల వింటినియు ఒక భారతకళాగును బోటును కర్రతో నాకనుండి అడలకుద్రోయటకు యత్నించుచుండగా కెప్టెనుగా రచ్చటకు వచ్చెననియు అంతటితో నది యాగిపోయె ననియు సాక్ష్య మొసగెను.

విచారణ అప్పటి కాపబడెను.

ప్రధానమంత్రిల సమావేశము

లండను, జూలై 31:—ఆగస్టు 7 వ తేదీన లండనునకు రావలసినదని లాయడు బార్లిగారు పాయింకరుగారి కావ్యన మంపిరి. ఈసమావేశమునందు నవ్వచరిహరములను గురించి మాత్ర మే చర్చింపవలెనని లాయడుబార్లి గారు నూచించిరి. ప్రతినిధుల సంపవలెనని ఇటలీ బెల్జియము ప్రభుత్వములకు ఆహ్వానము లంప బడెను.

జూలై, 31 తేదీని నుడిగాలి విస్తారముగ వీడుటచే యిరుపపట్టాల నుండి 9 రైలుబండి 150 ప్రయాణికులతో నేల గూలెను. ఇది చాట్లెట్ మెనూ నడుచు జరిగెను. ఆప్రక్క నున్న లోతుగల నీటిగోతులలో బడెను. ముగ్గురు చనిపోయిరి. 22 తుతగాత్రులైరి. మెయిలుబండి పోవుటకు ఆడ్డుతేను, మైలు బండి ప్రయాణము జేసెను. చాలమంది అదృష్టవశమున తప్పించు కొని రని తెలియుచున్నది.

అలహాబాదులో ఫిర్రోసీ అనునాశిడు భార్యాధవర్తము బాగులేదని ఎడబాటునిమిత్తము చేసిన చావా ఇంకను విచారణలో నున్నది. సాక్ష్యము జరుగుచున్నది.

యూనైటెడ్ కింగ్డముండి ఇండియాకు వచ్చుటకు టిక్కెట్లు చాలనందున- నాల్గి ఎంటైట్లెట్లు ప్యాసేజెస్-ఆయా కాభోద్యోగులు నెలపుమీద తపభిరుప్పుతో బోవువారుగూడ లిగి ఇండియాకు రావలెనన్న నాల్గి ఎంటైట్లెట్లు ప్యాసేజెస్ తమకు తమదెచ్చుతో టిక్కెట్లకు కొనుక్కొనవలెను.

జూబులు

చీరాల - వేరాల

1 తేది ఉదయం గం 5-10 నిమిషములకు ప్యాసెంజరు బండి చీరాల స్టేషన్ కు వచ్చెను. దేశీయవాహకుల సందర్శనార్థమై వచ్చిన జనముచే ప్లాటుఫారము క్రిక్కిరిసిపోయెను. వందేహతరంగ - గాంధీయవాదానికి జై - అల్లాహా ఆస్సయ అను జయజయధ్వానములు మోగుచుండ రైలు స్టేషన్ లోనికి వచ్చెను. డాక్టరు అస్సారి - కస్తూరి రంగయ్యంగారు, రాజగోపాలాచారిగారు దక్క తక్కినవారు నిద్రించుచుండిరి. వారిని దత్త భంగము లేకుండా ప్రస్తుతములు వేయబడెను. ఈ క్రింది సన్మానపత్రము సమర్పించబడెను.

సన్మానపత్రము

ఆజ్ఞోల్లంఘన విచారణోపసంఘసభ్యులగు నో లోక పూజ్యులారా-

తమ పాదధూరి సోకి పవిత్రమగు భాగ్యము మాభూమి నోచుకొనవచ్చును తమ సందర్శనపాత్ర మైనను మాకు కలిగి పండుటకు మే మానందించుచున్నాము.

ఆర్యశ్రీమతులై కన్యమలన శోభో యెరుగక మహేంద్రునిమాడ్కి ఆంధ్రభవనమున మహాభోగముల నోల లాడుచుండెడు శ్రీ శైవలూ పండిత వరేణ్యుడు భర్మసంస్థాపకార్థమై ఆగమాపములు శ్రీకృష్ణగృహాన్ని సలంకరించి యుండియు ఏనుగులము విశాఖమునైన నైకొక అచార్మిక ములు తేజోవీరులై దేశసేవనిమగ్నులై యుండెడి అభిశాలిని తక్కిన సాధుభక్తులకును మేము మనఃపూర్వకముగ సాగృహము నొసంగుచు తమ కైలసకు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములు సమగ్ర సొంపటకును భాగీరథియలకు సత్కర్మస్వరూపిణి పాపి కలిగించి ఎవడ చొలసాలకుండుండెడి పరమకాంక్షూర్తి యగు గాంధీ యుక్తి బంధువులై కలిగించుటకును ఈ క్రింది ప్రార్థించుచున్నాము.

మహాశయులారా:- దేశముమహావిమరస్థమున దున్నది. గాంధీయవాదులను మరి యిరువది అయిదువేల భారత వీరులును నిర్బంధావాసము స్వీకరించియుండటచే వారికిని భారతమాతకును ప్యాత్యత్య విప్లింపవలసిన బాధ్యత తక్కింకల దేశయులవై యున్న తేలికపలక ప్రభుత్వ - గృహమంతుల భిన్నాభిప్రాయము లేప్పడియుండుట తమ రెండు నిమిషము కాదు.

సద్గుణ శ్రేష్ఠులారా:- ముప్పదికోట్ల భారతీయులను, ప్రభుత్వమువారును తమ సంఘమువారి నివేదికముకై నిరీక్షించుచుండుటచే తాము సగృహజనమృతమై, అకర్షకంకమై, ఆచరణ సాధ్యమైయుండెడి చక్కని ప్రణాళికను గాబోవు కాంగ్రెసు ప్లాముసంఘమువారి యెరుట నుంచవలగని విశ్వసించుచున్నాము.

పురుష సింహులారా:- ఇక మా స్వరీషయమును గూర్చి ఇంక మనవి చేసెదము. మా చీరాల - వేరాలవై ప్రభాభివ్యునకు కృతిరేకముగా నిర్మింపబడిన పురపాలకసంఘమును రద్దయించవలంబును మేము పలుకవ్వములకు మైనై తుదకు తేలికపాటు చేసి ప్రవాసవందు దాదా పాకకర్మము న్నను, దైవమేదో గాని నిరంశ కృతభక్తులకును నిమానైసాలి గలుగలేదు. అన్ని హోదాని మూడవదంధయాత్రను మేము పురుషులకు పురుషవేత మొనర్చుటచే మునిసిపాలిటీ ఇచ్చడ నుపాసించెదమని వీక్ష్యముతో విన్నవించుకొనుచున్నాము. ప్రభుత్వము ప్రజలకు రాజ్యతాపహీనతనకు ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను వాటిని భరింపక తప్పదని ఇంచుల మేము గుణ పాతము నేర్చుచు అట్టి శుభములూర్త మొప్పును వచ్చినా యని యుద్విహులము తపాగ్రమున కేశయవతు తామే చూపకలరని దృఢముగా నమ్ముచున్నాము.

చీరాల - వేరాల } కట్టు విన్నవించు
1-8-22 } భగ్నితులు
చీరాల - వేరాల - వాసులు.

మైసూరు దివాన్ ఎ. ఆర్. బ్యాండ్ల వారు ఉదకమండల మునుండి 30 తేదీని మోటారుబండిలో తిరిగి వచ్చిరి. 1922 జూన్ మాసాంతమునకు 33 బాయింట్లు స్టాను కంపెనీలు స్థాపి తములై వని, 119 లక్షల రూపాయల వెట్టుబడి గలదు. నిమిష 86 కంపెనీలు, 2315 లక్షల రూపాయల వెట్టుబడి యుండెను. 30 కంపెనీలు 284 లక్షల వెట్టుబడితో దివాళాతీసినవి.

కమ్యునిస్టుల విద్యార్థి వేతనములు.

కమ్యునిస్టుల సంఘమువారి ఉద్దేశములలో ప్రధాన మైనది సంఘముం దుండబడబోయిన విద్యార్థి వేతనములన్నియును విద్యార్థులకును జేయుటయే యని వేటుగ చెప్పవలసర ములేదు. సంఘాభివృద్ధి యంతయు విద్యవిదననే యాధారపడియు న్నదని చెప్పటయు దతికేయోక్తి లేదు. సామాన్యముగ కమ్యుని స్టుల సంఘము ప్రత్యేకం దితరసంఘములకు దీసిపోతున్నను విద్యార్థిలాష కలిగి చదువుకొనుటకు ప్రత్యేకములేక చాలయిబ్బం దులు పడుచున్న వీరబాలరుగూడ వెక్కిరిగెలురు. వారిని పో మించి విద్యార్థులుగ చేయుట కమ్యునిస్టుల సంఘముయొక్క విధి. ఇదికాదు సంఘమువారింపయమన చేయుచున్న పని. ఇతర సార్వమయ్య యింకను యెన్నో చదువులు చేసిన నేగాని విద్య యం దానైకై కలిగి ప్రత్యేకములచే చదువబాటకుండిన వీరబాలు రత్వత్తిని తీర్చుటలేదు. ఈ విషయము మహాసంఘమువారికి తెలియనిదిగాదు. ఈ సంవత్సరము జరుగనున్న కార్యనిర్వాహక సభ లో వాయటవీరిషయమును గమనించి విశాలచూడ యముతో వీర బాలరు తుచికిరియి సహాయముచేసి ప్రోత్సహించ వేడుచున్నా ను. ఇదికాదు సంఘమువారి కేకారణములచేతనో మిడిల్ స్కూలు లో చదువుచున్న వీరవిద్యార్థులకు సహాయము చేయుటలేదు. ఆవిద్యార్థులనుగూడ ప్రోత్సహించినగాని వారు ప్రైవేటుకు కవకాళియైలేదు. తెలివితేటలు గలిగి బుద్ధి కుశలత యుండి కడుపేద లగుటచే చదువుట కవకాళము లేక మునివేసిన విద్యార్థులకు నేను స్వయముగ యెలుగుదును. కాబట్టి మూడవసారి లోపు చదువుచుండు విద్యార్థులకు గూడ సహాయముచేయ సంఘమువారిని వేడుచున్నాను.

కాలేజీ విద్యార్థులకు సంవత్సరమునకు రు 100 లును, హైస్కూలు విద్యార్థులకు రు 50 లును, మిడిల్ స్కూలు విద్యార్థులకు రు 25 లును, అధ్యసత్వము యిచ్చిన నేగాని సహాయము చేసినవారియ కాదు. విశ్వవిద్యాలయపరీక్షలను చదువు వారికి గాక వర్తకపాపకామికవ్యవసాయవిద్య లభ్యసించు వారికిని దేశభావ లభ్యసించువారికిని గూడ సహాయముచేసి కమ్యునిస్టుల సంఘమును విద్యార్థులకు జేష్టుప్రార్థించు చున్నాను.

మదరాసు, 2-8-22 జంపాల సాంబయ్య

తిరువాత్కూరు శాసనసభ

ఎక్స్యూజు వ్యవహారములను గూర్చి తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి. ఒక వుత్తమాద 20000 రూపములు తగ్గింపబడినవి. కొత్త సబ్ ఇన్స్పెక్టరులను తగ్గి పకలయినవి ఉపాధింపబడిన తీర్మానము ఒడిపోయెను. మరణోయలుసారాట్టి ఉద్యోగక్షల వేతనములను తగ్గించెదమని ఎక్స్యూజు కమిషనరు ఆభియమిచ్చుటచే ఆతిర్వాన ముపసంహరింపబడెను. వీరియ్యులకు గూడ ఖర్చును తగ్గి చెదమని.

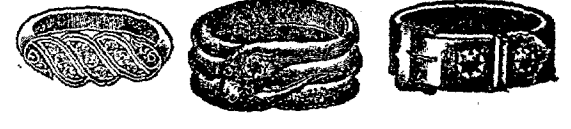
చిల్ల కట్టడపు పనులకు ఖర్చును తగ్గించవలెనని జేసు బడిన తీర్మానము పను లిదిగరకే ప్రాంభము గలచే ఉపసంహరింపబడినది. తమ కార్యాలయమున కర్మస్థాపకులకు లేకుం డగనే పనిని నిర్వహించుటను ప్రయత్నించెదమనెను. అటవీకాఖ పద్దులు గూడ కొంతకంత తగ్గించబడినవి అటవీ కళాశాల సీ బ్ల్యుం ది తగ్గించబడెను. ఈ కళాశాలను ఉంచుటయాలేక ఎత్తివేయుటయాలేక విషయమును ఆలోచించుచున్నాను. బాయింట్లపై కంపెనీ కాలిల పద్దులన్నియు అంగీకరించుచును. పరిపాలనాకాఖ విషయమై దావామువిద అన్ని పద్దులు ఒక్కొక్క నబడెను. సెక్రటేరీయలుగూడై ప్రధాన యద్యోగకుల సంఖ్య తగ్గించగ నున్నదని యొక కైర్మస సభ్యుడగు, ఇతరసభ్యులకు కోపము వచ్చి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యపు సమస్యలను చర్చించుట కిది తావు గాదనిరి.

అగ్ర తల్లహము

రు 116 లు బహుమానము
తయ, దగ్గ, ఒంగువు, ఉబ్బసము, మొదలగు శ్రేష్ఠ వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల కోజులకు ఎటువంటి తునుగోగ మైనను పూర్తిగా నివారణమగును. దీనికి పన్యములేదు. వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనికణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపి యెడల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైదవ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సంపద మందుకు వి. పి. ఖర్చులలో రు 1-5-0 లు ఆగును. 1 నెల కోజులకు రు 4-5-0 లు ఆగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు
శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం
(213) కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, నాటకములందు, ఇతర శుభ కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములుచేర్చి కట్టుబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, అర్డర్, సీలు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి నగలు తయారుచేయుచు అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నవి కృత్రికరముగా లేకున్న వాచను తీసికొని వైక మిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలర్ కంపెనీ,
(191) 18/288, చైనాబాదు, మద్రాసు.

కురుక్షేత్రసంగ్రామము

1922-23 సరి ఇంటర్మీడియేటునకు పఠనీయ గ్రంథము
ఇందు బాండవులకు రాజ్యాధికారము లేమి నిర్ణయింపబడినది.
జెల 1-11-0.

ఇంటుకవధ (నాటకము)

(ఉత్తరరామచరిత్ర)
రామానుజమునై నర్మద్యుతమగు విమర్శము.
ముప్పది పుటల పీఠిక.
రామానుజ యోధ కాలము నిర్ణయింపబడినది. వెక్కిరిమాతకాంక్షములు సవిమర్శముగా దెలుపబడినవి. రామానుజుడగు నెరిగినవా రెల్ల జడువడగదని. జెల 0-12-0.
వలయువాడు: రైతు ప్రెస్, మారినోపేట, తెనాలి.
(గుంటూరుజిల్లా)

జ్యోతిష రహస్యము

ప్రకంచమం దెల్లెడలన మిక్కిలి భ్యాతిగాంచి యనేక యోగ్యతాపత్రములను, సర్వశ్రేష్టులను పొందిన ప్రాశసనర ప్రకాశకాశరావుగారిచే రచియింపబడినది.

ఈ పుస్తక మెల్లవారికిని బోధపడుటగా చక్కని తెనుగులో వ్రాయబడినది. ఈ పుస్తకము చదివిన ప్రతివారును యితరులసహాయము లేకుండ తమంతటా సే జ్యోతిషులగుదురు. ఇట్టిపుస్తకము ముందొకడు ప్రవరింపబడలేదు. ఈ పుస్తకములో ననేక జ్యోతిషరహస్యములు, అనుభవ యోగములు జ్యోతిషులకిదివరకు తెలియనట్టి వాంక్షములు కలవు. ఒక్కసారి చూచినవై (వాసిన సంతాలు నిజమని మీకే తెలియును. ఒకప్రతి జెల రూ 2-8 0 లు చిరున చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

కలింగ జ్యోతిషనిలయము, వోడవరం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహా మేహములు, మేహపాడలు, కుచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల చాలును.

20 ఈ. డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాటూత, కలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డబ్బి చాలును. 20 ఈ. డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
పి. కె. వ. అంతుకో, ఆయుర్వేదపరమాజం,
(3851-4) వెదికేపి-నెల్లూరుజిల్లా.

తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము

మీరు ఇల్లుకడలకనే తెలుగు మొదలందు నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “ప్రాప్త కృష్ణు నిమిత్త మబాబిల్ల పంపించండి!”

(13) ఇకాఫర్వేష్ బ్యూలో, కాకినాడ.

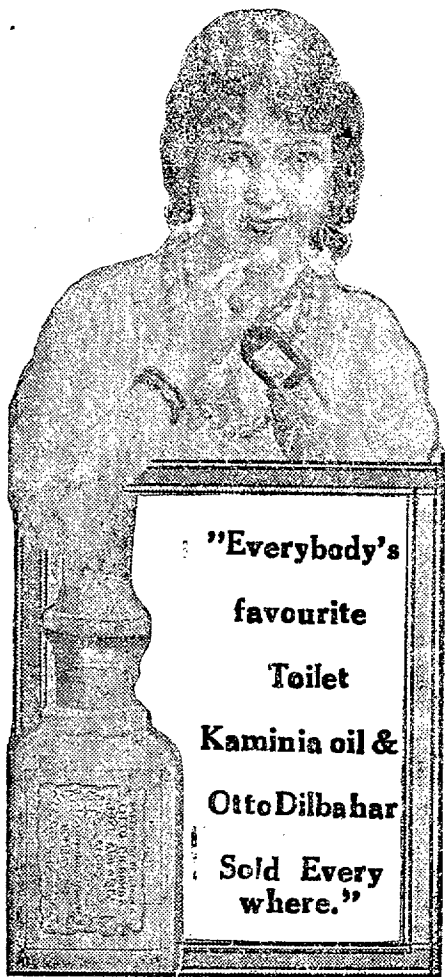
దంతచూర్ణము

జెల డబ్బి .- 0-2-0
ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లుతో ముటులన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోట దుర్బంధములేక గులుగును. అమృతాంజనం దీపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు (1045 4)
శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహెబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును బొందిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగు ఔషధములు

కడచిన యిరువదియైదు వత్సరముల కాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశములందును ఉపయోగింపబడి ఆశేతులను రక్షించినవి.
జ్వరమునకు హైమాది పానకమును, గడ్డలకు శతధౌతపుత్రమును, ఉపయోగింపదగినవి
ఇవి ప్లేగును గణపరచుటయే గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుగల ప్రదేశములందు పానకమును మీము చప్పియుండు ప్రకారము సేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులకు పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి స్త్రీలు కూడ ఉపయోగించవచ్చును. ప్యాకింగు పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము
హైమాది పానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతపుత్రము 1 అవున్సు సీసారు 0-14-0 లు
3 " " 0-12 } 1/2 " " 0-10-0
లంఠివిలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ఆయుర్వేదా, శ్రమము41, ఆచారపుక్ విధి, మదరాసు.

వెంటుకలే ఆందోళన.
రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!
ఇది ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం.
అంతకుముందు రాసినట్లు.
నేడే
కామినియా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు.
ఇది విజయవంతమైనది.
ఇది ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం.
అంతకుముందు రాసినట్లు.
నేడే
కామినియా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు.
ఇది విజయవంతమైనది.

మీకు ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం.
“టెటో డిల్ బాహర్” కు ప్రత్యేకము.
ఇది విజయవంతమైనది. ఇది విజయవంతమైనది. ఇది విజయవంతమైనది.
1 కొమ్మ బుట్టి 1-కి ధర రు 2-0-0
1 కొమ్మ " " 0-12-0
1 కొమ్మ " " 0-8-0
ఇది ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం. ఇది ముఖ్యమైన విషయం.
అంతకుముందు రాసినట్లు.
నేడే
కామినియా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు.
ఇది విజయవంతమైనది.

అమృతాంజనము
గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు.
చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింటు నుండదగినది.
అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.
అమృతాంజనము అన్ని మెప్పులకు సిద్ధామృతము.
అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు.
నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.
పంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.
అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.
అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు.
లేక 109 ఫేరోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి.

మలయచందనము
గనేరియా అను పెంగోగమునకు తోకాగము.
పథ్యము లేదు. పిచికారితో పా లేదు.
ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, ఆను మూడు
విధముల పెంగోగమును పొందు
తూటలలో మాన్పును. స్త్రీల పుణ్యము
వ్యాధులకు గూడ ఇది బాహుళ్యము.
(1251) డబ్బీ 1 కి రు 2-4-0
గంధర్వ పార్వతి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)
(3081) “కత్తికట్టలు”.
పెద్దకత్తి గల్లి గజము పొదుగు గజం. పోస్టేజి.
1-కి రూ 4-8-0
దేవుని కొనుగోరి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులేక
వలయువారు అర్హులతో ఒకరూపాయి ఆదాయము
పంపవలెను. బి. మెకలేళ్ళర్లు అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ లాల్ మేకర్లు లు
వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ ఆఫీసు: “ఇండస్ట్రీస్” వెదాపురం

చ్యవన ప్రాశన
చ్యవనప్రాశనము బలముచేయును. కాక త్వరగా
మలకు నుమాహామనము స్వరధంగమును పోగొట్టును. త్వర
కొకములలో ఉండేరోగమును పోగొట్టి వాట్లకు బలముకలిగిం
చును. చ్యవనోగమును పోగొట్టి బలము గలిగించును. వాతరక్త
మును హరింప చేయును.
చ్యవనప్రాశన మూత్రకృచ్ఛమును నివారణచేయును!
చ్యవనప్రాశన తుక్కుముగ ఉండే రోగమును పోగొట్టి
ధాతువృద్ధి కలుగకయును. క్షీణించినవారికి పుష్టి నిచ్చును.
తీయరోగులపాలిట సుఖీని చ్యవన ప్రాశన, చ్యవనయొక్క
ముఃలితమును పోగొట్టి నయోజనము కలుగ జేయును. బాలు
గకు శరీరపుష్టి నిచ్చును. 1 కేసల డబ్బా 3-0-0.
4 రెడ్డి అందు కంపెనీ,
గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

గృహ నిర్మాణము 109
కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గో
దావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము, జిల్లాల
వారికి, హెచ్చరిక.
మా స్వంత పదవలమీద రంగూనునుంచి. టేబుల్ కల
తెప్పించుటచే చతురగా ప్రశస్తమైన, టేబులములు
కమ్మలు, మాలములు, రఫ్తునుతుండ్లు చిల్లరగానున్న
వర్తకులకు టేబుల భరలకున్న విశ్రయించు చున్నాము.
చన్న పట్టణం శెట్టంకంటే మా శెట్టు తక్కువ, రంగూను
చార్జీలు కూడా తక్కువగ నుండును, కావలెన్ని వారు,
ఇట్లు చూడవలెను.
ఆ. సుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి,
టేబుల కలవరకులు, కాకినాడ.

ఎలెక్ట్రిక్ లైట్
ఈ జర్మన్ లైట్ దీపము సీయలో తయారు
చేయబడినది. దీనిని వెలిగించుటకు ఆగ్నిపుల్
(Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలెక్ట్రిక్
శక్తివలన వుండును. డైరెక్టు ప్రకారము చేసి
దీపమువై నుండు చక్రమును త్రిప్పినయెడల, లెక్షణమే ప్రకాశ
ముగా వుండును. చూచుటకు బహు ఆకర్షణముగా నున్నది.
తేబుయందు సహా ఉంచుకోవచ్చును. దీపము 1-కి రూ 1-8-0.
జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెనీ,
పోస్టు బాక్సు 232, మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)
తేలుకుట్టిన తక్షణమే ఈ ఔషధమును
వాడెన విషమును తీసివేయుటయేగాక బాధ
ను తూర్తిగా పోగొట్టును. కల పాకెట్టు
రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్టుకొను
వారికి పోస్టేజి ఇనాం. 1 డజన్ ప్యాకెట్టు
5-0-0. పోస్టేజి ఇనాం.
చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
నెం. 44 నంబులయ్యర వీధి, మదరాసు.